

Uprava: Ljubljana, Kanijska
ulica 5 - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Ispravniki oddelkov: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 3 - Tel. 3492 in 2493
Podružice: Maribor, Aleksandrova
cesta št. 13 - Telefon št. 2453
Podružice: Celje, Kocenova
ulica št. 2 - Telefon št. 190
Računi pri pošti: Ljubljana, št. 11842, Praha, čisto
74 190, Vitec, št. 105 241

JUTRO

Naročniki: 5 - Din

za izdajanje 40 - Din

Uredništvo

Ljubljana: Kanijska ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 13 To-
lefon št. 2440 (pošti št. 2582)
Celje: Kocenova ul. 2 Telefon št. 190

Rokopis se vrne po - Oglas po
tarifu

Reparacijska konferenca

Priljubljalna dela se bližajo zaključku in konferenca
se bo sestala najbrž že 15. januarja

Basel, 19. decembra. d. Po dosedanjih poročilih se je postavil poseben posvetovalni odbor Banke za mednarodna plačila na etališču, da sicer Nemčija ne more plačati reparacij iz državnega proračuna, pač pa jih bo mogla plačati iz dohodkov nemških državnih železnic, čim se bo zboljšala konjunktura. Zato pričakujejo, da poročilo odbora ne bo priporočalo črtanja, temveč le začasno prekinjenje reparacijskih plačil.

Basel, 19. decembra. AA. Uradni razgovori, ki se že dva dni vrše med člani odbora strokovnjakov glede končne stilizacije poročila, so že obrodili kakor se zdi, nekaj pozitivnih rezultatov. Na zasebnem sestanku, ki ga je sklical predsednik odbora Beneduce, so se šefi 11 delegacij zedinili glede tega da ne sme v poročilo, kar bi se predloži vladam, priti ničesar, kar bi utegnilo zbuditi domnevo, da je gospodarsko krizo vsega sveta povzročilo plačevanje nemških reparacij.

Pač pa je posvetovalni odbor že odobril poročilo o nemških železnicah. Ugotovili je predvsem, da je primanjkljaj, predviden za l. 1932, se prehodnega značaja. Nemške železnice bodo zopet izkazale prebitke, ko se vrne svetovno gospodarstvo v svoje prejšnje ravnotežje.

Pariz, 19. decembra. d. Včeraj dopoldne so se v Parizu pričela oficijelna francosko-angleška pogajanja za pripravo mednarodne konference vlad, ki naj bi razpravljala o reparacijskih plačilih in mednarodnih dolgovih. Francozi se zavzemajo iz notranjepolitičnih razlogov za določitev Pariza kot mesta konference. Angleži pa se izrekajo za London. Zato bo najbrž došlo do kompromisne rešitve v prid Bruslju. Vsekakor se zdi kot gotovo, da se bo konferenca sestala 15. januarja.

Snoči je imela tudi francoska vlada daljše sejo, na kateri so razpravljali o mednarodni reparacijski konferenci.

Gospodarska diktatura na Madžarskem

Izredna pooblastila novemu finančnemu ministru baronu Koranyju
Izvedba preosnove vlade

Budimpešta, 19. decembra. d. Uradni list je objavil danes imenovanje barona Friderika Koranyja za finančnega ministra. Baron Koranyi, ki je bil doslej predsednik centralne demaršni zveze, je bil že nekaj časa finančni minister v Bethlenovi vladi. Smatralo se za zelo sposobnega finančnega strokovnjaka. Sprejel je finančni resor le pod pogojem, da ima popolnoma proste roke v vodstvu finančne politike in tudi

odločilen vpliv na poslovanje ostalih gospodarskih ministrstev. Na ta način bo baron Koranyi nekak gospodarski diktator v Madžarski.

Nadomestje je objavljal uradni list imenovanje dr. Evgena Keresztelya za prosvetnega ministra, rodstveno ministrstva za socialno skrbstvo pa je začelno prevzel ministrski predsednik grof Karolyi sam.

Povišanje angleških carin

Novi povisek angleških carin na uvoz bo največ koristil manufakturni
in bombalni industriji

London, 19. decembra. AA. Po ugotovitvah listov pozdravljajo trgovski in industrijski krogi nove carine na prekomernem uvozu, ki so danes stopile v veljavo. »Times« pravi, da bodo nove carine največ koristile volneni, bombalni in manufakturni industriji, tovarnam električnih svetilk in naprav. Dokler pa ne bodo izpraznjene zaloge nemškega blaga, domača industrija od novih carin ne bo veliko imela. »Daily Telegraph« piše da v 50 odst. carinah niso vsebovane deklaracije, ki so bile v veljavi pred obliko carinskega odloka. Na nekatero blago je bila že prej uvedena 33 odst. carina. Kjer je bila v veljavi 50 odst. carina, bo znašala nova

carina 100 odst. po vrednosti. Tako se plača za fotografske aparate toliko carine, kolikor stanje.

London, 19. decembra. AA. Angleška vlada je v prijateljski noči nemški vladi odpravila v sedanjem trenutku pogajanja o angleških carinah na prekomernem uvozu. Angleška vlada poudarja, da so te carine le začasne in da ostanejo v veljavi, dokler ne bo rešeno vprašanje nove carinske politike.

Nemški poslanek je včeraj v znanem ministru izročil spomenko, v kateri navaja vpliv angleških carin na nemški izvoz v Anglijo.

Mirovne manifestacije v Parizu

Pariz, 19. decembra. p. V domu francoskih simpatizantov so se vršile moči velike manifestacije za mir in svobodo. Manifestacije se je udeležilo okrog 10.000 ljudi. Po mnenju se manifestacije izpremenile v demonstracije proti neredom, ki so jih izvajali nacionalsocialisti na kongresu za razorožitev v Trocaderu. Pri sosednjih manifestacijah so nastopili kot glavni govorniki francoski pacifisti in voditelji levčarskih strank Leon Blum, Viktor Bach, v vojni osepeli Tibau in drugi. Govorniki so zahtevali odločitev narodov proti vojni. Nastopila sta tudi dva nemška govornika in sicer manji pacifisti Quisling in še neki njegov tovariš. Zborovalci so jim privrli nardušene ovacije. Po zborovanju je prišlo na ulice od novih incidentov in spopadov s policijo. Nekaj ljudi je bilo ranjenih.

Macdonald ustanavlja svojo stranko

London, 19. dec. g. V političnih krogih se trjuje, da namerava Macdonald ustanoviti novo stranko, ki naj bi jo tvorili njegovi pristniki raznih skupin spodnje zbornice. Pričujejo se, da se bodo številni poslanci priključili novi stranki in sicer tem bolj, ker je takozvana narodna koalicija praktično že prenehala obstojati. Nalaga se je izvedelo, da bo vodja konzervativne stranke Stanley Baldwin imenoval za člana zgorajne zbornice in da bo propustil vodstvo konzervativne frakcije v spodnji zbornici Neville Chamberlainu.

Železniške nesreče v Angliji

London, 19. dec. AA. Pri Dagenhamu je moči trčil osebni vlak v tovorni vlak. Pri tem sta bili ubiti dve osebi in 30 ranjenih. Železniški stroj in 4 vozovi so bili hudo poškodovani, 4 drugi vozovi so pa škodili s tira. Ubita sta 1 potnik in sprevodnik tovornega vlaka. Rešilno akcijo so na organizirali, vendar pa je jo ovirala huda megla.

London, 19. decembra. AA. Strojilo razbojcev o priliki železniške nesreče pri Tilburyju je naraslo na 79. Stanje 32 izmed njih je resno.

Požar v Rio de Janeiru

Rio de Janeiro, 19. decembra. p. V centru mesta se je v neki trgovini vnel požar. V hiši je bilo vse polno ljudi. Požar se je širil s strašno naglico, tako da je med ljudmi nastala panika in je vse sililo k izhodu. V obupni borbi za življenje je bilo 16 ljudi hudo ranjenih. Požar je zgradbo uničil.

POOSTRENA NAPETOST V AVSTRIJI

Posledice oprostitve heimwehrovcev pred graškim sodiščem - Pfrimer je še bolj borben - Socialisti napovedujejo samoobrambo

Gradec, 19. decembra. d. Po procesu proti besnawehrovcom, ki se je končal snoči z oprostitvijo vseh obtožencev, je doktor Pfrimer izjavil zastopnikom listov: »Upam, da bo vlada sedaj po tej oprostitvi izvajala edino možno posledico ter ustavila nadaljnje preiskave v kazenskem postopanju. Za Heimwehr si obetam na podlagi izida procesa še večjega razvoja kakor doslej. Dan 13. septembra in ta proces sta neločljivo spočila tovariše. Pokazalo se je tudi v tem procesu, kako velika je v Avstriji rdeča nevarnost. Pokazalo se je končno, na kateri strani so državotvorniki in na kateri strani protidržavni Judje. Upam, da bo izid procesa pripomogel k razširjenju nacionalne fronte v Avstriji in k zadovoljstvu širokih množic.«

Po končani razpravi so imeli heimwehrovci v industrijski dvorani veliko zborovanje, na katerem so priredili dr. Pfrimerju in njegovim oproščenim tovarišem burne ovacije. Dr. Pfrimer je v svoji zahvali izjavil, da je treba še bolj strniti nacionalne vrste v Heimatschutz, kar bo zagotovilo temu pokrovo končno zmago. Stanhemberg je v svojem govoru med drugim dejal, da vodi Heimatschutz borbo proti papirnatim paragrafom republike, ki ni bilo osnovana od ljudstva. Po zborovanju so heimwehrovci odkorakali v spredu z godbo na čelu v notranje mesto, kjer so pred mestnim gledališčem defilirali pred dr. Pfrimerjem in njegovimi oproščenimi tovariši. Do izgredu ni došlo.

Dunaj, 19. decembra. d. Vodstvo socialno-demokratske stranke je po objavi oprostitve razsodbe v Gradcu izdalo na delavstvo proglas, v katerem pravi med drugim: »Veleizdajalec od 13. septembra so bili oproščeni. Oprostitvi jih je dobro izbrano buržujsko sodišče: niti en delavec ni sedel na porotniški klopi. Režija je izborni funkcijonirala. Vsi okrajni glavarji in orožniški poveljniki, ki so bili zaslišani kot priče, so se z deželnim glavarjem dr. Rintelnom na čelu trudili, da bi ustvarili razpoloženje za izdajalce republike. Prejeto od 13. septembra je ostal neznan.«

Opunačeni s tem se pripravljajo aristokraciji, generalni kapitalisti, ki stojijo na čelu Heimwehra, za nov prevrat. Vsak dan napoveduje Stanhemberg bližajočo se »revolucijo«. Na to, da bi državna oblast branila republiko, se ne moremo zaneati. Svoje svobodo bomo morali pridobiti hrani sami. Odgovor na razsodbo v Gradcu mora biti pospešena dovršitev priprav za našo obrambo. Nočemo državljanske vojske. Trinajst let smo prinašali največje

žrtve, da jo prepročimo, vendar pa nismo bojazljivci, ki bi se hoteli podvreči majhni večini oboroženih razbojnikov. Ako nas hočejo zaslužiti, se bomo branili, in potem bo na razvalinah poraženega fašizma sodilo nad fašisti pravo ljudsko sodišče.« Proglas poziva kontno delavstvo, naj obrani mirno kri in naj ne zapravlja svojih moči, ker jih je treba hraniti za odločno uro.

Berlin, 19. decembra. AA. Nemško levčarsko časopisje ostro obsoja oprostitino razsodbo v Gradcu, češ da pomeni potuho fašizmu v Avstriji. Socialistični »Vorwärts« utemeljuje oprostitino razsodbo s sestavo porotniškega zbora. Dvanaestorica porotnikov so namreč izbrali iz 34 porotnikov, od katerih jih 14 pripada Heimwehru, vsi drugi pa so domačini iz Gradca, ki soje popolnoma pod vplivom avstrijskega fašizma.

Dunaj, 19. decembra. AA. Komunisti hočejo izbrati graško razsodbo v svojo nameno ter so uprizorili neredne na Stajerskem, ki jih je policija le s težavo udušila. Demonstracije so se vršile v Leobnu in v industrijskem kraju Donawitzu. Pač pa vlada v Gradcu mir, ker je tamkajšnje prebivalstvo namreč neprijazno komunistični ideologiji.

Lavalova zmaga v parlamentu

Burna debata o brezposelnosti v francoski poslanski
zbornici - Zaupnica vladi

Pariz, 19. decembra. d. V razpravi o interpellacijah glede socialne politike francoske vlade, zlasti pa glede pobujanja brezposelnosti, je prišlo snoči v poslanski zbornici do izredno burne debate med ministrskim predsednikom Lavalom ter voditelji opozicije. Socialisti so predlagali resolucijo, v kateri so označevali vladni ukrep proti brezposelnosti kot nezadostno ter so zahtevali uvedbo splošnega zavarovanja za brezposelnost in zmanjšanje delovnega časa v premošnjah.

Vodja socialistične skupine Leon Blum je očitno vladni, da se mora pobujati brezposelnost, ne da bi imela za svoje delo primeren celoten načrt. Poudarjal je, da delavci ne bodo nobene milošine, temveč zahtevali pravico do polne brezposelnosti. Laval je očitno, da je kot vladni šef pozabil na svoja mlada leta, čeprav je sam izšel iz delavskih vrst in iz socialistične stranke.

Predsednik vlade Laval se je branil proti očitkom Leona Bluma, češ da je uvedba zavarovanja proti nezgodam, starosti in bolezni večinoma njegovo delo. Zagotavljal

je, da bo vlada storila vse za omilitje te brezposelnosti. Za svojo dolžnost pa smatra, da svari parlament in javnost pred uvedbo splošnega zavarovanja soper brezposelnosti, ker je bogate države, kakor sta Nemčija in Anglija, spravilo na rob gospodarskega propada.

Kljub odporu vlade je zbornica sklenila s 292 proti 281 glasovi, da glasuje neopredeljeno o socialističnem predlogu. Laval je nato ponovno zahteval odklonitev socialističnega predloga ter je postavil vprašanje zaupanja.

Zbornica je nato odklonila socialistični predlog s 316 glasovi proti 257, predlog, s katerim se izreka vladi zaupanje, pa je bil sprejet s 324 glasovi proti 164. Med razpravo je prišlo v zbornici do zelo burnega prizora. Med nekonzakarnim poslancom in poslancom Brunetom, članom neodvisne levice, je nastal prepri, ki se je nadaljeval tukaj v kulorjih. Tu je napadel Basseta socialistični poslanec Thivier, nakar sta se oba dejansko spopadla. Parlamentarni stražar je le s težavo posrečilo ločiti spreta poslanca.

Francosko-jugoslovensko prijateljstvo

Zanimiva sodba belgijskega in francoskega lista o položaju Jugoslavije
v evropski politiki

Pariz, 19. decembra. AA. »Ami du peuple« reproducira članek bruselskega lista »Sour«, ki naglašava važnost sporazuma med Francijo in kraljevino Jugoslavije per podarja, da predstavljata kraljevina Jugoslavija po položaju, ki ga zavzema v okviru Male antante bistven element politike mira v centralni Evropi in na Balkanu. Jugoslavija je zvesta zaveznica Francije, Češkoslovaške in Rumunije ter je pred kratkim utrdila svoje zveze s Poljsko. Nedavni poset jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Marinkovića v Varšavi je bil velikega pomena, ker je postala v tem trenutku vedno nujnejša potreba, da ustvarijo države, za katere je ohranitev teritorialne situacije na porajši mirovni pogodbi po svetovni vojni življenj. Vprašanje, blok proti vsaki avanturistični politiki. Na drugi strani je v interesu držav samih, da se reši problem omejitve oboroževanja, ko se bo o tem razpravljalo na mednarodni konferenci prve dni meseca februarja v Ženevi, tako da se bo pri tem upoštevalo, kar je potrebno za pravilno čuvanje varnosti vseh narodov. V Franciji so znači vedno ceniti prijateljstvo Jugoslavije v polnem pomenu Priručnik odnosa med Parizom in Beogradom niso naperjeni proti nobeni drugi državi ter predstavljajo važen element v diplomatskih odnosih, ki se sedaj razvijajo v Evropi.

Mandžurska komisija

Zenova, 19. decembra. g. Komisija Društva narodov, ki bo sredi januarja odpotovala v Mandžurijo je sestavljena nastopno: general Clavel (Francija), pol. Schneer, bivši namestnik v nemški vzhodni Afriki (Nemčija), lord Litton (Anglija), Aldo Brandi (Italija), Hynes (Amerika).

Burna seja rumunskega parlamenta

Bukarešta, 19. decembra. g. Danes je prišlo v zbornici do burnih prizorov. Ko sta dva opozicijska govornika očitala vladi, da prehitro predlaga in rešuje zakonike, je prometni minister Valkovici odgovoril, da je predložil samo dva načrta. Na te besede je opozicijski poslanec Franco Jassy vrjel zavoj spisov proti klopem ministrov, vladni poslanec Istrate pa je nato vrjel velik zavoj aktov proti opoziciji. Nastal je silen hrup in so morali sejo trikrat prekiniti. Po zopetni otvoritvi seje je bil končno sprejet zakon o črtanju pokojnin bivšim članom regentskega sveta.

Začasno znižanje delavskih mezd v Porurju

Berlin, 19. decembra. AA. Ker se predstavniki delavcev in delodajalcev iz Porurja niso mogli sporazumeti glede znižanja delavskih mezd, je vladno arbitražno sodišče na podlagi nove nujne uredbe predsednika republike sklenilo, da se delavske plače v Porurju znižajo za 10 odst. To znižanje bo veljalo od 1. januarja do 30. aprila prihodnjega leta.

Proslava kraljevega rojstnega dne v Varšavi

Varšava, 19. dec. AA. O priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra se je vršil v prostorih jugoslovenskega poslanstva svečan sprejem, ki so mu prisostvovali zastopniki vlade, diplomatski zbor in predstavniki umetniških krogov ter novinarji.

O priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra so prinesli vsi listi članke o pomenu jugoslovenskega narodnega praznika. »Gazeta Poljska« je objavila sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra in prestolonaslednika Petra, v posebnem članku pa opisuje pomen reform, ki jih je kralj Aleksander izvedel v Jugoslaviji.

Jugoslovenski ataše za tisk je priredil snoči v Varšavi v dvorani varšavskega Slovanskega društva predavanje o kralju Aleksandru. Predavanja so se udeležili poslanik Lazarevič, člani Slovanskega društva poljsko-jugoslovenskega društva in veliko število varšavskih oddelkov.

Viljemov film

Berlin, 19. decembra. g. Fox Film Corporation proizvaja v Doornu film iz privatnega življenja bivšega cesarja Viljema in njegove soproge Hermine. Bivši cesar je dovolil izgotovitev filma le pod pogojem, da se ne bo predvajal v Nemčiji.

Iustifikacija komunistov v Burmi

Pariz, 19. decembra. AA. Iz Rangoona poročajo, da je bilo tam ustrelenih 8 burmanskih komunističnih agitatorjev.

Nj. Vel. kralj v Parizu

Pariz, 19. decembra. AA. Nj. Vel. kralj Aleksander je sprejel danes v avdienco maršala Franchet d'Esperava.

Predsednik vlade v Vrnjački banji

Vrnjačka banja, 19. dec. p. Ministrski predsednik Peter Zivković je včeraj ob 2. popoldne prišel v Vrnjačko banjo, kjer ostane čez božič na odmoru. Nastanil se je v vili dr. Zivadinovića. Ko se je nekoliko odpočil, se je dalje časa šel po mestu, čeprav je bilo mrzlo vreme in je padal sneg.

Konferenca Male antante

Bukarešta, 19. decembra. d. Kakor poročajo od dobro poslušan strani, bo v januarju izredna konferenca zunanjih ministrov Male antante v Montreuxu. Konferenca se bo baviha predvsem z določitvijo skupnega stališča Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije do razorožitvenega vprašanja. Sporazum s Poljsko je že dosežen. Bržkone se bo konferenca v Montreuxu baviha tudi s odnosa Male antante, predvsem Rumunije z Rusijo v zvezi s tozadevnimi politično-ruskiimi pogajanj.

Bukarešta, 19. decembra. p. »Nezabni Romanescu«, glasilo ministrskega predsednika Jorge, poroča, da bo zunanji minister knez Cioba v kratkem odpotoval v Varšavo. Poset je v zvezi s poljsko-sovetskimi pogajanj za sklenitev pogodbe o nenapadanju. Pri tej pogodbi naj bi bila soudeležena tudi Rumunija.

Podporna akcija v Zagrebu

Zagreb, 19. decembra. d. Včeraj se je vršila seja zveze trgovcev, na kateri so razpravljali o humanitarni akciji za zagrebške siromake. Zveza trgovcev je zbrala doslej za to akcijo 200.000 Din. V to vsoto niso všteli darovi 220 zagrebških trgovcev v blagu. Računajo da so trgovci v celoti darovali 300.000 Din.

Obrekovanje kmetijskega ministrstva

Beograd, 19. decembra. AA. O prvih končnih sklopih za izvedbo zakona o likvidaciji agrarne reforme na velonosestvih je kmetijsko ministrstvo dobilo informacije, da so nekateri brezvestni posredovalci prelagali pridržati ljudem, da jim bodo pomagali »proti pretiranim zahtevam, ki se nanje stavijo, čeprav se vse to vrši popolnoma v skladu z zakonom. Ker bi to počelo brezvestnih ljudi moglo prizadeti čast, postenost in ugled sedanjega kmetijskega ministra, ki vrši svoje delo nesebično in pošteno, se s njegovim odlokom od danes ukine to prakcila vse rešitve teh stvari, osebe, ki so imele posla s temi obrekovalci pa se ne zivajo, da brez ologa soroče kmetijskega ministrstva vse podatke, da se uvede postopek proti njim.« Iz kabineta g. ministra za kmetijstvo, dne 19. dec. 1931.

Zvišanje nlozemskih carin

Haag, 19. decembra. AA. Senat je sprejel zakonski načrt, ki se z njim zvišajo carine na nekatero blago z 8 do 10 odstotkov.

Epint proti Japonski

Kairo, 19. decembra. AA. List »Ahrame« zahteva naj vlada izda podobne odredbe, kakor jih je izdala proti ruskemu dumtstvu tudi proti japonskemu.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Viljenje in svet«?

Anketa o jeseniški krizi

Važen predlog g. Ribnikarja na včerajšnji plenarni seji Zbornice za TOI — Glavni vzroki zastoja na Jesenicah — Nujna potreba kreditov

Na včerajšnji plenarni seji Zbornice za TOI je zbornični član g. Adolf Ribnikar pri zadnji točki dnevnega reda postavil samostojni predlog za prireditve ankete o vzrokih redukcij v industrijskih obratih in o ukrepih za omiljenje nastalih težav. Predlog je zaradi svoje aktualnosti izzval skoro enotno in zanimivo diskusijo o vprašanju ustavitve obratovanja pri Kranjski industrijski družbi. Predlog g. Ribnikarja se je glasil:

V zadnjem času se opaža, da se množijo redukcije obratov v raznih industrijskih podjetjih in da se odpuščajo številni delavci. V nekaterih obdobjih so delo sploh ustavili in odpovedali vsemu delavstvu. Ob priliki teh redukcij, zlasti pa ob priliki odpovedi delavstvu Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in na Javorniku, so pričele krožiti v javnosti najrazličnejše vesti o razlogih, ki so dovedli do redukcij. Tako se na eni strani naveda, da je namen redukcij le znižanje mezd, dočim se z druge strani čujejo zatrdila, da je vzrok redukcij popolno pomanjkanje naročil ali pa da je sedanji produkcijski zastoj posledica kreditne krize. Stvarni položaj se brez konkretnih podlag ne da točno in objektivno presoditi. Posledica tega pa je, da se pogosto delavci in interesi nepotrebno vznemirjajo in razburjajo.

Ugotovitev razlogov redukcij in vzrokov nazadujoče zaposelitve je važna tudi zaradi tega, ker je le na podlagi objektivne ugotovitve dejanskega položaja mogoče presoditi, v kakšni smeri naj se podvzamajo koraki za odpravljanje in omiljenje sedanje težkega stanja. Takli ukrepi pa so nujni, kajti izvršene redukcije posegajo globoko v naše gospodarsko življenje in ne čuti njihovih posledic samo delavec in nameščeneec, ki je najhuje prizadet, temveč zaradi zastoja v trgovskem prometu in zaradi nazadovanja kupne moči prebivalstva v večji ali manjši meri vsakdo, bodisi trgovec, obrtnik ali industrijec.

Zato bi bilo želeli, da Zbornica povzame inicijativo in da priredi anketo, na podlagi katere se naj podrobno in objektivno proučijo vzroki sedanje težkega stanja in stavijo merodajnim čimteljem nujni predlogi za ukrepe v smislu omiljenja sedanje poostrene krize in zaščite domačega dela. Čast mi je zaradi tega predlagati, da Zbornica da najkrajšem času izvede tako anketo, da predloži na merodajnih mestih potrebne ukrepe in da se na prihodnji plenarni seji poda poročilo o doseženih ugotovitvah in stavičenih predlogih.

Predlog g. Ribnikarja je bil soglasno sprejet. Da bi se proučevanje tega vprašanja omogočilo tudi v okviru stalnega zborničnega odbora za proučevanje gospodarske krize, ki je bil ustanovljen na zadnji plenarni seji in ki se bo razširil, je bil g. Ribnikar na inicijativo g. predsednika soglasno izvoljen kot nov član v ta odbor.

K predlogu g. Ribnikarja se je zaradi važnosti predmeta takoj oglasilo k besedi več zborničnih članov in kmalu se je raz-

vila prav zanimiva diskusija, ki so se jo udeležili gg. Ferdo Pintar, dr. Rekar, Jos. Lavtžar, Jos. Rebek in Jos. Ambrožič. Med drugim je bilo v tej diskusiji omenjeno, da Kranjska industrijska družba sprejema naročila le proti takojšnjemu plačilu in je bilo izraženo mnenje, da bi družba lahko dobila vsaj nekaj naročil, če bi bila pripravljena kreditirati dobave blaga. Dr. Rekar je pojasnil, kako velike zneske potrebuje to podjetje za izplačila mezd in tovarnin. Družba bi bila pripravljena delati vsaj v skrajnem obsegu na zalogo, če bi dobila za to primerno kredite za izplačilo delavskih mezd. Teh kreditov pa ne more dobiti od privatnih denarnih zavodov. Zato pri Kranjski industrijski družbi ne gre toliko za krizo naročil kakor za denarno krizo. Podjetju bi morala vsakega s krediti na pomoč priskočiti tudi Narodna banka.

Glede na predloge, da bi družba prišla na nove panoge produkcije in da bi se sploh prepovedal uvoz, je zbornični generalni tajnik gosp. Ivan Mohorič, ki kot narodni poslanec vodi odločno akcijo za olajšanje sedanje težkega položaja, pojasnil, da ima Kranjska industrijska družba točen program za razširjenje produkcije na nove panoge in da je v ta namen v zadnjih letih investirala že 50 milijonov Din. Podjetje je tehnično tako izpopolnjeno, da more konkurirati inozemski industriji. Glede na ogromne investicije je družba sama najbolj interesirana, da vztraja obratovanje. Po prilično ugodni konjunkturi, ki je vladala do jeseni, so v zadnjem času naročila mahoma padla od 15 na 3,5 milijona mesečno. Podjetje ima za 34 milijonov neplačanih faktur in okrog 60 milijonov bančnega dolga. Kljub naporom pa ni bilo mogoče izterjati od dolžnikov toliko denarja, da bi se obrat nadalje vzdržal in da bi bilo mogoče redno plačevati delavske mezje. V državni železarni v Zenici je položaj prav tako slab. Kartelne pogodbe z inozemskimi železarnami, ki oskrbujejo tretjino konsumna, ni mogoče preko noči spremeniti. Če se pogodba kar odpove, bo prišlo do najhujše konkurenčne borbe med domačimi in inozemskimi železarnami, ki ne more pritegniti zaželenih koristi. Pripomniti pa je treba, da bo že neseca maja prišla v obrat nova valjarna za tanko pločevino, ki bo tudi pri zmanjšanem konsumu omogočila znatna naročila, saj doslej take pločevine v državi nismo proizvajali in je znašal uvoz na leto okrog 30 milijonov Din. Ta uvoz bo potem prenehal. Podjetje je podzvelo vse korake, da dobi za obratovanje potrebne kredite, toda niti doma niti v inozemstvu teh kreditov pri sedanjih razmerah ni bilo mogoče dobiti. Glede na storne korake pa vendar obstoji upanje, da bo mogoče nadaljevati z obratovanjem vsaj v zmanjšanem obsegu.

Predsednik g. Jelača je nato še podrobno razpravljal o sedanjih kreditnih tekočinah, zlasti pa o posledicah odpuščanja kreditov. Med drugim je dejal, da bi prišlo morda do tisoč podeželskih trgovcev v konkurenco, če bi maloštevilni veletrgovci spekulirali in živilske stroke hoteli na mah izterjati svoje terjatve. Na koncu diskusije se je inž. Joško Kobi ponovno pešal s predlogom g. Ribnikarja in je izrazil željo, da bi se ta predlog še razširil v tem smislu, da bi se temu vprašanju posvetile posebne seje zborničnih odborov, kar je bilo soglasno sprejeto.

Nov zgled dobrodelnosti

Slov. Bistrica, 19. decembra.

Na pobudo g. dr. Josipa Pučnika in nekatere drugih meščanov se je sklenilo preko žirije uvesti v Slov. Bistrici smotno podporo akciji za pomoč najbednejšim, to je: naši revni deci in brezposelnim delavskim družinam. V ta namen se je osnovala krajevna odbor za zaščito dece in mladine, ki mu predseduje župan dr. Jagodič, člani odbora in posamezniki odskov pa so: mestni župnik Ivan Solinc, prednica zavoda šolski sester s. R. Toplakova, Dr. Pučnik, šolski upravitelj Tajnik, spotekar Mondini, komandant mesta podpolkovnik Prohaska, predstojnik sodišča Vodošek, Fran Kac, grof dr. Attens, tovarnar Stigge in drugi.

Odbor je razdeljen v mladinski in finančni pododbor ter v odesk za brezposelnost. Ustanovila se bo v najkrajšem času kuhinja za brezplačno prehrano najpotrebnejših slojev, poleg tega pa prenočišče za one, ki nimajo strehe. Uvedla se bo tudi akcija za preskrbo živilske obleke ubožcem. Sredstva za enomesečni obdobje kuhinje so dali na razpolago nekateri člani odbora sami že na prvi seji, kar je gotovo hvalevredno. Učiteljski zbor deške osnovne šole je uvedel paralelno zbirko za božično obdarovanje najrevnejšim, ki naj bi dobili razna oblačila in obutev. Vse meščane pozivamo, da obe navedbe potrebni akciji po svojih najboljših močeh podprejo.

Nova bolnica za umobolne v Novem Celju

Nova bolnica za duševne bolezni v Novem Celju je v toliko urejena, da more sprejeti v svoje prostore 100 umobolnih oseb. Bolniki bodo nastanjeni v svetlih in zračnih sobah, ki so v skladu z zdravstvenimi predpisi. Za štetje bolnikov ih neodolno vsemu na razpolago primerni dnevi prostori. Zavod je že opremljen z vsem inventarjem, potrebnim za 100 bolnikov in primadajše število strojniškega ter režijskega osebja.

Otvoritev nove bolnice se bo vršila v začetku januarja 1932 in v prvi polovici tega meseca bo v njenih prostorih že nastanjenih navedeno število umobolnih, polno kapaciteto — do 400 bolnikov — ho na zavod dosegel predvidoma v toku leta 1932.

Preiskava zaradi žoltniške nesreče pri Indiji

Indija, 19. decembra. p. Železniško progo pri Indiji so šele sedaj popolnoma očistili razvalin na nedavni železniški nesreči. Vlakavodnja Bernieria so po kratki preiskavi železniški sodniki kot glavne krivce. Dežurni voznik predstojnik na Indijski postaji so dovolili, da se brani v svobodi.

Smrt zaslužnega češkega politika

Brno, 19. dec. d. V Brnu je umrl bivši mladodelski poslanec dr. Adolf Stranek v 77. letu starosti. Po dovršitvi pravnih stvari na dunajski univerzi je otvoril v Brnu odvetniško pisarno ter se je mnogo udeleževal v političnem življenju. Od l. 1895. do prevrata je bil poslanec v dunajskem državnem zboru in moravskem deželnem zboru. Dr. Stranek je bil tudi eden izmed ustanoviteljev »Moravskih listov« in »Lidovih novine«. V češkoslovaški republiki je bil prvi trgovinski minister, toda že polati 1919 je odstopil z vlado dr. Kramarja. Pozneje je prevzel predsedstvo v praški železniški industriji. Dr. Stranek je bil eden najposposobnejših čeških politikov ter je slovel kot izborni govornik.

Praznik sv. Nikole v Beogradu

Beograd, 19. dec. p. Danes ni bilo v Beogradu nikakih važnejših dogodkov. Ves dan je potekel v znamenju slav, ki jih je slavila skoro polovica Beograda. Praznovanja so krstno slavo sv. Nikole. Slavo je slavilo mnogo humanitarnih, kulturnih in nacionalnih društev. Najbolj znamenita je bila slava »Rečne pločvice kraljevine Jugoslavije«. Prisostvovali so slavi patrijarh Varnava, prometni minister Radičević, vrhovni inšpektor pri prededništvu vlade Dimić, mnogo poslancev in beograjskih odličnikov. Slavo je vodil ravnatelj Trobenjak.

Parnik »Marjan« rešen

Rim, 19. decembra. AA. Agencija Stefani poroča iz Pulje, da so jugoslovenski parnik »Marjan«, ki je nasledil pri grebena sv. Marje, včeraj spravili spet v morje. Odpeljali ga bodo v Pulj, da ga tam popravijo.

Zaključek razprave o poverbah

Ljubljana, 19. decembra. Danes dopoldne ob 11.30 se je pričel zaključek del razprave pri oboženemu Florjancu v zadevi poverb pri Strojnih tovarnah.

Državni tožilec dr. Fellacher je republikanski potek dokaznega postopanja, ki je dokazalo oboženstvo krivdo. Njegovo sklicevanje na Strickergerjevo ne drži, ker je Florjancu delal popolnoma ločeno od centrale. Kjer je oboženec posloval v redu, so bili tudi vsi njegovi akti v redu, edino v slučajih, kjer je manipuliral, manjkajo potrdila. Ker je oboženec že starejši človek in je 56 let živel pošteno ter vzgojil svoje otroke za dobre državljane, predlaga državni tožilec, naj sodišče upošteva vse olajševalne okolnosti in naj ga ne kaznuje previsoko.

V imenu Strojnih tovarn je dr. Korua konstatiral, da je njegova stranka odločeno vana po oboženju za 173.561,39 Din, in zahteval, naj ji sodišče prizna ta znesek. Zagovornik oboženstva dr. O. B. je izvajal med drugim: Kdor je sledil temu precej senzacionalnemu procesu je na koncu moral konstatirati, da je zadeva postala precej tragikomedijska. Po današnjem zakonu pride utajba pred sodišče samo na predlog zasebnega udeleženca. Zakon pač predpostavlja, da si bo dotični dobro premislil, ali bo postavil osumljenca na zahtojno klop. Kdor ne vrši nad uslužbenici kontrole, sam zakrivi, ako pride do nereda. Florjancu je imel mnogo dela. Njegov zagovor je rešen, da je bil preobremenjen. Ves dokazni material sloni na indicijah, ki so dostikrat prazna pena. Glavne dokaze za Florjancu krivdo ni. Celotno njegovo potne računa, katerih ni predložil, smatrajo za indicia. V isti sapi se mu očita pedantnost in nemarnost. Vse sloni na izpovedi Strickergerjeve in na manjkajočih potrdilih. V svoji pravilnosti niti Florjancu ne dolgi glede potrdil niti sluge Eržena, niti Strickergerjeve. Bil je prepošten, da bi obdolžil koga drugega. Njegovo življenje ni bilo potratno in ni živel preko svojih razmer. Popoln ni, a tudi če bi pil, ne bi mogel v tem času popiti za 200.000 Din vina. V jetnišnici je jedel hrano kazencev. Če bi imel denar, bi si ga gotovo privoščil iz lastnih sredstev. Po osmih mesecih preiskovalnega zapora bi se oboženec sigurno omečal in priznal vse, ako bi imel kaj na vesti. Sam mu je prigovarjal, toda Florjancu je vedno odgovarjal, da nima ničesar priznati, ker ni ničesar poverljivo. To je vsekakor indle za njegovo nekrivdo. H koncu je postal zagovornik na srce sodnika, naj sodi po svoji najboljši vesti. Bolje je izpustiti 99 krivih, kakor pa da se obsodi samo en nedolžen. Sodnik dr. Zelezinger je nato razglasil, da bo razsodba izrečena v torek ob 16. uri. Razprava je bila zaključena ob 13.30.

Šahovski turnir za prvenstvo univerze

Ljubljana, 19. decembra. 14. kolo, prodajanje v šahovskem turnirju za prvenstvo univerze, je prineslo naslednje rezultate: Sorli je dobil proti Škerlaku, Rupnik Zdenko proti Vinaru, Gabrovšek Julij proti Cibicu, Vidmar proti Asojevu, Preinčlaj proti Severju, Gabrovšek Ludvik proti Gerželju. Sikošek je s Krušcem šele v končnici dal remis iz rok in zaradi tega izgubil vsako nado na nagrado.

Snajne po 14. kolu je: Milan Vidmar 12 (1), Gabrovšek L. 12, Preinčlaj 11, Kruke 9 in pol (2), Gabrovšek Julij 9 in pol, Sorli 9, Rupnik Zdenko 7, Gerželj 6 in pol, Sikošek 6 (1), Asojev 5 in pol, Cibic, Zidan 4 in pol (1), Rupnik Ivo 4, Sever 2, Škerlak, Zupan 1 in pol.

Udeležba Francije na olimpijadi

Pariz, 19. decembra. AA. Senat je odobril kredit treh milijonov frankov za udeležbo francoskih atletov na olimpijadi v Los Angelesu.

Hungarija v Zagrebu

Zagreb, 19. decembra. Danes se je vršila nogometna tekma med Hungarijo in Gradiskom, ki je zaključila z rezultatom 3:1 (1:1) za goste. Sodnik Višnić je sodil zelo slabo. Zaradi mraza se je zbralo na igrišču le okrog 500 gledalcev. Intri se vrši v Zagrebu revanšna tekma med obema kluboma.

Mariborski proračun

Proračun znaša 45 milijonov in je nižji od lanskega — Davščina na najemnine nad zlato pariteto — Povečanje bolnišnice in gradnja delavskega azila

Maribor, 19. decembra.

Snoči ob 16. uri je bila proračunska seja mariborskega občinskega sveta. Župan dr. Lipold je najprej podal predstveno poročilo. Pomožna akcija za podpiranje siromašnih slojev se bo poglobila. Mestna občina bo prispevala za omiljenje siromaštva in brezposelnosti 136.000 Din. Občina apelira na vse premožnejše sloje, predvsem industrijske, da jo čim izdatneje podprejo s prispevki v denarju ali v blagu.

V novi davčni odbor so bili izvoljeni za člane inž. Dračar, dr. Juvan in Lenart, za namestnike pa Saboty, Kravos in Oslag.

Razširjenje bolnišnice

Pereče vprašanje o povečanju mariborske splošne bolnišnice je po 20 letih končno rešeno. Za razširjenje bolnišnice je proračunano na 7.346.000 Din; država bo prispevala polovico in obliki brezobrestnega posojila, drugo polovico pa bosta prispevali banovina in občina, ki bosta tudi najhja za to svrhu posojilo. Občina bo svoj del posojila amortizirala v naravi, to je z dobavo električnega toka, plina in vode, za kar plačuje bolnišnica občini na leto okoli 150 tisoč dinarjev. Po povečavi bolnišnice se bo dobava brezobrestno še povečala in se bo s tem donosi, ki so v občinski blaginji ne bodo občutili prehoda, krila vsota, katero bo morala prispevati občina v amortizacijskih sklad. Morebitni primanjkljaj pa bi mestna občina plačala v denarju.

Delavski azil

Kadašje je župan dr. Lipold poročal, da je rešeno tudi vprašanje prepotrebne gradnje delavskega azila v Mariboru.

Mestna občina je dobila v to svrhu 1 milijon 500.000 Din brezobrestnega posojila pri borzi dela. Posojilo se bo amortiziralo v 25 letih. V posloju se bodo nahajali uradi za borzo dela, prenočišča za samske delavce, brezplačne spalnice za potujoče delavce in kuhinja, kjer bodo dobivali brezposelni zlasti v zimni najpotrebnejšo hrano. Tja bi se preselila tudi ljudska kuhinja. Delavski azil se bo zgradil poleg nove palače OUZD. Mestna občina pričakuje, da bo prispeval Okrožni urad za zavarovanje delavcev še drugo polovico, in bi se tako skupno zgradilo za tri milijone dinarjev moderno in današnjim potrebam odgovarjajočo zavetišče.

Proračun

Za finančni odesk je poročal občinski svetnik g. Saboty. Mestni proračun za leto 1932 je zaradi gospodarske krize sestavljen v znamenju vsestranske štednje. Proračun ne predvideva novih investicij, ki bi obično obremenile in ne vavala novih davčnih bremen izvemzi davščino na najemnine nad zlato pariteto, ta davščina bo prinesla občinski blaginji okrog 100.000 Din.

Izdatki za leto 1932 so za 3,3 odstotka nižji od lanskih in znašajo 45.162.639 Din. Dohodki pa so za 1,75 odst. višji in znašajo 46.000.000 Din. Dohodki so 45 odst. občinsko doklado na neposredne davke.

Izdatki v rednem prometu so:	
Splošna mestna uprava	3.541.184
Uprava mestne imovine	514.870
Mestna podjetja in davščine	287.841
Občinski dolgi	5.052.365
Vzdrževanje cest itd.	2.331.506
Gasilstvo	125.450
Zdravstvo	747.183
Socialno skrbstvo	2.359.358
Solstvo	1.422.431
Znanost, umetnost itd.	343.956
Prispevki za obiri itd.	132.000
Pojavstvo	221.872
Raznoterosti	803.632
Izredni promet	26.600.000
Prehajalni promet	685.000

Dohodki v rednem prometu so:	
Splošna mestna uprava	746.500
Mestne imovine	385.276
Podjetja in davščine	9.676.919
Obresti naloženih glavnih	2.546.527
Doneski za ceste itd.	546.826
Pristojbine in globe	316.050
Najemnine	32.000
Izredni promet	26.600.000
Prehajalni promet	685.000

Izdatki gradbenega sklada znašajo 3 milijone 489.321 dinarjev, dohodki pa 3.493.547 dinarjev.

Mestna podjetja:

Mestni vodovod: Izdatki 2.019.777, dohodki 2.040.348, prebitok 20.571 Din.
Mestna klavnic: Izdatki: 1.418.368, dohodki 1.423.860, prebitok 5.492 Din.
Mestna plinarina: Izdatki 2.400.868, dohodki 2.247.350, primanjkljaj 153.518 Din.
Mestno elekt. podjetje: Izdatki 6 milijonov 77.552, dohodki 6.102.880, prebitok 25.328 Din.

Mestni pogrebni zavod: Izdatki 832.440, dohodki 833.000, prebitok 560 Din.

Mestni avtobusni promet: Izdatki 3 milijone 495.935, dohodki 3.496.400, prebitok 447 Din.

Prehiti mestnih podjetij znašalo skupno 52.418 Din, namram primanjkljaja, ki ga izkazuje mestna plinarina v znesku 153.318 dinarjev. Zato se bo mestna občina ponovno potrdila, da dobi čim prej odobrenje za dvomilijonsko posojilo za instalacijo novih naprav v mestni plinarini.

V debati

so govorili občinski svetniki Petecjan, Grčar in dr. Strmešek. O. Petecjan je opozarjal, da bi utegnili pretrpana štednja več škodovati ko koristiti. Zlasti se v socialnem skrbstvu pri današnjih razmerah ne sme štediti, saj je pomoč bednim nujna potreba. Omenjal je dalje potrebo starostnega zavarovanja občinskih delavcev, za katero bi delavci sami prispevali dve tretlini. Zopet naj se uvede davek na nozajčane

parcele in se njegov donos porabi za gradnjo zasilnih stanovanj.

Obč. svet. Grčar je zahteval, naj se naredi konec birokratizmu v vsem občinskem gospodarstvu. Dalje je poudarjal potrebo inkorporacije okoljskih občin enotne samoupravne zakonodaje, modernizacije občinske uprave in revizije službene pragmatike.

Obč. svet. dr. Strmešek je omenjal nekatero predloge obč. svet. Grčarja, zlasti one, ki se tičejo delovnega načrta, katerega bi moral imeti občinski svet vedno pred očmi. Predlagal je dalje, da se v proračunu črtana postavka knjižničarja v študijski knjižnici ponovno vnese v proračun.

Proračun za leto 1932 je bil nato soglasno sprejet ob navzočnosti 33 občinskih svetnikov.

Obdavčenje predragih stanovanj

Soglasno je bil sprejet tudi pravnik o pobiranju občinske davščine na najemnine nad zlato pariteto.

Taj davščini so zavezane najemnine vseh stanovanj in lokalov, katerih današnja najemnilna v primeri z najemnino s dne 1. januarja 1914 izkazuje noviček nad zlato pariteto.

Pasji davek bo znašal za vsakega sam 200 Din letno.

Štednja

Nadalje so bili sprejeti predlogi komisije za izvajanje sistematične štednje. Vsa ta mestna občina se bodo v bodoče razdelila. V lastni režiji smo prevzeli občinsko delo le do zneska 5000 Din. Mestna hranilnica, ki je v primeri z drugimi denarnimi zavodi najdražji zavod glede obrotovanja kreditov, mora znižati obrestno mero. Vsako nadurno delo v uradih se ukine. Ukine se prosta kurjava magistratnim uslužbencem. Vožnje, ki se vršijo s konjsko prevozi, se bodo razpisale. Najemnine uradnih menzi se zviša na 2000 Din mesečno. Vse zavarovanja se bodo v bodoče razpela. Takoj se mora predložiti obračun kopskega na Mariborskem otoku, ker je skrajni čas, da se pride na jasno glede te visoke investicije. Za notranje prostore stanovanj po mestnih hišah in za vzdrževanje snage in reda morajo skrbeti oddelci stranke same. Župan se odpove reprezentančnemu avtomobilu.

V odesk za reorganizacijo občinske uprave so bili izvoljeni za člane Peric, dr. Miller, Prelog in Grčar; v odesk za določanje najemnin pa dr. Vauhnik, Pugelj, Petecjan, Saboty in Kežar.

Seja je bila zaključena ob 21.45.

Novi grobovi

V graščini Sreznik je umrl v petek večer v 58. letu starosti g. Jovanek Kibic, dolgoletni knežji gospodar. Pokopni je bil po roku Coh, a znan je bil daleč naokoli kot vzoren lovec in gozdar in kot svet človek. SLD ki izveži s njim dobroga lovčevskega tovarša. Pokopni je zavrnil čeno in več nepreskrbljenih otrok. Pogreb se bo vršil danes popoldne iz Sreznika na pokopališče Viševk.

V Solinci ob Muri je včeraj dopoldne nenadoma preminil v visoki starosti 81 let znameniti narodni borec in navdušen narodnjak, posestnik Jurij Zebot. Blagi pokojnik je bil oče blaznega narodnega prebence Frana Zebota. Pogreb mnogo zaslužnega moža, ki je bil do svoje smrti urava kmotke korenine, bo jutri, v ponedeljek dopoldne na šentilnem pokopališču.

V mariborski bolnišnici je preminil zaslužni Ivan Vehočev, stara 60 let. Pogreb bo jutri ob 15. na študentskem pokopališču. Na Koroski cesti 28 je umrla včeraj ženska v starosti 56 let snopraga zobozdravnika gospa Roza Vavrečeva. Pogreb bo jutri iz stare mestne mrtnice na evangelijsko pokopališče na Temu.

V Rakovljah v Savinjski dolini je umrl v 54. letu zidar in posestnik g. Miha Karl, ki je bil priljubljen kot vzoren delavec. Pokopni blag spomina. Žalostno nam je iskreno sožalje.

August Nadilo †

V ljubljanski bolnici je včeraj umrl g. August Nadilo, ravnatelj Mestne hranilnice v Škofji Loki po vsej Goroski znani in cenjeni gospodarski in narodni delavec. Rojen je bil l. 1872 na Dunaju, vendar pa je vso mladost preživel v Dalmaciji in v Trstu, dokler ni l. 1903 prisel v Škofjo Loko, kjer je bil skoro 20 let poštovni in tajnik Okrajne hranilnice in posojilnice. Vse let je bil tudi starosta škofoveškega Škofla, odbornik ali vsaj član pa pri vseh škofoveških društvih. Ker je vsakemu pomagal, kolikor je največ mogel, je bil povsod priljubljen in ves škofoveški okoliš globoko obžaluje njegovo prerano smrt.

Hmeljski trg

Zatru, 19. decembra. K včerajšnjemu tedenskem poročilu sporoča češka akcija rveze hmeljarjev, da je bilo do petka v Zlatcu registriranih hmeljarskih 136.000 metrickih stotov letosnje letine. Z napredovanjem hmeljske sezone se povečevalo tudi skrbni za prihodnje leto v splošnem so v žatekem okraju mnenja, da je treba tudi nadalje računati s krizo. Po splošni sodbi kriza še ni dosegla svojega vrhca. Pričakuje se, da se bodo težave pri prihodnji letini še povečale. Zaradi tega obstaja splošna tendenca, pri češkoslovaških hmeljarjih, kakor drugod po Evropi, naj se hmeljski nasadi še bolj omejit, ker se sploh ne more računati z izboljšanimi možnostmi prodaje v Nemčiji, Franciji in Belgiji.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Vreme se v prihodnjih 24 urah ne bo močno spremenilo.

Danjska vremenska napoved za nedeljo: Zjutraj zelo mrzlo, tudi podnoči še mrzlo, vedno bolj oblačno.

Naši kraji in ljudje

Obrat v hrastniški steklarni se ustavi

Okrog 500 delavcev bo baš na sveti večer izgubilo zaslužek

Hrastnik, 19. decembra

Jesenicami in drugimi industrijskimi je prišel na vrsto tudi Hrastnik. Podjetnik je hotel steklarjem znižati mezo za 30 odstotkov, na kar pa steklarji niso mogli pristati. Zato jim je bilo odpovedano delo in baš na sveti večer bodo ugasnili peči v steklarni. S tem izgubi nad 500 delavcev svoj zaslužek in bodo z rodbinami vred pahnjeni v budo.

Ali ni v tem pogledu nobena pomoči? Morda pa bo, saj je vendar naša steklarna bila dosedaj edina v Jugoslaviji, ki je še obratovala v zadnjem času. Steklarne pri Sv. Križu, v Straži in v Gračinu že stoje od oktobra. Nujno potrebno je, da se zavzamejo za zadevo naši poslanci.

Savinjska Filemon in Baucis

Med žrtvami avtobusne katastrofe pri Celju sta bila tudi Filip in Brigita Pose- do iz Griz. Bila sta varčen zakonski par in sta postala zaradi lastne marljivosti

lastnika lepega malega posestva na pobočju holmca, oddaljenega par minut od cerkve v Grizah v smeri proti Zabukovci z razgledom proti Petrovcem in prav na kraj, kjer sta umrla.

Oba sta bila povsod izredno priljubljena in sta po trudapolnih letih zaživela v starosti prav zadovoljno. Lipče, tako ga je vsakdo zval, je bil izredno vešč strojnik ter je opravljal vsa strojna dela za zabukovski rudopok. To delo je zahtevalo mnogo znanja, spretnosti in prakse. Udeleževal pa se ni samo v službi in je rad popravljal vsakojake stroje rokodelcem in kmetovalcem. Nešteto krat je bil v svoji službi v smrtni nevarnosti, a se je vedno izognil. Zena Brigita je bolehal pred letom dalje časa. Prižgali so ji že luč na smrtni postelji, a je njena krepka narava bolezen vendar premagala postala je zopet navzlic 70 letom pridna in močna in je stopila v novo življenje prijetna in dovtipna kakor je bila od nekdaj. Prišla pa je grozna nesreča in ugasnila niti življenja obema hkratu.

Bil je lep pogreb nesrečnega zakonskega para, na zadnji poti ju je spremljala vsa okolica. Na pokopališču so se poslovili od njihovi domačini z ubranim petjem in ganljivimi govori, slavec spomin obeh pone- srečencev.

Lipče in Brigita sta šla usodnega dne zato v Celje, ker je mož prejel prvi svojo pokojnino. Odpeljala sta se v mesto v namenu, da si nabavita vse potrebno. Ni- sta se vrnila živa. Težko ju je bilo spoznati, kajti obležala sta mrtva vse izpremenjena. Kakor Filemon in Baucis v grški pripovedki sta si srčno se ljubila v življenju izprošila in tudi našla skupno smrt. Blag jima bodi spomin!

Ogromno osuševalno delo pri Pančevu

Kako iz močvirja ustvarjajo 70.000 oralov plodne zemlje

Beograd, 17. decembra

Francoska tvrdka Batignol, ki gradi žemunski višnji most, je prevzela tudi vsa dela za osušitev takolimenovanega pančev- vadnega rita, pančevskega barja, ki se raz- teza med Dunavom in Tamišem v razse- nosti 70.000 oralov in je danes zaradi skoraj stalne poplavljenosti popolnoma neuporabljiva za vsako obdelavo. Osuševalna de- la so se pričela v avgustu 1929 in so do danes že precej leno napredovala.

Vse delo je razdeljeno na dve sekciji, ki sta pričeli z graditvijo nasipa, ki bo obkroževal ves ta žemunski svet in bo meril v dolžino celih 90 km. Dela so se pričela visoko gori ob Dunavu, pri vasi Centi, in dela prva sekcija navzdol ob Du- navu, kjer je dospela nekako do srede proti novemu pančevskemu dunavskemu mostu, druga pa v smeri proti Pančevu. Si- rina nasipa v dnu je od 40 do 42 m, na vrhu pa ob Dunavu 6, ob Tamišu pa 5 me- trov. Srednja višina je polšesti meter, na posameznih krajih pa celo nad šest. Vsebi- na vsega nasipa bo znašala okoli 13.500.000 kubičnih metrov.

Ker je treba poskrbeti za odvajanje vo- de, ki bo vsakega pronicala skozi nasip, in padavin, bo vse ozemlje prepleteno z odvajalnimi jarki v skupni dolžini okoli 200 km in bo treba izkopati zanje okoli 1.200.000 kubičnih metrov zemlje. Jarki bo-

do v dnu široki po en meter, na vrhu pa po krajevnim potrebam. Isto velja tudi za glo- bino. Za promet preko vsega tega jarkov- nega omrežja se zgradi 130 betonskih mo- stičev, širokih po 3 do 10 metrov.

Vsa ta osuševalna dela bodo stala 250 milijonov dinarjev.

Delo v obeh sekcijah se precej razlikuje med seboj. V prvi sekciji se dela skoraj iz- ključno z najmodernejšimi kopalnimi in nasipalnimi stroji in je zaposlenih tu samo okoli 150 ljudi. Popolnoma izdelanih je tu sedaj 15 km nasipa s povprečno 250.000 kub. metrov na mesec. V drugi sekciji se dela s človeško in živalsko delovno močjo. Zaposlenih je bilo tu do 2700 delavcev s 1500 vozmi. Tu se je popolnoma izdelalo 20 km nasipa s povprečno 500.000 kub. me- tri na mesec. V delu pa je še 15 km na- sipa, ki bodo dovršeni v kratkem. Delo se plača od kub. metra in delavci zaslužijo povprečno 40, pa tudi 50 do 60 Din na dan. Delavstvo prihaja navadno iz Banata in se je prav pred kratkim obrnila druga sekcija na 59 raznih banatskih občin za delavstvo. Delo tu dobi vsak, kdor se prijavljuje.

Če bo delo tako napredovalo kakor do- sledi, zlasti pa če bo v letih 1932 in 1933 vreme ugodnejše bodo vsa ta dela dovrše- na v dveh letih, ali celo še prej, s čimer bo celih 70.000 oralov kar najboljša zemlja pripravljena za obdelovanje.

Poteg vseh teh osuševalnih del pa zgradi tvrdka Batignol, kakor se je obvezala, v to- knu 540 delovnih dni v Pančevu veliko poslovanje za ravnanje s dunavsko-tamiš- ke vodne zadržke, razna poslovanja v Borči, Opovu, Belegišu, Zemunu, Višnjici in Ser- kerinu ter na vsakih pet kilometrov ob nasipu vsega skupaj 17 poslopij vse za osebe, ki bo nadzirala nasip. Ob raznih prekopih pa zgradi tudi še 11 čuvavnic. Vsa ta poslopja bodo med seboj zvezana s telefonom, ki bo osredotočen v posebni te- lefonski centrali, ki jo tudi zgradi Batig- nol in sicer v Pančevu.

Tako torej v dveh letih izgine pančev- vadski rit in se to razsežno barje izvreme- ni v plodno zemljo z milijone vrednimi pridelek. Z ritom pa izgine tudi še neka druga nadloga, ki je včasih postajala že naravnost neznosna — komarji! Čast in slava — Batignolu!

ve, ki potuhnjeno polzi preko kamenja in peska, gosto posutega z iskrečim se ivjem. Le redko je mesto, ki so ga pregazile da- nes ali včeraj samotne smuči. Le tu in tam zavzame zamolkel človeški glas skozi zasne- ženo samoto — vašan je, ki drvi s težko naloženimi sanmi po strmini in javlja tova- rišem svoj prihod. Po jasah leno prestopajo srne in muljijo z ozkih kopnih vilo travo; se mar jim ni, da greš tik mimo njih, samo gledajo te kakor posebno čudo, ki ga je vrgla zima bozve zakaj v njihovo krajino. In visoko v rebri kraj slapa, vsega s pro- zornim ledom okovanega, zagledaš morda čudno pošast, ki strmi nate z dobrovoljnimi očmi — divji kozel iz Aka, ki se je bil pred tedni do grla nasitil ljubezni in zdaj v samotni filozofiji o nevednosti in praznoti svoje ljubezni. In mu ni mar svet, a še manj človek, ki stoji kraj otrplega slapa. Saj je modrijan in ve, da med njim in člo- vekom ni razlike, vsaj tam ne, kjer gre za ljubez.

Martuljek s svojo iskreno, popolnoma va- se zatopljeno samoto je svet zase in nikakor ne vabi brezobzirnega sportnika v svojo krajino. Opi se je na strmine, ki so pač vsakemu sportniku nevedne, ker jih le s trdom premaga na svojih smučeh, a nika- kor ne ve, koliko užikov ga čaka tam gori, kjer se strmina prevlači naravnost v široko planoto z neštetimi, za smuko pripravljeni- mi goličavami. To samoto z vsemi njenimi krasotami in privlačnostmi uživa lahko sa- mo turist, ki mu ni do sporta, a takih turis- tov prihaja pozimi k nam malo, bore malo.

Sportu ni na svetu nič nemogoče. Zato bi zani bila malenkost, odstraniti Martuljkeve težave in strmine. Torej pa bi bilo tudi ko- nee Martuljkovega miru in Rute bi nikoli več ne dremale v prijetnem zimskem soln- cu ... J. V.

Prva zakonska leta cesarice Elizabete.

Beg pred dvorno etiketo.

Dvorni kočijaž Bratfisch.

Tragedija v Mayerlingu.

Razmerje cesarja do svoje so- proge.

Umor na Quai Monte Blancu.

CHARLOTTE ANDER kot MARIA VETSERA

MARIA SOLVEG

PAUL OTTO

Predstave danes v nedeljo ob 3, 5, 7 in 9 zvečer

ELITNI kino MATICA

Telefon 2124

»Slovenski Tisk«

Po daljšem presledku je zopet izšel li- čen zvezek »Slovenskega Tiska«, ki ga v redakciji g. Miroslava Ambrožiča izdaja »Zveza faktorjev v Sloveniji«. Četrti šte- vilki, ki je sedaj pred nami, je priložena reprodukcija Gasparijevе slike »Sumi, sumi gozd zeleni«, izdelana v štirbarvnem ti- sku z vzbokline. Na uvodnem mestu je objavljeno nadaljevanje razprave Janka Glaserja »Zgodovina mariborskih tiskarn«. To pot se bavi s postankom in razvojem sedanje Mariborske tiskarne. Direktor Gerhard Haebens je prispeval članek »Z krajševna barva«, zanimiv za vsakega, ko- gar zanimajo umetne barve. Janko Šlebin- ger nadaljuje svojo »Slovensko bibliografi- jo«, ki žal obsega samo knjige in brošu- re, vzlic temu pa izpopolnjuje vrzel v naši književnosti, ker omogoča pregled vsaj te vrste produkcije.

Rubrika tehnične novosti poroča o novo- stih na stavnem stroju Linotype, nadaljnji članek nas seznaja z vodnim tiskom, po- ročilo o razstavi tiskarskih javencev pa z levim napredkom v tej važni stroki. Več dobrih nasvetov in informacij daje rubri- ka »Fotografije«, v kateri imajo naši foto- amaterji svoj edini, a žal pretesno odmer- jeni kotiček. Da bi manjkalo znano »Lezi- kovno rešeteo? Ne, naš vrli rešetar KČ ne odneha: zonet trebi in rešeta, da je vese-

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »Franz Josefovica« grenčica, več- krat na dan použita, krassen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri tre- bušnih obolenjih, da deluje »Franz Jo- sefovica« vodo sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prijetno bo

preživeti božične praznike ob dobrem radijskem aparatu.

Uporabite izborni in elegantni aparat

Ingelen U 3 S

ZA BOŽIČNO DARILO!

CENA 3200 Din.

Naša trgovina na Miklošičevi cesti 5,

poleg Uniona (tel. 3190), je danes ves

dan odprta.

Prosimo obiska!

Radio Ljubljana

Ije. V drobižu čitamo o pozabljenem ju- bileju, namreč 200-letnici podlistka in felj- tona. Savinjsko izobrazoslovje se nada- ljuje; tudi zdaj moramo izraziti željo, da bi kdaj izšlo v samostojnem priročniku, ker bo samo tako v zadostni meri popla- čalo trud.

»Slovenski Tisk« stane na leto 70 Din. Naroča se pri upravi, Ljubljana, Azbeto- va ulica 1.

Smrt uglednega moža

Kočevje, 19. decembra.

V sredo 16. decembra je umrl v graški bolnici znani kočevski trgovec g. Matija Rom. Smrt veleuglednega moža je glo- boko pretresla naše mesto, ki je dooro po- znalo tiste lepe vrline, ki so dičile g. Ro- ma. Trup pokojnika je bilo prepeljano iz Gradca v Kočevje in je bilo v petek polo- ženo k večnemu počitku na mestnem po- kopališču. Pogreba sta se udeležila vse mesto in tudi okolica, kar je znak velike pokojnikove priljubljenosti. Nemško pe- sko društvo mu je zapelo na grobu žalo- stinke in govornik, ki se je poslavljaj od drugega pokojnika, je naglasil vrline, ki so krasile pokojnika.

Rom si je spril svoje delavnosti in prijaznosti pridobil mnogo ugleda ne sa- mo med kočevskimi Nemci, marveč tudi Slovenci. Svoje podjetje je vodil vzorno. Zaradi tega so ga kočevski trgovci so- glasno izvolili za predsednika kočevskega trgovskega gremija, kateremu je načeloval dolga leta. Kot vzoren gospodar je bil ved- no voljen za občinskega odbornika. Bil je tudi član okrajnega šol. sveta in nekaj let odbornik okrajnega cestnega odbora. Naše mesto bo blagega pokojnika zelo po- grešalo. Prizadeti rodbini naše globoko so- žalje.

Domovina smuči se pripravlja

Bloke, 19. decembra.

Smučarska sezona je tu. Ne samo na Gorenjskem in na Pohorju, temveč tudi pri nas. Bloke se pripravljajo. Smučarski odsek je že storil vse potrebne mere, da se bodo smučarji počutili kar najboljšo. Občina sama bo vse smučarje porazdelila po stanovanjih in tudi skrbela za točna vremenska poročila. Cene bodo naslednje: prenočnina 10 Din, hrana 20 do 30 Din dnevno. Sob je na razpolago dosti. Skoro vse bodo kurjene. 50 nočelj je že priglase- nih, kasneje jih bo še več. G. Milan Modic je celo pripravil pension, ki bo zadovoljil tudi izbirneže.

Smučarji prihajajo na Bloke od dveh smeri: s postaje Lašče (dolenjska proga) in s postaje Rakke (notranjska proga). Za obe smeri je oskrbljen dovoz, če se bo pri- glasil vsaj pet smučarjev. Iz Lašč (okrog 20 km) in iz Rakke (okrog 25 km) bo stal prevoz s sankami za osebo 10 Din. Prevoz bo vodil g. Aleksander Lavrič. Vse pri- glasitve pa morajo smučarji pravočasno javiti občini na Blokah, da ona ukrene vse po- trebno.

Vremenska poročila bo občina pošiljala dvakrat na teden v Ljubljano in Zagreb. V Ljubljani bodo poročali na tabli JZSS (Ljubljanska kreditna banka). V primeru vremenske spremembe bo občina telefoni- čno poslala poročilo. Tozadevno je že sto- pila v stike z JZSS.

Občina tudi sprejema priglasitve v smu-

čarski tečaj, ki se bo pričel za božične praznike. Vodil ga bo naš priznani smu- čarski strokovnjak g. Rudolf Badiura. Se- veda, če bodo vremenske razmere ugodne. Priglasen je že tudi drugi tečaj Tujsko- prometnega društva za Notranjsko. Vodi- telj se ni javil. Za Bloke se zanimajo v velikem številu bratje iz Zagreba in celo še iz južnejših krajev, tako da bo obisk letos razveseljiv. Saj pa tudi Bloke, zibelka jugoslovenskega smučarstva, v največji meri to zaslužijo.

Fantje - Sokoli pripravljajo smučarjem prijetno iznenadenje. Pripravljajo skakalni- co. Potrebnih les dajo tisti dobrotniki, ki se zavedajo kolikega pomena je za No- tranjsko in posebno za Bloke tujski pro- met. Načrt za skakalnico bo oskrbel znan bloški smučar. Skakalnica bo imela sever- no lego, dovolj zagona (čez 40 m) in še preveč strmine. Peskovec je kakor ustvar- jen za skakalnico. Lastnik zemljišča g. Aleksander Lavrič je zemljišče takoj od- stopil za napravo skakalnice.

To zimo se nam obetajo tudi druge za- namovitosti. Smučarske tekme po starih blo- ških običajih. Tekmovali bodo ženske in moški, otroci in odrasli. Videli bomo kos zgodovine. Bločane, kakor jih opisuje Val- vazor: v njihovem elementu.

Vso smučarsko akcijo spretno vodi in organizira župan bloške občine, g. Stanko Lenarčič. Pri delu mu pomagajo tudi dru- gi vneti propagatorji smučarske sporta na Blokah. Se celo Stari trg je pritegnjen k delu. Tam namreč izdelujejo fine smuči. In če bi se komu primerila nezgoda, da mu dile odrečejo, bo takoj prihitel zdravnik in mu za malenkostne stroške odpravil smuči.

Tako in enako se bo živelo na Blokah. kadar bo pa debelejši sneg, kar pridite! Ne boste se kesali.

Naši izseljenci se vračajo

Zagorje, 19. decembra.

Te dni se je vrnilo domov več tukaj- šnjih domačinov, ki so bili zaposleni v rudnikih v Nemčiji in Franciji. Po njho- vih izpovedih vladajo v Nemčiji tako kri- tične razmere, da si pretežna večina roja- kov želi povratka v domovino. Žal, mno- gi nimajo niti sredstev za vožnjo. Zasu- žek, kolikor ga sploh je, ne zastopuje niti za hrano rudarju z družino.

Prav tako neugodne delovne razmere so v Franciji. Pisec teh vrst se je razgovar- jal z rudarjem iz brežiškega okraja, ki se je v četrtek pripeljal z družino iz Fran- cij.

»Pred šestimi leti sem odšel,« je govo- ril rudar, »v Francijo za boljšim kruhom, kjer sem se tudi poročil. Zaslužek je bil dober, da sem si nabavil novo lepo po- hištvo in si prihranil tudi nekaj denarja. Zadnji dve leti pa je bil zaslužek zaradi prepogostega praznovanja v obratu tako malenkosten, da sem moral od prihra- njenega denarja doplačevati za živce. Za- to sem se odločil, da čimprej odpotujem v domovino. Prodal sem vse pohištvo, da sem dobil sredstva za vožnjo vse družine. Vse moje premoženje obstoja v dveh kov- čegih, vendar sem zadovoljen in srečen, da bom lahko doma dobil košček kruha za družino.«

Iz beše rudarja je bilo tudi razvidno, da je v Franciji mnogo rojakov, ki bi se radi vrtnili domov, a se ne morejo doko- pati do vsote, potrebne za vožnjo.

NEPREVIDNO JE

v naglici izbrati si Božično darilo. Takrat se običajno slabo kupi stvari, ki ne nudijo pravega veselja.

Oglejte si v miru pri nas fotografski aparat

VOIGTLÄNDERJEVO JUBILARKO,

to je darilo, ki ga Vi iščete. Prikladna kamera na zvite filme, velikost 6x9 cm stane v krasni božični opremi s dvema filmoma samo Din 490.—

Kaj to ni poceni?

DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA, PRESERNOVA ULICA 5.

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleke, perilo I. dr.

A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Planinska zima in Martuljek

Rute, 17. decembra.

Kdo bi si bil mislil pred tremi ali šestimi leti da se bo zgodilo vse tako, kakor se je! Bo- rovška okolica je tedaj še imela prvo mesto v našem zimskem sportu in zdelo se je, da bo to obdržala za vse bodoče čase. A nara- va se je odločila drugače. Zimske sport se je preselil v Planico, v ono idealno zimsko krajino, s katero ne more noben naš kraj tekmovali. Ta krajina se bo pa razvijala vsled naravne zahteve v toliki meri, da bo- mo lahko pred svetom ponosni nanjo. Začet- tek je že daleč za nami, korak do vrhunca pa bo izprožil novi dom v idilični Slatni, naš prvi jugoslovenski smučarski dom, ki se ga mora razveseliti vsak sportnik že na prvi pogled. Kaj pomeni ta smučarska postojan- ka za napredek našega sporta in zimskega življenja, pa je vsekakor odveč razmotri- vati.

Kranjska gora ni mogla vzdržati s Plani- co konkurence in ji je morala priznati pr- venstvo. A reči se mora, da ga je priznala z veseljem, ker s tem je izgubila le malo ali na prav nič, vsaj v gmoletnem pogledu ne. Še celo koristilo ji bo vse to, ker je s tesno sosesčino zvezana s Planico in ker smučar- ski sport nikakor ne pozna določenih mej. Saj se vidi že zdaj, ko se je zimska sezona komaj pričela, da se razvija po borovski krajini živahno zimsko življenje, ki prav nič ne zaostaja za lanskim. Če pa se bo seda- nje ugodno vreme zdržalo čez praznike, bo

dosegel naš tujski promet še večjo višino, kakor jo je imel lani.

Vsi predeli nepregledne okolice so na- stežaj odprli vsem, ki ljubijo naravo in po- sebnost zimsko romantiko. Sicer se je menda poizkušalo, da bi pridobil pri nas zimski sport nekakšno drugačno lice nego lani, in sicer s tem, da bi se odkrili novi tereni, to- da ostalo je vse pri starem, kar pa tudi za- dostuje, če premislimo ogromni teren, ki ga nudi borovška krajina za smučanje. Mimo »Erike« ni Piščenca prav nič izpremenila svojega lica, prav tako ne Vršič, a še naj- manj Martuljek, ki ga dandanes pozna vsak, a ga menda še nihče ni videl takšnega, ka- kor je v resnici. Zlasti ne pozimi, ko je od- prt vsakemu, še bolj odprt kakor sredi naj- razkošnejšega poletja, a se ga izobjigljajo smuči.

Morda ga baš to napravila človeku še bolj prikupnega, kakor so starodavne Rute, prav posebno že zaradi tega, ker tako lepo po- čivajo v blagodejnem zimskem miru in ni da- leč naokoli slišati nobenega smučarskega vrvenja. — Samo solnce se smeje na zim- skem nebu in deviški sneg razgalja ponosno vsemu svetu svojo nedolžnost. In Spik se smeje z vsemi svojimi sosedi tako dobro- voljno, kakor da je vesel deviške čistosti, ki je razprostrta po vsej dolini. In Martuljek mrmra v tesni grapi in je zadovoljen s svojo snežno obleko, ki se ga tesno opriema na vsi strmi poti od slapa pa daleč doli do Sa-

Vzroki prometnih nesreč

Nasveti dolgoletnega šoferja in avtobusnega podjetnika — Kaj je povzročilo katastrofo pri Celju in kako bi se slične nesreče preprečile

Po opravih sem moral zadnjo nedeljo popoldne na Vransko, pa sem stopil v Kotarjev avtobus.

»No, kakor čitam, si se tudi ti že enkrat bodel z vlakom,« okavam gospoda Kotarja po svoji navadi.

Kotar se bridko nasmehne. »Prav imaš! Toda stvar se je vršila precej drugače, kakor si čital. Na veliko sredo popoldne 1922. smo se vozili iz Ljubljane v Celje preko Trojan na avtobusnem družbe za promet med Celjem in Ljubljano. Na Trojanah je bil tisti popoldan silen snežen met, tako da sva morala takratni šofer avtobusa Mozetič in jaz, ki sem bil takrat za sprevednika, klati sneg, da smo sploh mogli naprej. Tako smo privozili z dvurno zamudo na Vransko. Tam je vstopil v avtobus potnik, ki je šel kproit nekoga eorodnika v Jostov mlm v Medlogu. Zato je prosil sprevednika, naj mu pove, kje naj izstopi. Ker je šel naprej silno metlo, je sprevednik gledal, kaj se odcepi cesta proti Jostevemu mlinu. Niti on, niti šofer niti kdo izmed potnikov se ni spomnil, da imajo dve uri zamude in da bi lahko prišel vedni vlak iz Celja prav to minuto mimo. Tedaj zaslisiš puhanje lokomotive in vidim že tik pred avtobusom svetilke lokomotive. Hitro zgrabim za volan in ga z vso silo krenem na levo. Vlak je tako opazil avtobus le na zadnjem koncu in je razbil dve šipi ter zadnji desni ogel karoserije. Izmed osemih potnikov je bil le g. Pavline, gostilničar in mesar pri tako zvanem »Turškem mačku«, poškodovan od drobecv šipe na glavi. Na avtobusu je bilo škodo okrog 20.000 Din, vendar pa je še lahko pripeljal potnike v Celje, kjer so praznovali v nepopisnem veselju svojo rešitev iz neizbežne smrti.

»Tako ste torej tudi takrat za las ušli smrti? Vsi valijo sedaj vso krivdo na šoferja. Kaj praviš pa ti k temu?«

»Neskončno lepše se je voziti kot potnik z avtobusom, kakor ga šofirati pri takem prometu, kakor je bil na glavnih cestah in pri takem stanju cest. Šofer je odvisen od gospodarja in od potnikov. Vsem bi rad ustregel, nikdo pa ne more niti misliti, da bi hotel storiti kdaj komu kaj zalega. Nad enim šofer zagode, drugemu se nasmehi in vozi mirno naprej. Ljudje se ne držijo odhodnega časa. Šofer sam pa mora kot uslužbenec gledati, da dobim več potnikov. Potniki postajajo čim dalje bolj komodi in zahtevajo kar nemogoče stvari od šoferja, da naj bi se ustavljal pri vsaki bajti posebej, da bi ljudje vstopali ali izstopali. Tako nastajajo po mnogodnosti potnikov samih in morda kdaj tudi po direktivah podjetnikov zamude že na odhodni postaji. Da morejo biti take zamude naravnost usodne, je jasno dokazala naša tragedija zadnje srede.

»Vse v redu! Vendar pa ima vsak avtobus natančno uro, kakor je predpisano in bi moral šofer vedeti, da ima zamudo in računati na možnost srečanja z vlakom.

»Vle lepo in prav! Toda pomisli, kaj se reče voziti do zadnjega kota natlačen voz skozi gosto megle, kakor je še ni bilo zlepa v naši domov. Pred seboj imaš prav oco cesto, saj je vozne širine komaj dobre 4 m. Na levi je namreč, kakor ti je znano, širok trotoar, na desni so pa gosti kupi gramoz. Sedaj si se misli, poleg tega napretna srečavanja z vozni, ki v rzi jo iz Ljubljane v Celje v široko razvezjenih trugh. Prav pogosto se vozniki ne držijo policijskega cestnega reda in so gluhi za vse signale. Lahko si predstavliš, da takšna cesta pritegne prav vso pozornost šoferjev in le močnim žrcem in obče priznani treznosti naših šoferjev je pripisati, da so nesreče na naših cestah tako redke. Šofer mora seveda gledati, da ni so zamude prevleke. Zato pogosto za eno roko drži volan, z drugo pa izdeja vozne listke in kasira denar, ker matiskatero podjetje menda zaradi štednje nima posebnega sprevednika, temveč je šofer obenem tudi sprevednik, kar sicer ne ustreza predpisom, vendar se je pa to zadnja leta močno uveljavilo. Če se hočejo nesreče kar se da omejiti, morajo imeti pač potniki vso obzirnost s šoferjem, da ne bo imel čez glavo opravlja in ne boje sloneli okrog in okrog njega, da ne bi mogel vso svojo pažnjo posvetiti vožnji in paziti na vse eventuelne zapreke in slučajnosti. Res, vsi avtobusi imajo predpisane ure, toda nihče vam ni porok, če se ura naenkrat ne ustavi in vam lahko več škoduje, kakor koristi, če se preveč zanašate na uro. Vsi prigovarjajo šoferju, češ, da je vedel, da ima desetminutno zamudo, pri tem pa pozabijo, da se lahko slična stvar

pripeti tudi tako, da ima kje vlak zamudo, za katero pa šofer nikakor ne more vedeti in je torej sklicevanje na uro prav malo odločilno pri vprašanju o vzroku nesreče.

»Gotovo si poznal pobliže šoferja Bučarja, ko že skoraj deset let prevajaš s svojo barko ljudi po Savinjski dolini?«

»Kaj bi ga ne bil poznal! Kdo ga pa ni poznal kot enega najvestnejših in najpreznejših šoferjev. Pač marsikdo od nas se je razjokal, ko je zvedel, da je zadel ta katastrofa prav Bučarja. Če kje, je tukaj na mestu izrek: Ne sodi, da ne boš sojen! Pomislite, kako so pisali neki časopisi! Kakor da je nesrečni šofer kar hotel napravil to silno nesrečo. Vem, da niso bili dovolj informirani, saj tudi niso mogli biti, ker ne poznajo ne šoferja, ne težavnega terena in še celo ne posebnih lokalnih prilik, ki so bile vsiljene šoferju. Avtobus, ki ga je zadel ta katastrofa, je imel namreč le 17 sedežev s priklonimi sedeži vred in ni predvideno nobeno stojšče. Kako je bilo mogoče, da je sprejel šofer kar 24 potnikov? In še nekaj je treba pomisliti. Vrata teh avtobusov se odpirajo vsa na znotraj proti vsem predpisom. V primeru kakšne notranje katastrofe bi potniki sploh ne mogli iz nabitog polnega avtobusa. Zaradi varnosti potnikov bi se morala vrata, kakor pri vseh javnih napravah, odpirati tudi na teh avtobusih na ven. Res je, da se je že kdaj dogodil primer, da je pri elabo zaprtih vratih kod padel iz avtobusa, vendar pa zaradi tega še ne kaže kršiti splošnih principov gradbenega reda.

»Kako pa naj pride do notranje katastrofe?«

»Kako da bi ne prišlo. Saj ljudje prevajajo brez vednosti šoferjev različne eksplozivne snovi ali recimo bencin v zavrtih paketih in se po nepazljivosti prav lahko kaj vname. Kako bi naj prišli ljudje iz nabitog polnega voza, če se vrata na znotraj odpirajo?«

»Nikateri časopisi so se zavzeli in se še zavzemajo za napravo zatvornice pri križiščih. Kaj pa tvoje izkušnje povedo v tem pogledu?«

»Zapornice? Saj jih v vseh naprednih državah odpravljajo in je naravnost čudno, da se pri nas še najde kdo, ki zagovarja to drago, neprimerno in celo opasno napravo. Drage so zapornice zaradi tega, ker pri razdaljah, kakršne so n. pr. pri križiščih savinjske železnice, zahteva vsaka zapornica lastnega upravljalca. Neprimerno so zapornice zaradi tega, ker se da boljše uspeh doseči, kakor kažejo izkušnje po vseh naprednih državah s svetlobnimi znaki, ki se bodisi avtomatično predpasiranjem vlaka preko križišča prižgejo, bodisi da jih iz odhodne postaje

KMETIJSKI VESTNIK

O kupčiji s krompirjem

Da spada krompir med najkoristnejše kmetijske rastline in da ga potrebujemo za hrano revežev kakor bogatin, je znano. K nam v Evropo so ga prinesli Španci in Angličani okrog leta 1564. Po njihovo so ga začeli saditi. Še je od leta 1770 naprej. V početku se je krompir rabil le za hrano živini. Splošno saditi in uživati so ga začeli naši predniki okrog leta 1868, ko so se vzgledovali za nekatere boljše vrste.

Ker rase krompir v vsaki zemlji, da je ta le primerno zrahljana, ga danes sadi vsakdo, ki razpolaga s primerno površino zemljišča. Danes se kljub svetovni krizi krompir še količnik toliko vnovi in tudi povpraševanje po dobrih vrstah je stalno. Marsikateremu kmetovalcu je letošnje jesen naš prodaja krompirja bila velika pomoč.

Splošno je znano, da pridelamo v dravski banovini največje količine krompir, po katerem radi sežejo tudi inozemski kuncel. Da se kupčija krompirja poveča, naj služi v opozorilo naslednje:

Naši trgovci s krompirjem se čisto pridržujejo, da je krompir v nekaterih krajih dravске banovine močno degeneriran, kar kar povzroča slabo kupčijo in tudi škodo producentu. Da se izognemo tej napaki, bi bila pač umestna izmenjava krompirja iz kraja v kraj in skrb za nabavo dobrih semenskih vrst, po katerih je s strani trgovcev veliko povpraševanje. Ako sadimo eno in isto vrsto krompirja po več let na eni in isti zemlji, se nam krompir izvrže, to je degenerira. Pridelavek je mal, kakovost slaba.

V interesu kmetovalca je, da pri telet in zdrav krompir. V dravograjnem srezu smatra dobro ceno krompir vrste Schönerfloeken in rozasti krompir.

Nekaj nasvetov v sedanjih krizi

Zimski čas je najpiklnejši, da razmišljamo v preureditvi gospodarstva v tem ali onem pogledu. Vzdihovanje nad krizo samo ne bo mnogo pomagalo, če si v teh hudih dneh predvsem sami ne bomo iskali pomagati. Seveda je to lažje rečeno, kakor pa storjeno, resnica je pa le, čeprav bridka.

Dejstvo je namreč, da ni najti splošnega leka v tej silni gospodarski bedi, ki je preplavila ves svet. Če pa pomislimo, da je zadolževanje na kmetih postalo tako veliko, da se majajo že najboljši kmetije, potem je menda dovolj povedano, da je treba nekaj storiti, tudi iz lastne pobude. Pomagajte! Ni najvažnejši pogoj k omiljenju gospodarske krize. Poudarjamo, Kmeti, Država, banovina, državni poslanci, pomagajte! Ni najvažnejši pogoj k omiljenju gospodarske krize. Poudarjamo, da je vsako prizadevanje za izboljšanje kmetijskega onemogočeno in je tudi kmetovalce izgubljen, ako se zanašajo samo na tujo pomoč, sam si pa nič ne pomaga. Vprašanje nastane, kako naj si kmetije pomagajo. Zato naj bodo te vrstice kot nekaki nasveti.

Predvsem se moramo otresti razvade, ki so jo uvedle razne stranke, to je vedno in vedno čakanje na pomoč in podporo od te

ali one strani. Seveda se je hudo privaditi zmanjšanju izdatkov, posebno, za potrebe, ki smo se jih v boljših časih navadili računati pa moramo z dejstvom in ne slepiti samega sebe. Dolg delati v naprej z raznimi izgovori. Češ, bomo že plačali. Ko bomo prodali vole ali vino ali sadje, je najhujša razvada nekaterih kmetovalcev, ki tako gospodarijo. Treba je uvesti najstrožje varčevanje povsod in računati z gotovim denarjem, ki smo si ga z lastnim trudom in samozatajevanjem pridobili. Priznani strokovnjaki trdijo, da še nismo dosegli vrhunca gospodarske krize; najhujše nas še čaka. Zato nam ne preostane drugo, kakor da uredimo svoja gospodarstva temu primerno.

Najvažnejši pogoj za obstoj vsakega gospodarstva je, da izdatki ne presegajo dohodkov. Urediti moramo naše gospodarstvo tako, da stroške z lastnimi dohodki krijemo. Vemo, da je to hudo. Časi pa so taki, da se moramo do skrajnosti omejiti.

Sicer se sedaj smučno trdi, da se danes več ne izplača saditi in pridelovati kakršnekoli pridelke. Temu pa ni tako. V našem razvratnem kmetijskem obratu imamo še vedno kaka vrata orteja, s katerimi lahko pridemo vsaj do najpotrebnejših dohodkov. Napačnega mnenja so oni, ki mislijo, da smo danes že z modernimi pripomočki tako daleč, da ni treba več pouka, da se ne izplača uporaba umetnih gnojil in sploh uporaba najnovejših pripomočkov. Kljub silni gospodarski krizi imamo več kakor dovolj dokazov, ki potrjujejo znano prislovico, »da dobro blago še vedno najde dobrega kuncel«. Pri nas še vedno nimamo dovolj dobrega sadja, jajc, zares dobro pitanih volov, primestnih svinj za izvoz, dobrega sira, mлека masla, uročenega perutninarstva. Letos so n. pr. dobro otzvali oni, ki so pridelovali krompirja v večji meri.

Naš krompir je splošno znan po svojem dobrem okusu, samo največje napake se še vedno delajo kljub dolgoletnemu pouku o pridelovanju krompirja. Da je potrebno vsaj vsakih 6 ali 8 let seme premenjati, da se ne sme uporabljati svoj gnoj pri saditvi, da se mora krompir hraniti v suhih kletih, in ako gnilo, da se mora večkrat prebrati in posuti z apnom ali pa se mora klet dobro zažavljati, na vse to le malokdo polaga dovolj važnosti. Glede sort smo kolikor toliko na dobrem. Pri nas uspeva izredno mnogo sort, ki so dobre za jelo. Izkušnja nas tudi oči, da zlasti Thomasova žilindra in kalijeva sol silno dobro vplivata na njega trpežnost, če se krompir z njima poznoji ob pravem času pred saditvijo. V krajih, kjer polagajo na pridelovanje krompirja vso važnost, sadijo rajši tudi nerezan krompir, in to gotovo težke od 80 do 90 gramov. Povedati bi imeli še marsikaj, ali to naj zadostuje.

Glede oddaje krompirja pa se mora osnovati pri nas nekaka centrala, ki bo vodila kot posredovalnica prodajo krompirja posebno v tujino. Dokler se bodo posamezniki bavili s to trgovino, ne bomo prišli daleč. Pa tudi Privilegirana izvozna družba nam ne bo mnogo koristila v tem pogledu, ker se pač v južnih krajih države krompir v toliki meri ne prideluje. Navezani smo v tem pogledu sami nase.

Prevažanje vina pozimi

Kakor polni v veliki vročini tako tudi ni pozimi ob hudem, tedne trajajočem mrazu priporočljivo točiti in prevažati vina po železnici. Ob veliki vročini se vina kaj lahko skvarijo, da zavro ali da se skisajo, ob hudem mrazu pa rada zmrznejo. S tem, da zmrznejo, se sicer ne pokvarijo, pač pa lahko razženejo posodo, če je ta silna in če se napravi v notranjosti preveč ledu, ki močno pritiska na steno posode. Zato je pri prevažanju ob takem času bolje, če posoda ni pretesno napolnjena.

Natja zmrznjena in od tega izvirajoči notranji pritisk sta po odvisna od sestave tekočine. Čim močnejše, to je čim alkoholnejše je vino, tem manj zmrzne in tem manjša je notranja ekspanzija. Nasprotno pa zmrzne silbo, maloalkoholno vino že pri 6 stopinjah C pod ničlo, ako leži mirno kje na mrazu, bodisi v vagonu ali v magazinu, dočim nad 12 odst. vina tudi pri nižji temperaturi le redko zmrznejo, ker vsebujejo več alkohola in manj vode. Zato pa zganje sploh ne zmrzne. Silbo ali močno vino pa zmrzne le, če dolgo mirno stoji, dočim se to ne dogodi med vožnjo, dokler se stresa in je nemirno.

Sedanja nizka temperatura, ki sega le poudi od 4-8 stopinj C pod ničlo, češ dan pa toliko nad ničlo, še ne škoduje in se prevažanje vrši ob taki temperaturi brez nevarnosti kar izpremembe, četudi njihova alkoholna jakost ne presega 10 odst. in če tudi niso vina morda še popolnoma pokisela. Z letošnjimi novimi vini pa ne bo sploh nikakih tozadovnih težav, ker so z malimi izjemami dovolj alkoholna, po večini čez 11 odst. in tudi drugače polna s primerno množino vinske kisline, ki tudi

Suknje in obleke

kupite dobro in poceni v
ovarni oblek

STERMECKI, Celje
št. 20 a

Ilustrovani cenik in vzorci zastoj!

sorazmerno omeji preneglo zmrazjenje. Samo zmrazjenje (ne zmrazenje) pa novemu vinu ne škoduje, marveč se tako vino, čim dospe po prevozu v stalno klet s primerno temperaturo (8-12 stopinj C nad ničlo) kmalu učisti in ostane vsaj do pomladnega stanovitno. Če se prav močno in se mrazalkolna vina z obilno še nepovretega sladkorja se počasneje učistijo, zlasti če pridejo v bolj gorke klet. To je pa zopet ugodno, ker tako še naprej kipijo in počasi dozorevajo.

V primeru, da vino v kakem sodu med transportom le zmrzne, in ga spravimo enostavno v klet in pustimo na miru več dni ali več tednov, dokler se sam od sebe ne odtaja. V vinu zmrzne le voda v podobni kristalov, ki potegnejo vase tudi nekočko vinske barve in drugih snovi. Čim se pa odtaja, se vse to zopet zmeša in razpisi v sodu in vino dobí prvotni okus. Ako pa odočimo takoj zmrzneli del vina od zmrzlega, dobí bolj koncentrirano, to je bolj krepko vino, ker smo ga ločili od ledu, oziroma od gotove količine v sodu ostale zmrzle vode.

F. Gč.

ZASTOPNIKI

Brača Ruff, Subotica

tovarna bonbonov in čokolade

WISIAK ALEKS, LJUBLJANA in
HRIBERSEK ANTON, CELJE

Požig zidanice iz maščevanja

Poljane, 19. decembra.

V torek popoldne okrog 13. je nastal nenadno požar v Rovah občina Makole, v zidanici, ki je last tamkajšnjega upokojenega soskega nadzornika g. Černeja. Zidanica je pogorela do tal, le zid je še ostal. Zgorela sta tudi stiskalnica in stroj za stiskanje sadja. Živno in nekatero druge predmete pa so rešili.

Ogenj je nastal na gornjem lesenem delu hiše. V času nesreče je bil gospodar v hiši zaposlen s kuhanjem žganja in ni niti slutil, da se nad njim že močno kadil in da že plamen sika okrog hiše. Šele vpitje delavca Antona Karneža, ki je na vso moč kričal »Ogenj, hiša gorje, ga je opozorilo na nevarnost. Takoj so se zbrali bližnji sosede na pomoč, da obvarujejo, kar bi se še pač dalo rešiti pred ognjem.

Ogenj je bil najbrže podkajen iz jeze. Malo pred požarom se je namreč pri g. nadzorniku zgledal neki neznan moški, ki mu je ponudil v nakup razne nabožne stenske podobice, kar pa je g. Černej odklonil. Kmalu za tem je začelo goreti na omenjenem koncu, kjer je leseni del shrambe.

Isti moški je istega dne, kakor pripovedujejo, hodil okrog še po drugih hišah in prodajal svoj drobiž. Seveda so ga po večini povsod kar hitro odpravili. Dalje časa pa se je zadrževal pri postnici Č. M. Ko ta le na noben način ni hotela ničesar kupiti, ji je slednji zagrozil: »Vidite, pri čemer je pokazal na drugi breg, stoji tam niso hoteli ničesar kupiti, zato jim zdaj gori... Pri vas pa bo tudi gorelo, če zdva meseca če ne prej!« Nato je izginil.

G. Černej trpi precej škodo, ki je le delno krita z zavarovalnino.

Vsa danes. Tri četrte je že, še malo, pa bo prepoznano...

Naloga... Kedar?

Pred-šesto uro moras iz tople postelje s kravami na pašo v mrzlo roso. Po šoli pestujš brata in paseš s hlapčicom po ozganih suhih mejah do večernega zvonjenja. Doma še nastelješ živino. Med večerjo kima trudoma glava in leze uporno proti mizi. Mati nosi brata za bratcem v posteljo. Zakažena petrolejka brli z rdečim svetlom, oči se zapirajo in v glavi ni več nobene misli...

Zdravil sem se! Nekdo je trkal glasno na okno in prekinil kot misli, ki so drele po glavi. Skozi okno se je rezal sosedov »Jaka« in mi ves zasopljan klical: »Pojdi hitro, sicer zamudiš!«

Vzel sem torbico v roke in s počasnim, utrjenimi koraki sem drsal iz sobe. Jaka je bil dober deček. Učiteljice se ni več bal, saj je bil že v tretjem razredu. Vselej se je z menoj ob plot in v nekaj minutah je bila naloga dovršena.

Ne vem več, če sva prišla še pravočasno v šolo. Vem pa, da sem se večkrat med potjo v šolo obrnil ter prišel jokaje domov, ker sem se bal učiteljice. Otrok doživlja močno čustvo manjvrednosti, se poskušna ottegniti nalogam, ki bi jih moral izvršiti. Nauči se lagati in se izvijati. Ničesar ne dela z veseljem. Kar pa je le v kakršnikoli zvezi s šolo, zavraža.

Ko bi se starši pogledali vsaj nekoliko v duševnost svojih otrok, bi pač drugače stremeli za reformo današnje šole ter bi podpirali vse tiste, ki hočejo vnesti vanjo novega duha, novega življenja, več toplote in ljubezni.

-X-

Lepite na pisma znamke
protituberkulozne lige!

O kazni in strahovanju

Ne morem razpravljati na tem mestu o neupravičenosti kazni, ne o globlji vzgojni metodah, ki jih zahteva sodobna pedagogika in morajo prejeti ali slej ali kmalu telesno kazni, strahovanje in nasilje nad strahom sploh. Rad bi je pokazal z nekaj primeri, kako silno je vplivala telesna kazn na mojo duševnost v otroški dobi.

Res se je tudi pri nas stanje otroka nekoliko izboljšalo glede na nasilje, toda še vedno trpijo tisoči in tisoči otrok, kakor smo trpeli mi. Da pomagam nekoliko v borbi proti nasilju nad otrokom, objavljam sledeče tri doživljaje.

Star sem moral biti kakih pet let. Za našo hišo onstran ledne je igral bratranec Nacek, moj ideal in moja najvišja avtoriteta. Zanj bi storil vse, češar bi le zaželel.

Že dolgo sem oprezoval z bratcem okrog vrste mladih jasmolov ter gledal sedaj skrivaj skozi plot čez ledino, sedaj okoli ogla proti naši hiši, če ni mogoče kje matere. Ba! sem je, toda sila, ki me je vlekla k bratranecu, je bila močnejša.

Ni je bilo nikjer!

Dvigl sem Jaka na plot, sam sem splezal čez, pomagat sem se ni njeni na ledino in tekla sva, tekla. Spodtaknita sva se nekolikokrat ob nevarna tla, jaz sem vlekel brata za roko, in vsa zasopla sva dospela k Naku.

Komaj nama je prav začel razkazovati svoje umotvore, me pograbi neznanaka groza! Čez ledino je namreč donel razkaden klic materin: »Franc, Franc, kje si!«

Otrpla sva stala nekaj časa, nato se je začela moja pot na Golgotu, pot otroške duševnosti nasproti nečemu strašnemu.

Prijel sem brata za roko in šla sva s težkimi koraki. Nisva mogla teči. Zdi se

mi, da se še sedaj po tolikih letih spominjam, kako sem naporno dihal, in kako mi je nekaj krčevito stiskalo srce.

Ob plotu je stala mati z dolgim bčem v roki. Njen pogled je bil uprt samo vame, saj sem bil starejši in odgovoren tuj za brata. Prošnja ni mogla preko ustnic, strah mi je lomil ude. Vedno počasneje so drsli najini koraki, vedno bližje usodi...

Ne spominjam se več nadaljnjih dogodkov, le strah se je vgrajel v duševnost, strah, ki ga doživim v vsaki grozi lahko samo otrok in ki razoblikuje pogosto celotno duševnost. Njegovo zanaupanje in vero v samega vase zlomi, na njuno mesto pa stoni hlapčevski fatalizem: usodi ne ubežiš. Prokletstvo sodobnega človeka, ki si ne upa hoteti, ki zna samo ubogati in se pokoriti.

★

Včasih pa ima kazni povsem drugačne posledice.

Na dvorišču je ropotal voz, glasovi so doneli sedaj iz hlevov, sedaj iz klet in hiše. Živina je mukaste prihajala s paš, vedno solnce je zlatilo skozi odtino na strehi notranje tramovje, poslopje in nakovčeno seno.

Prijel nepoznana jeza je razjedala mojo duševnost.

Občutil sem neko potrebo, da bi podiral, rušil, uničeval, trgat, da bi škodoval komurkoli.

Zaril sem se v seno globoko pod streho, kahal svojo jezo in koval maščevalne načrte. Od takih načrtov je samo en korak do njih uresničenja, zlasti v primerih, kjer otrok ni navezan na nikogar z globoko ljubeznijo, kjer ni odrasle osebe, ki bi si pridobila njegovo zanaupanje ter bi mu služila za trdno oporo v težkih trenutkih.

Otrok se mora uveljaviti na nek način, če ne more koristiti, pač škoduje. Nismo

še dovolj raziskali sil, ki potisnejo lahko človeka na asocijalno pot ter usmerijo njegovo delovanje proti družbi. Ena izmed najmočnejših je brezdvomno pomanjkanje ljubezni in navezanosti do odrasle osebe, ki bi ji lahko zaupal.

Kako temeljito pa naš telesna kazen razjede: ljubezen do staršev, ve vsakdo iz lastne izkušnje.

V tem trenutku mi je bilo prijetno, da so me iskali ter klicali in da me niso mogli najti. Maščeval sem se že nekoliko in škodoželjnost je zmagovala. Za seboj sem zabrisal vsako sled, iz svojega skrivališča sem napravil le majhno luknjico, da sem lahko dihal.

Pod kaotom tik pod mojim skrivališčem sta se ustavila oči in mati! Oče je očital materi, kajak me je natepla, češ da sem že prevelik.

Očeta sem imel rad in vedno mi je bilo žal, če sem ga tudi samo z mislijo razžalil. Redkokdaj je katerega udaril in vendar smo ga vsi ubogali na besedo. Med delom in v prostem času sam se zatekal k njemu po rešitev z vprašanji, ki so me mučila. On nam je gradil temelje za gledanje življenja in sveta, s svojim vzgledom je razvijal v mladih srlih socialni čut ter budil vest. — Ne s silo, ne s korajžo — z ljubeznijo in dobroti!

Mati pa se ni umola, dokopati v globino otroškega srca. Rodila je osmero otrok, bi la je boleha in opravljati je morala najtežja dela doma in na polju. Toda takrat nisem mislil na to, le srč se je koplili v meni. Mislil sem le na krivico kazni, ki me je doletela. Nisem se razumel, da vsaka kazen rodi odpor in da kaznovati nima nikdo pravice!

Šele veliko pozneje sem spoznal site, ki v resnici pomagajo pri razvoju, ki odpravijo vzroke dejanja ter oblikujejo celotno du-

ševnost.

Vso noč sem ostal zarit v senu na hlevu.

Jeza in srd pa, ki sta razjedala ure in ure mojo duševnost, brez dvoma nista ostala brez sledu. Tudi v duševnosti ima vsak pojav svoje vzroke in posledice. Mi žal s posledicami vse premalo računamo in vse premalo se poglabljamo v človeško duševnost. Ne zanima nas, kako je nastajala in se počasi oblikovala, kateri so bili vplivi, ki so vanjo vtisnili svoj neizbrisni pečat. Le takrat, kadar zasvoji človeka na propovedanem dejanju, ga zgrabimo, obsodimo in kaznujemo.

★

Počasi so lezi kazalci ure. Tri četrte na dovet. Dušilo me je, pred očmi se mi je megličo, ura pa je neizogibno udarjala svojo pesem: I-ti mo-raš, v šolo mo-raš, I-ti, I-ti, I-ti, kaj o-kle-vaš...

Sola! Naloga! Vzel sem v roke torbico, počasi sem spravil kos črnega kruha vanjo, mislil sem na učiteljico...

Težko ozračje je bilo v prvem razredu. Neizprosen in strog je bil obraz učiteljice, ki ni poznala toplote, zvok njenega glasu je bil enakomerno suh in strog — brez srca, brez duše. Kakor razbeljeno železo na golo telo so padale rezke besede, kakor mrtev bron so zvoneli udarci debele palice po klopi in po trdih glavah ali pa so se zarili v mehke dlani ter pečili in grizli.

Pogledal sem obupano po sobi. V vožku je ležal najmlajši bratec, pod veliko javorovo mizo sta se igrala šimek in Jaka. Mati je nekje zunaj, oče je delal s konji na polju.

Kako srečni so, da jim ni treba pod strašno učiteljico...

Od nekdaj se je prikradla grešna misel in se vasała v močnejše: »Ko bi že hotelo biti prepozno, ko bi se lahko šoli otegnil,

Opozorilo

Naše velečene inšerente in naročnike malih oglasov opozarjamo, da bo izšla božična številka »Jutra« v četrtek, dne 24. t. m. »Jutra«. Prva naslednja številka pa bo izšla v nedeljo 27. t. m.

Božično „Jutra“ bo zadnja velika reklamna številka

na tekoče leto. Nudila bo našim cenjenim čitateljem toliko zanimivega gradiva, da bo izšla v rekordni nakladi.

Ker bo tri dni nepretrgoma v rokah čitateljev, bo pridobitna moč oglasov izredno uspešna.

Pridobitnike, ki nameravajo izkoristiti to priliko za pridobitev svojih oglasov, prosimo, da nam čim prej izročijo svoja naročila, da bomo v stanu vse oglase pravočasno in skrbno zložiti.

Oglasni oddelk „Jutra“
Telefon 3492.

Na svetokriški planini nad Jesenicami

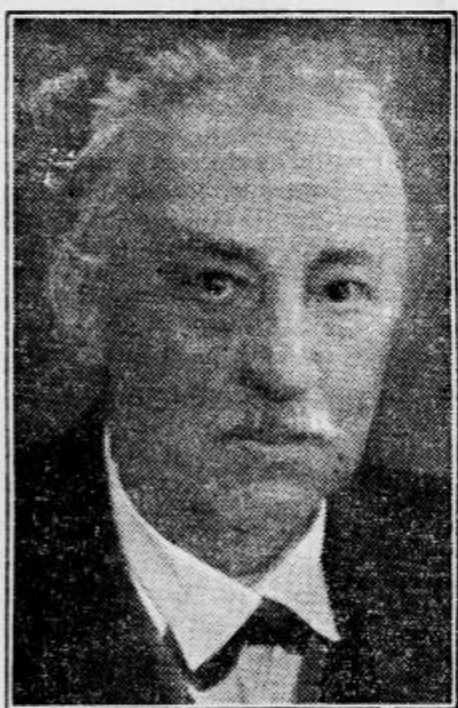

Planina Sv. Križ nad Jesenicami je go-
tovo ena naših najpriročnejših zimskih iz-
letišč. Za izletnika, ki mu je vsak teden
odmerjen le kratek čas oddiha in se želi
užiti sveže zimske prirode, lepega razgle-
da in dobre postrežbe je tole idilični kraj.
V višini 1000 m. komaj uro hoda od Jese-
nic je priklupni, prav udobno urejeni pla-
ninarski dom z izvrstno restavracijo in še-
stim sobami, v katerih je skupno 15 pre-
nočišč. Sobe so kurjene, ves dom ima
električno razsvetljavo, za razvedrilo pa

skrbni radio. Nič manj, kakor poleti je ta
krajna postojanka privlačna pozimi tako
za navadnega pešaka kakor za rogoviljarje
z dilekami, ki imajo tu dobrih smuških te-
renov na izbiro. Očara te razgled na go-
renjski planinski svet, a odtod so tudi naj-
lepša izhodišča na Rožco, Kepo, Črni vrh,
Kočno, Golico in prehod na Stol. Kdor si
v zadregi glede nedeljskega izleta ali že-
ljan razvedrila ob svobodnem dnevu v
tednu, potrdi se na planino Sv. Križ nad
Jesenicami!

Db grobu notarja Bratkoviča

Ptuj, 19. decembra.
Še pred kratkim smo videli pokojnega Ka-
simira Bratkoviča kot velikega prijatelja
narave, kako se je izprehajal v naši bližnji
okolici. Svojem bivšemu solistatorju g.
Petroviču je še dejal, da bi mu Bog da
dočkalati te še konec te zime, da bosta po-

Še večkrat sta se na daljše izprehode.
Kmalu nato je zbolel in moral je v poste-
ljo, katere ni več zapustil. Po kratkem tr-
pljenju nas je 10. t. m. zapustil za večno.
Rodil se je 24. febr. 1854 v Ptuj, kjer
je bil njegov oče takrat še notarski kandi-
dat pri notarju g. Filafert st. V zgodnji
mladosti je izgubil očeta in mati ga je po-
stala v Celju in Maribor, kjer je študiral
gimnazijo. Po maturi ga najdemo leta 1875
v Gradcu, kjer je študiral vseučilišče.
Prav pridno se je udeleževal v »Triglaviu«
ki mu je bil ustanovni član.

Krasen nastop Slovaške filharmonije

Prijateljski večer na čast gostom iz Bratislave

Ljubljana, 19. decembra.
Svoječasni obisk pevskega zbora Glas-
bene Matice ljubljanske v Bratislavi je
sedaj vrnilo orkestralno združenje brati-
slavske Slovaške filharmonije. Okrog 60
mož broječi orkester je pravkar koncer-
tiral z velikim uspehom na Dunaju. So-
stavljajo ga največji ljubitelji glasbe,
nepoklicni godbeniki, ki so s posebno mar-
ljivostjo in zares neumornim študijem do-
segli tolikšno stopnjo popolnosti v izva-
janju skladb najrazličnejših skladateljev,
da jim je mogoče prirediti na visoki stop-
nji stojiče simfonične koncerte celo v
inozemstvu.

Petkov koncert je stal v znamenju ju-
goslovensko-čehoslovaške vzajemnosti. Je-
žal, da se ni odzvalo toliko publike, kot
bi jo prireditelji bodisi kot manifestacija
bratstva, bodisi kot vseskozi serjozen
koncert zaslužili. Spored je obsegal dve
skladbi slovaških in dveh čeških skla-
dateljev. Pri nas smo to pot prvič čuli slo-
vaško orkestralno glasbo. Njena zastop-
nica sta bila Jan Bella in Eman Maršik.
Prvi, sedaj že preko 80 let stari Nestor
slovaške orkestralne glasbe, je bil zaslo-
van s simfonično pesnitvijo »Uroda in
ideala«. Žal da sporedu ni bila dodana
programatična analiza kot je za tovrstne
glasbene umetnine potrebna, in zato je
zasledovanje skladateljeve poetične ideje
otežkočeno. Skladba sama je kazala zna-
ke romantičnega, zelo dramatičnega ču-
stvenostvanja ter je napravila ponekod vtis,
kot da je zložena za odrsko glasbo. V in-
strumentaciji bujna, tudi skozinsko ro-
mantična, je bila formalno seveda nekoli-
ko razkosana, kar je nevarnost programati-
čne glasbe, ki je tudi njeni največji mojstri
niso zlepa utekli. Mlajši Maršik, ki je pred-
sednik Slovaške filharmonije, je prispeval
svoj »Scherzo capriccioso«, živahno, z
modernejšimi sredstvi delujočo skladbo, ki
je doslej jako velik uspeh zbog svojega
krenkega, svežega ritmičnega življenja.
Sledili sta sloviti skladbi čeških kompo-
nistov Smetane in Dvorja. Prvega »Vita-
« smo tu že večkrat slišali v izvajanju do-
mačih in tujih orkestrrov, kakor tudi sled-
njega peto simfonijo »Z-ovega sveta«. Obe
skladbi sta tako polni življenja in
prvobitne melodičnosti, da jima je uspeh na
koncertnem odru zagotovljen. Kadar jih
slišamo. Posebno simfonija s vojmi, po

pan s simfonično pesnitvijo »Uroda in
ideala«. Žal da sporedu ni bila dodana
programatična analiza kot je za tovrstne
glasbene umetnine potrebna, in zato je
zasledovanje skladateljeve poetične ideje
otežkočeno. Skladba sama je kazala zna-
ke romantičnega, zelo dramatičnega ču-
stvenostvanja ter je napravila ponekod vtis,
kot da je zložena za odrsko glasbo. V in-
strumentaciji bujna, tudi skozinsko ro-
mantična, je bila formalno seveda nekoli-
ko razkosana, kar je nevarnost programati-
čne glasbe, ki je tudi njeni največji mojstri
niso zlepa utekli. Mlajši Maršik, ki je pred-
sednik Slovaške filharmonije, je prispeval
svoj »Scherzo capriccioso«, živahno, z
modernejšimi sredstvi delujočo skladbo, ki
je doslej jako velik uspeh zbog svojega
krenkega, svežega ritmičnega življenja.
Sledili sta sloviti skladbi čeških kompo-
nistov Smetane in Dvorja. Prvega »Vita-
« smo tu že večkrat slišali v izvajanju do-
mačih in tujih orkestrrov, kakor tudi sled-
njega peto simfonijo »Z-ovega sveta«. Obe
skladbi sta tako polni življenja in
prvobitne melodičnosti, da jima je uspeh na
koncertnem odru zagotovljen. Kadar jih
slišamo. Posebno simfonija s vojmi, po

zamoratih melodijskih posnetkih sprevatni
mesti zavzema častno mesto v svetovni
simfonični literaturi.

Izvajanje v orkestru je bilo na vrhu.
Ouditi se je, kako je mogoče iz nepoklic-
nega orkestra izvesti toliko sočnosti tona,
toliko uravnovešenosti med posameznimi
instrumentalnimi skupinami in toliko di-
scipline. Vsa dela so bila odlično in do
dna izčrpno naštudirana, za kar gre zaslu-
ga seveda v prvi vrsti dirigentu Filhar-
monije, Zdenku Folprechtu. Folprecht, ki je
obanem dirigent bratislavske opere, je po-
ložil v to delo vse svoje znanje in izku-
šenost. Orkester mu odgovarja radevolje
in na mah. Obsežni koncertni spored je
obvladal na pamet in ga brezhibno izvedel
do kraja. Zato je bil tudi velik del aplav-
za nam-njen njegovi osebi in Slovaški fil-
harmoniji ima v njem ne le pobornika,
temveč tudi arističnega vodjo odličnih
kvalitet.

Po izvajanju slovaških točk sporeda sta
poklonila gg. dr. Stare in dr. Karlin, prvi
v imenu čehoslovaško-jugoslovanske li-
ge, drugi pa imenu Orkestralnega društva
Glasbene Matice, dirigentu in njega četi
dva venca. Po koncertu pa, ki je v mora-
nem oziru uspel nad vse odlično, je bil
gostom prirejen v hotelu Unionu prijateljski
sestaneček. Upam, da so bili gostje s
sprejemom v Ljubljani zadovoljni in da so
odnesli dobre vtise. Do svidenja.

L. M. A.

Po izredno zanimivem koncertu, ki je
zadivil občinstvo in vzbudil kdaj pa kdaj
viharne aplavze, so gostje iz Bratislave sedli
obnem z nekaterimi našimi predstavitelji
za pogovorne mize v uniojski restav-
raciji. Tu jim je bila servirana večerja,
ki je potekla v kar najboljši razpoloženo-
sti. Domačin je bil podpredsednik Jugo-
slovensko-čehoslovaške lige g. dr. Egon
Staré, ki je z odličnim taktom in ljubez-
nivostjo predstavljal gostitelja. Mestna
občina, ki je velikodušno olajšala pogo-
stitev, je zastopal g. podžupan prof. Jarc.
Ostala častna mesta so poleg nekaterih
funkcionarjev Slovaške filharmonije za-
sedli drugi domači predstavitelji z dama-
mi.

V tej prijateljski družbi, ki je v nepre-
stojnosti domačnosti kramljala o zadevah, ki nas
vse zanimajo in ki poglabljajo »koridor
src in duš« med Bratislavo in Ljubljano,
je prvi dvignil čašo v imenu ljubljanske
Jugoslov.-čehoslovaške lige g. dr. Staré. Z
ogrnjenim govorom, ki ga je imel v slo-
venskem in češkem jeziku, je napil vzaj-
jemnosti obeh narodov in prospehu obeh
prijateljskih držav, naglašujoč geslo: Zve-
stoba za zvestobo, prijateljstvo za prija-
teljstvo, ljubezen za ljubezen. Nato je
spregovoril v imenu mestne občine g. prof.
Jarc, spominjajoč se slovanskega sestanka
v istih prostorih v avgustu leta osemaj-
stega, ob zori našega skupnega osvoboje-
nja. Govornik je naglašal stare kulturne
vezi med Slovaki in Slovenci. Predsednik
Glasbene Matice g. dr. Ravnihar je še ves
pod mogočim vtiskom koncerta, čestital
orkestru in njegovemu dirigentu in povelj-
čeval sorodnost Slovakov in Slovencev, ki
so morda bili nekoč en narod. Pozival je,
da utrjujejo z realnimi stiki in s amote-
nim delom koridor »src in duš«. V imenu
Orkestralnega društva Glasbene Matice je
izprgovoril njegov predsednik g. dr. Ivo
Karlin in je z izbranimi besedami po-
vzdigoval visoko umetniško kvaliteto Slo-
vaške filharmonije in nje dirigenta. Češko-
slovaški konzul v Ljubljani g. inž. Ševčík
je rojake iz Bratislave pozdravil kot za-
stopnik njihove države v tem bratskem
mestu, kjer je pravkar triumfirala njihova
umetnost. Izrazil je veselje ljubljanske če-
škoslovaške kolonije, da so nam prišli v
obiske.

Vsem se je s toplimi besedami zahvalil
podpredsednik Slovaške filharmonije g.

OTRPLI SKLEPI

se naglo umirijo.

Brez odlašanja zamorete se naglo rešiti bolečin in
otrposti v sklepih in mišicah. Vporabljajte na lahke
malo SLOANOV-ega LINIMENTA — brez vdrgavanja,
brez čakanja, takoj boste čutili njegovo toploto, pomir-
jajoče delovanje. Bolečine prenehajo.

Vporabljajte SLOAN-OVO mast tudi proti
revmatizmu, bolečinah v križu, ishlasi, boleči-
nah ledij, distorzije in kontuzije in proti vsem
vrstam bolečin mišičevja.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGE-
RIJAH.

SLOAN-ov LINIMENT

odstranjuje bolečine.

arh. Pinda, spominjajoč se svoječasnega
velikega uspeha zbora ljubljanske »Glas-
bene Matice« v Bratislavi. Zatrjeval je, da
bo »Slovaška filharmonija po svojih naj-
boljših močeh delovala za čim večjo poglo-
bitev kulturnih stikov med obema nara-
doma.

S tem je bila vrsta napitnic zaključena
in gostje so se pozno v noč ostali v druž-
bi z domačini, dokler jih ni v njihovem po-
ložaju še posebno umiljava utrujenost pri-
silila k počitku.

Kakor nam zatrjujejo, je Ljubljana, ki
so si jo ogledali pod vodstvom g. prof. dr.
Buriana v teku sobotnega popodneva, vsa
v najlepšem zimskem solncu, napravila na
goste iz Bratislave kar najboljši vtisk. Z
opoldanskim brzovlakom so se Bratislavci
odpeljali v Maribor. Na kolodvoru so se
poslovlili od njih predsednik Jč-lige dr.
Staré, konzul g. inž. Ševčík in drugi. Ob
odhodu so ponovno zatrjevali kako zado-
voljni so s svojimi vtiski iz Ljubljane.

Zagorske Kolašice revni rudarski mladini

Po vzornem prizadevanju je bilo razdeljenih za 9000 Din darov

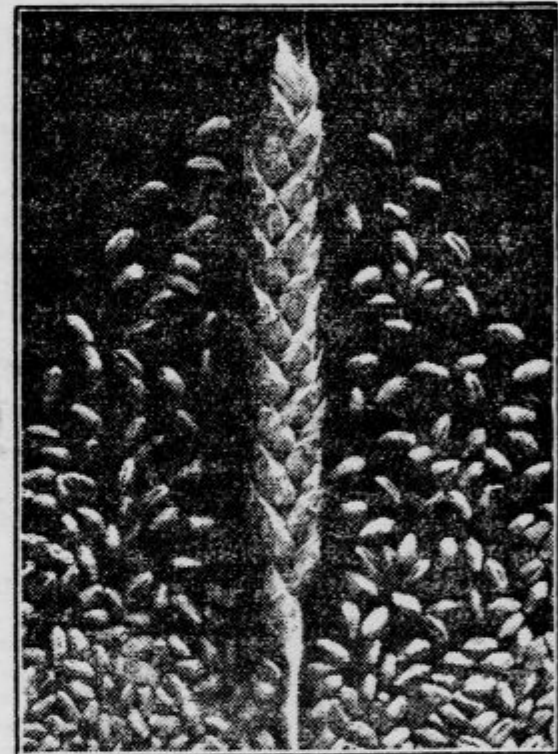
Zagorje, 19. decembra.

Tiho ko dehetna družina so zagorske Ko-
lašice vse leto na delu. V najtežjih okoli-
ščinah, ki jih pozna rudarski revir, zbira-
jo danarčke, da z njimi prižejo drobno
svečico sreče najbednejšim med bednimi;
sestranstvom in premiernu rudarskemu
otroku. Vsi dohodki so pičli. Največ pri-
nese tombola. Spričo neznozne letošnje
krize je izostala običajna zbirka darov pri
privatnikih. TPD je darovala blaga za 300
Din, predsednica ga. Birola pa 1000 Din,
članarica je tako pičila, da je komaj za
par čevljev. Druge podpore ni bilo od kraje-
vih funkcionarjev niti od oblasti za to božič-
no.

nico Kolašice niso prejele, zato je letošnja
obdarovanje naravnost presenetilo s svo-
jimi številnimi in bogatimi vezili.

Rojstni dan našega vladarja so si kola-
šice izbrale za obdaritev. V malo dvorano
Sokolskega doma se je tiho, s srečo v srcu
nabralo 145 otrok z belimi listki, na njih
številke. Prišli so starši, učiteljsko, občino
je zastopal župan g. Grčar. V kratkem na-
govoru se je podpredsednica ga. Korbarje-
va zahvalila vsem, ki so prispevali k bo-
žičnici. Vzhliknila je kraju in razdeljeva-
nje se je pričelo. Obdarovanih je bilo 145
otrok z lepimi toplimi oblekami, perloni
in čevlji, katerih je bilo razdeljenih 41 par-
rov. Najmanjši so dobili še vročico slad-
korja. Skupna vrednost darov 9000 Din
pore vse. Marsikatero oko se je orosilo, ko
je gledalo srečo sostradanih in premirnih
maščkov, ki so hitali s svojimi zakladi do-
mov. Na koncu obdarovanja se je zahvalil
v imenu šolskega odbora, staršev in uč-
teljskega šolskega upravitelja g. Levstika, pou-
darjajoč, da prav to obdarovanje v obliki
meri pripomore k rednemu šolskemu ob-
skru. Prav isto zahvalo je izrekel g. žu-
pan.

Slehermo leto obdarujejo Kolašice tudi
okrog 30 staršev in bolehnih žensk
in starčkov. Tudi letos niso pozabili nanje.
Dobili bodo vsak precejšen zavojček ma-
sti, kave, moke, sladkorja in mesa za bo-
žične praznike. Ne omenjamo številnih ti-
hih denarnih podpor in posredovanj za bo-
le, brezposelne in drugače obtežene. Ko-
lašice vrše v teh hudih časih tako važno in
uspešno dobrodelnost, da jim gre naglobo-
kejša zahvala. Potrebne so pa in to tudi
zaslužijo, da jim grede v njih nesebičnem
udajstvanju na roko vsi ne samo z be-
sodo in obiljubo, temveč z zvanečim de-
janjem. Saj je bilo letos kljub temu, da je bilo
obdarovanje bogateše kot kdaj poprej,
obdarovanih le mal del tistih, ki jih je najpo-
raznejše potila težavna doba. Kakor smo ob-
veščeni, namerava občina sama obdariti še
nekaj potrebnih otrok kot nadomestilo za
njen običajni obnos Kolaščem.

Bogat in dober pridelek dosežete z upo-
rabo nitrofoskala Ruše

Zvložkom
Din 200

zamorete
zadeti

5,000.000 Din

Iznenadite svojce ob priliki božičnih praznikov s

s srečkami za zgradbo katedrale
Dobrodelnega društva Sv. Vincencija v Beogradu

15350

Riskirajte samo 25 Din pa Vam srečen
slučaj zamore nakloniti 625.000 Din.

Glavni dobitnik:
Din 5,000.000.

DOBITKI: 2× Din 2,500.000, 2× Din
500.000, 10× Din 100.000, 100× Din
10.000, skupaj 8,000.000 Din.

Prodajajo vse kolekture, denarni zavodi, rimsko-katoliški
župni uradi, cerkvene in dobrodelne ustanove, itd.

Glavna uprava Beograd

Ulica Jovana Ristića 20.

Prodajalna podružnica Zagreb: Trg Kralja Aleksandra 8.

Zrebanje
1. maja 1932.

ZA S M U K !

KOSTUMI ZA DAME IN GOSPODE OD DIN 500.— NAPREJ

bluze od Din 150.—
bluze » » » » » 200.—
jopice in telovniki » » » » » 320.—
vetni jopici » » » » » 280.—
rokavice » » » » » 40.—

PO MERI IN V ZALOGI PRI

A. PAULIN

damska konfekcija, LJUBLJANA,
Kongresni trg 5. 15407

Domače vesti

• Promocija. Včeraj je promoviral na Dunaju za doktorja vsega zdravilstva g. Keaver Kartin, starejši sin znane in ugledne slovenske družine g. dr. Franja Kartina, zobozdravnika in specialista za matne bolezni v Mariboru. Iskreno čestitamo!

• Opozorjamo na natečaj Saveza Sokola KJ za idemti nadstnik sokolskega odlikovanja, sokolske plakete. Glavni pogoji so: osnutki morajo biti izraženi v narodnem in sokolskem duhu tako, da se to odličje daje kot priznanje za zaslugi za naše sokolstvo. Natečaj se lahko udeležijo: umetniki (kupaži, slikarji, arhitekti), državljani Jugoslavije in v Jugoslaviji stalno bivaajoči umetniki. Slovani. Ocenjevalno komisijo tvorijo br. 1. namestnik starševine Gangli, 2. namestnik Paunović, 3. član Roksančič, 4. član slikar Momič, 5. član živornič in arhitekt Momič Koru. Navedi kraj, osnutki naj se izločijo v razpisni list 1. 5. vsakemu plakatu je predvidena 34x46 cm, lahko pa se stavi tudi kak drug predlog. Za najboljšo osnutke so določene tri nagrade: 1. 6000 Din, 2. 4000 Din, 3. 3000 Din. Vse nagrade skice postanejo lastnina Saveza SKJ, ki si pridržuje popolno pravico razpolaganja z njimi. Osnutki naj se pošljejo Savezu dobro zaviti in zapечатeni, opremljeni z geslom na zunanji ovoju, na osnutku namem in na zapечатeni kuverti, v kateri je ime avtorja osnutka, v Beograd, Tornazije broj 7, palača Izvozne banke II. in sicer najkasneje do 30. januarja 1932.

Cenjene dame opozorjamo na naše

Rio special zendučje

za naš dom.

(za čajanke, povabljene itd.)

Cena od Din 1.— do Din 2.—

RIO, Seienburgova ulica, telefon 28—63
15615

• Iz »Službenega lista«. »Službeni list K. banke uprave dravske banovine« št. 81 s dne 19. t. m. objavlja zakon o ženevski konvenciji za zboljšanje usode ranjenecov in bolnikov v vojskah med vojno, zakon o razpečevanju tujih novih in časopisov, zakon o dopolnitvi zakona o državnih cestah s dne 8. maja 1929, zakon o spremembah in dopolnitvah uredb o zasvojitvi cest in varnosti prometa na njih s dne 6. junija 1929, zakon o izpremembi zakona o pošti, telegrafu in telefonu s dne 6. julija 1931, uredbi o draginskih dokladah državnih vpokojencev, pravnik o uraditvi prometa s šepeleno kislino, pojasnilo o oddaji in plačevanju davkov, toimačenje po zakonu o volitvi senatorjev zakon o konvenciji za izenačenje nekaterih predpisov o mednarodnem prometu po zraku, dodatnem zapisku in za kakovostno sapsniko druge mednarodne konferencie za pravično arakoplovno pravo, sklenjeni in podpisani v Varšavi 12. oktobra 1929 in razne druge manjše izpremembe v zakonih in odredbah.

Trgovina zlatnine
F. Čuden bo
v nedeljo 20. t. m. ves dan odprta

• Novela o porodiških podporah. V »Službenem listu« od 6. t. m. je izšel zakon, ki namovo ureja pravice do porodiških podpor za zavarovane člane in njihove sorce. Najvišnja določila tega zakona so: Za porode, ki so se izvršili 5. t. m. in prej, voljajo neoporemenjena določila § 49. zakona o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922. Za porode od 6. t. m. in pozneje pa veljajo izključno samo določila novega zakona. Novi zakon določa dve vrsti podpor: a) podporo samo v naravi; b) v naravi in v denarju. Za prve podpore je predpisano šestmesečno članstvo v združenju leta pred porodom ali neprekinjeno trimesečno članstvo neposredno pred porodom. Kdor ne doseže tega članstva, nima pravice do nobenih dajatev. Za drugo vrsto podpor je potrebno

Zvočni kino Idea'

Veliki klovn-umetnik

gostuje s svojim klasičnim monstre-sporodom, ki vzbuja salve smeha in bombe krikot!

GRACK

LIANE HAID — BETTI BIRD
HARRY HARDT

Kdor se hoče nasmejati do solz,
mora videti ta spored!

Predstave danes v nedeljo ob 8.
5. 7. in 9. zvečer

Danes neprekinjeno zadnjikrat.

Smučarji — sportniki!

Predno se odločite za nakup smučk, palic, vezi in drugih zimsko-sportnih predmetov zahtevajte brezplačni cenik od tvrdke

Joan Savnik
Kranj 10

Vezi: Seldi otroške Din 70, velike Din 85, nemške streme Din 115, Alpina Din 240. Palice: leska otr. Din 35, velike Din 45, najfin. Din 55; bambus otr. Din 45, velike Din 60, najfin. Din 85. Smučarski šali Din 25, tirolski 55; Pjasa Din 24; volnene kravate Din 13, nogavice Din 26, rokavice Din 35; sanke otroške Din 85, velike, spredaj zavite Din 135. 15599

• Karl May potuje po Jugoslaviji. Glej inserat na zadnji strani!

• Neštetni fazani. Nedavno smo poročali o neštetnih fazanih, ki sta jih lovila v lovišču g. dr. Okolokuleka trata Čeh Franc in Josip, ki sta tudi že stopila pred sodnika. Čeh Josip, posestnikov sin v Krčevini, je danes obkrožil priznanje, da je neupravičeno odvezal pet fazanov; obsojen je bil na mesec zapora pogojno na eno leto. Čeh Franc pa je bil oproščen od obtožbe.

• Orožništvo je aretiralo Konrada Straca, delavca v Stojnicah, zaradi suma sodelovanja pri uboju v Stojnicah.

• Ker sta se postavila izvršilnemu organu po robu ob priliki rubeljni in javne dražbe ter najela večjo skupno fantov, ki so bili na davniškega organa in ga ovrhali pri izvrševanju njegove uradne dolžnosti, sta se morala zagovarjati pred tujskim sodiščem Jakob in Marija Čepar, posestnika iz Velike Varnice. Obsojena sta bila vsak na dva meseca zapora in 300 Din denarne globe. Ker se v zadnjem času pogosto dogaja, da so uradne osebe napadene, naj bo to resen opomin vsem.

• Z mezdami za gozdne delavce je ušel iz Smarzne pri Litiji nam poročajo: Z nastopom zime je življenje v gozdovih spet oživel. Posebno iz onih gozdnih kompleksov, ki so precej nepriljubljeni za prevoz lesa poleti, zdaj priljubeno smučaško drva po zasneženih rebrih. Pri lesnem trgovcu g. Sturmanu je zaposlenih več delavcev, njihov delovni čas je bil neki Milevkovič iz okolice Banje Luke. Pred dnevi je prišel v dolino in prišel za obračun Gospod Sturman mu je izročil mezdino zanj in za ostale delavce. Ti pa so zaman pričakovali povratka svojega delovnega. Milevkovič je kmalu s polnim žepom v neko okoliško gostilno, nato pa se je odpravil na postajo Savo. O pobegu nepoštenjaku je bila obveščena železniška žandarmerija, ki ga je aretirala med vožnjo in je zdaj v izkajskih sodnih zaporih.

• ITO« zobna pasta najboljša.

MEDENE POTICE in sladke kolače
in zlate orehe in bele pogache
prinaša Božiček vsem malim ljudem.
A nam, ki odrasli otroški smo dobi, vsakega kaj krepkega se prispodobi pod zob in za grlo, — to jasno je vsem. Če miza šibi se vabljive jedce, buteljke, če polne so sladke pičice, to razpoloženje ustvarja močnem. Zabave pa bodo le tamkaj uspele, kjer v krožnikih bodo »Jajnjine« dehtele, ker te le prednačijo finim jedem.

• Huda telesna poškodba s smrtnim izidom. Pred dnevi je naletel v Smolenji vasi lovski čuvaj Kukovec iz Gotne vasi na ciganke Marijo Brajčičovo. V razburjenosti je čuvaj ciganke udaril dvakrat s puškinim kopitom v levo stran prsi. Ciganka, ki je bila stara 63 let, je kmalu nato izdihnila. O dogodku obveščeno orožništvo je zadevo prijavilo sodišču, ki je odredilo sodno - zdravniško obdukcijo. Ta je dognala, da je bil neposreden vzrok ciganke smrti udarec s puškinim kopilem.

Vsakovrstne ure
zlatnina, srebrnina in optični predmeti
po znižanih cenah pri
L. Vilhar
urar
Ljubljana,
Sv. Petra cesta 36

Novost!
Izdelujem, barvam in preoblikujem vse vrste moških in ženskih klubov.
Spectajno preoblikovanje moških trdih klubov samo pri
RUĐOLF PAJK
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 51.

Neverjetno okusni!!

DAMSKI KLOBUKI in SLAMNIKI

v pariški, angleški in dunajski modi, po res nizkih cenah (tudi že od Din 60.— naprej) si cenjeno občinstvo lahko nabavi v detajlni trgovini

ZDRUŽENIH TOVARN KLOBUKOV in SLAMNIKOV V DOMZALAH
na Aleksandrovi cesti — palača »Dunave«. 15574

Penkala

epne in anone baterije dajejo
jako svetlobo trajaj dolgo in
zato so najbolj zahtevane 320

• Vsi narodi propagirajo svoje lastne izdelke. Za božična in novoletna voščila uporabljajte samo razglednice Jugoslovenske Matice, ki so umetniški izdelek naših domačih umetnikov in domače tiskarne.

• Gospodinjam za božič podarite Gospodinjstvo kolektor 1932! Novi kuhinjski recepti, važni nasveti, drobna navodila, praktičen strokovnik so vsebina kolektora Napredaj po vseh poslužnicah Jugoslovenske Matice in po vseh knjižarnah. Pleme naroda in na naslov uprave Gospodinjstva kolektorja, Ljubljana, Seienburgova 7-11. Cena 20 Din s poštnino 21.75 Din.

• Ovomaltina pri smučarskih patrolah. Ob priliki zimskih tekem avstrijskih vojaških smučarskih patrol je dobil vojak tuč ovomaltino. Ovomaltino so vojaški smučarji posebno radi uživali, ker so jo zaradi njene nenamernostiljive okrepčevalne vsebine zelo cenili po hudih telesnih naporih ob velikem mrazu.

• Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Seienburgova ulica 3, priporoča za božične praznike razne francoske knjige, mlajinske knjige in slikanice.

• Karl May potuje po Jugoslaviji. Glej inserat na zadnji strani!

• Tudi letos vsako lahko daruje! Ima lepa darila od 25 Din navzgor. Drogerija GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

TRAJNO DARILLO JE
ročno delan pulover v sijajnih barvah novo došlo angleške in druge volne

DVORSKI TRG 1

• Crepp de Chine v vseh barvah nam nudijo največje trgovine OLGA ŠLABAR, Ljubljana, Start trg 21.

• Neveste dobijo krasne obleke in vse druge potrebščine pri staroznani trgovini P. Maglič, Ljubljana.

• Obleke in klobuke kemično čistijo, barva plisira in lika tovarna JOS. REICH.

• Darujte podpornemu društvu slepih. Ljubljana. Pod Trancu 2-111.

• Cilil - Metodove razglednice za božič in novo leto se dube v trafikah, trgovinah in družbenih posadaj, Beethovnova ulica 2.

• Najlepše božično darilo je švedski sešalni aparat Elektrolux na odplačilo 150 dinarjev mesečno! Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25-1.

• Praktična trajna darila za dame in gospode so nalivna peresa, namizne pisalne mape, opominke knjige itd. Vse izbirajo po okazljivih cenah v specijalni trgovini IVAN BONAC, Seienburgova ulica, Ljubljana.

Iz Ljubljane

u— Celodnevni pouk na srednjih šolah.

— Poziv starejšim! Z drugim semestrom, to je 11. januarja 1932, se bo uvedel na ljubljanskih srednjih šolah celodnevni pouk. Zato pozivamo vse starše iz Ljubljane in okolice, zlasti tudi starše iz krajev ob železniških progah, da se polnoštevilno zberejo 27. t. m. ob 10. uri v dvorani Mestnega doma v Ljubljani (Krekov trg) da bomo razpravljali o celodnevni pouku in pripravili skupno akcijo, da se ta za nas in naše otroke skrajno škodljiva uvedba prepreči. — Dr. Ana Zolotar, zdravica v Ljubljani, Anton Hlebec, šef postaje v St. Vidu, Ivan Pipan, posestnik v Vižmarjih, Dr. Avgust Pirjevec, bibliotekar v Ljubljani.

u— Priprave na obvesnost ljudskega dela (kulak). Banke, hranilnice in posojilnice, delniške družbe, konzorciji, podjetja in druge pridobitvene ustanove ter naprave, kakor tudi uradi (t. j. vsi delodajalci), ki za svoje nameštence vstevši vpokojence plačujejo uslužbenški davek skupno v gotovini ali pa po davčnih znanhah, naj predložijo v času od 26. do 21. t. m. med 8. in 14. uri mestnemu knjigovodstvu (Šolski dvorec št. 2-1) točne imenske izkaze uslužbenecv z dostavljenim individualnim letnim zneskom uslužbenške daveka, odmerjenega po določbah člena 95 ali 96 Zakona o neposrednih davkih in ki se plačuje za Ljubljano, Dijakov do 24. leta, če ne plačujejo v Ljubljani več nego 100 Din uslužbenške daveka, ni treba vzeti v izkaze. Iz priglasitve pa tudi izostanejo vsi državni, banovinski, občinski uradniki ter civilni in vojaški uslužbenici (vstevši častnike), kakor tudi osebe vseh duhovniških veroizpovedovanj in javni vpokojenci, to pa za službene prejemke in pokojnine, od katerih se plačilo za javno delo že odteguje pri izplačilu. Potrebne tiskovine so brezplačno na razpolago pri navedenem knjigovodstvu.

u— Predavanje prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva. V petek 18. t. m. se je vršilo v rekonstruiranem predavalnici na realki tretje redno predavanje prirodnoznanstvene sekcije MD. Predaval je dr. Ivan Rakovec o miocenski favni kamniške okolice. Iz predavanja povzemamo naslednje: Miocensko morje, ki je segalo globoko v osrčje naših krajev, je zapustilo v številnih okameninah še danes vidne sledove tedanje dobe. Gsem. predavatelj je prebivsem popisoval favno (obstoječo v glavnem iz školjk, polžev, morskih ježkov, morskih rakov ter morskih somov), ki je živel v vsakem zalivu Ponoškega morja. ki je prekrivalo takrat precejšen del naših krajev. Za podlago so mu služile različne okamenine, tako iz znane Ročice ve zbirke, ki jo hrani sojal ljubljanski. Narodni muzej kakor tudi okamenjani, ki jih je na številnih ekskurzijah v kamniški okolici sam nabral. Na podlagi tega zbrane gradiva je predavatelj sklepal na klimatične razmere tedanje dobe, na globoino in saliniteto morja, zlasti pa se osredljal na biološke prilike, ki so vladale takrat v vsakem zalivu. G. predavatelj je ponazoril svoje zanimivo predavanje z geološkimi profilom ter s objekti, ki jih je bil sam nabral.

u— Danes predstava ZKD v Matlici ob 11. uri dopoldne. Zveza K. D. predvaja danes drugo serijo pravkar iz Berlina dovoženih Ufinih kulturnih povodnih filmov. Ti filmi so izgotovljeni pod vod-

Kino Ljubljanski Dvor
Telefon 4730

Clara Bow

v filmu velikih cirkuških atrakcij

CIRKUS BROCK

Predstave danes v nedeljo ob 3.

1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. zvečer.

Cene 4 in 6 Din.

sivom najboljših strokovnjakov, kapacitet na znanstvenem polju. Zato nudijo tudi ti filmi siehernemu inteligentu mnogo užitek, obenem so filmi izredno zanimivi in poučni. Druga serija Ufinih filmov nam nudi sledeče senzacije: 1. Pridobivanje jekla. 2. Tajnosti iz življenja biljke. 3. Skrivnosti jačne lupine. 4. Življenje na morskem dnu itd. Nihče naj ne zamudi tega kipega sporeda!

u— Ljubljanska svetlobna reklama. Ze nekaj večerov žari na palači zavarovalne družbe »Dunave« majestetni dvostranski napis »Dunave« v lepi modri barvi. Efekt tega napisa, izpejan iz neonskih cevi, ki so pritrjene na belih steklenih ploščah, daje Aleksandrovski cestni pomenu trugo sniko. Prvi, ki je spoznal v Ljubljani vrednost moderne svetlobne reklame, je bilo »Jutro«, ki si je nabavilo napo »Mali oglašaj, kinau za njim pa avtomatski buffet »Rok«. Vsi navedeni napisi so sestavljeni iz črk, ki so z steklenih cevi in žarilov v navpičnih dvostranskih pripiljubdenih pa sta modra in rdeča. Cevi so napeljavane s plinom in to s svobodno, argonom ali helijem. Od vrste plina zavisi potem tudi barva, v kateri črke svrijo. Na krajih cevi so vgrajene elektrode, priključene na visoko napetost 6000 voltov. Ta je potrebna, da dosežemo svetlobni lok med elektrodama. Pri ki se nahaja v ceveh, se pod vplivom tega svetlobnega loka jonizira in postane tako prevodljiva za elektriki. Lok Cevi dopuščajo najrazličnejšo kombinacijo in s tem vsakovrstno izvedbo napisov. Električne tako reklame je stvarno dosežem. Na te reklame je danes za večerno sliko vsakega velenista najzanimivejša v vseh najrazličnejših izpeljavah najetimo danes na njo. Navedene tri neonske svetlobne reklame je izdelala trdka Jugoslovenska

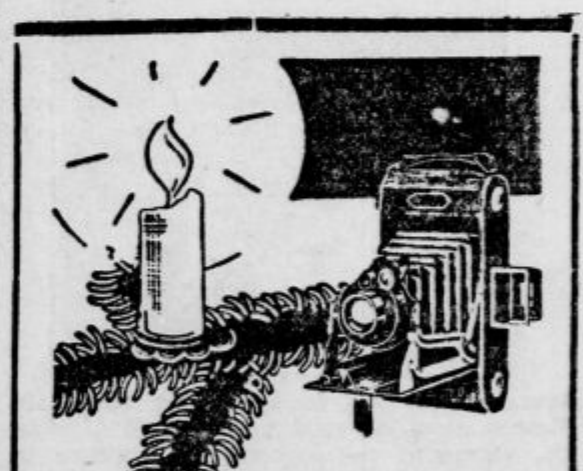
Do srede popoldne

oddane obleke v kemično čiščenje, barvanje, plisanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi zanesljivo do »BOŽICA« tovarna

JOS. REICH

Stemus d. d. Niže doli na Aleksandrovi cesti pa se tudi prav udobno svetlost reklamni stolpček trolke Jana. Velike rdeče črke »Dunav« in belim polju »v« vidno po vsaj ulici. Na steno postavimo v skladu z velno levo arazmanom razlobo, ki se tudi poslužuje različnih svetlobnih »tektor.

u— Vallina jajca. Kr. banka uporaba namerava oddajati pomniki kmetovalcem selektivno valina jajca štajarske pasme po značajni ceni. Da se ta akcija za povzročijo perutinarstva pravdaeno in pravilno pripraviti, je treba ugotoviti, kje in koliko valinih jajc prepišane kakovosti bi mogla dobaviti naša perutinarstva postaja, ugotoviti pa tudi število naročnikov. Vse zainteresirane se opozarjajo na tozavezna razvelj, ki je nabit na občinski deski. Naročniki iz okolice mestne občine ljubljanske naj se čimprej prijavijo v uradu Kmetijske družbe.

Vesolja mnogo — izdatkov malo!

Darujte Zella - Ikon kamero, od Din 180.— navzgor. Navset in ogled obvezen v drogerijah Kano — Ljubljana, Maribor. 15537

GLAVOBOL

Je večinoma nervozna bolezen, če hočemo dase ne ponovi, moramo predvsem ojačati in pomiriti živce. V to svrhu hvalijo čez 35 let staro domače sredstvo — Feilerjev Elsalfluid. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsaltrg 245, Savska banovina.

Cudovite uspehe dosežete z liker-esenca-mi, ki so pripravljene za domačo izdelavo najfinjših likerjev ter najboljšega ruma. Dobite jih v drogerijah KANC, Ljubljana in Maribor. 15373

KLOBUKE

v najrazličnejših modnih barvah in oblikah, razne sportne klobuke ter sportne in zimake čepice dobite v veliki izbiri pri

MIRKO BOGATAJ
specialna trgovina s klobuki

LJUBLJANA STARI TRG 1
Sprejemajo se popravila.
Cene nizke. Solidna postrežba.

F. I. GORICAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29

nudi največjo izbiro ravno kar izgotovljenih

DAMSKIH PLAŠČEV ZA BOŽIČ

tako na pr.:

in različnih vrst modnih plišev od Dina 480.— naprej, v modri, črni in drugih modnih barvah od Dina 395.— naprej, ženske sportne zelo trpežne in gorke od Dina 280.— naprej, otroške v vseh velikostih od 2 let dalje od Dina 95.— naprej. Velika izbira otroških in dekliških oblek; damske domače kakor tudi boljše obleke, bluze, krila, damske in otroške predpasnike iz lustra, klota, kretona, in bele, kakor tudi vse vrste perila itd. Ker je vsa izdelava lastna, zato samo kvalitetno blago ter cene brezkonkurenčne!

Oglejte si naše izlozbe!

15584

V srečni. toda ne žni dobi.

Varujte in obnovljajte mlado moč svojih otrok, ki se stalno izrablja za rasto, učenjem in igro. Ovomaltine je vsled raznolikosti in bogastva celinskih snovi, ki jih vsebuje, nenehno potreben deci kadar se razvija.

Zdrava krepljena hrana Ovomaltine vsebuje v svojih topljivih zrnih najbolj zlatne sestavine slada, svežih jaje in svežega mleka, katerim je radi boljega okusa dodan kakao. Na zahtevo pošljemo vzorec zastonj. Cena malega zavočka Din 16.—. Dobiva se povsod.

DR. A. WANDERER, D. D., ZAGREB

OVOMALTINE

pospešuje rast.

ROKAVICE

Nappa 68.— usnjene

moške

Miklošičeva c. 14

Poljanska c. 3

Celovška c. 56

Ciril Ahlin

Klub jugoslovenskih primorskih akademikov priredil 23. januarja d. u. u. večer v Delavski zbornici Na A. v. b. opozorjamo, da sedaj vsi prijatelji u. Dobre in cenene nogavice dobite pri F. I. Goricar, Miklošičeva cesta, palača Grafičar.

Velika izbira barhontov, kakor tudi flanelne po zelo nizki ceni v trgovini OLGE SLIBARJEVE, Ljubljana, Stari trg št. 21.

Praktična Božična in Novoletna darila

za gospode nudi

F. I. Goricar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

na pr.: lepe bele srajce, modne cefiraste, flanelaste sportne, spalne srajce, spodnje

gradi in barhont hlače, triko perilo, volnene vestje, nogavice, kravate, lepe čepne robce, itd. po brezkonkurenčnih cenah.

Oglejte si izlozbe! 15588

V počaščenje spomina blagopokojnega g. Viljama Steinhilbera darujeta za mestno poveljno akcijo 300 Din rodbini Lajp Pehani.

V živka Lapažeta fond za podporanje rovinih Jadranskih je daroval nemotivirani 1000 Din. Načelna hvala!

Vse prijatelje zborovskega petja opozorjamo na koncert delavskega pevskega društva »Čenkarja«, ki bo v ponedeljek 21. t. m. v filharmonični dvorani Koncertni sponzor je triletni. V I. delu zapoje zbor šest narodnih, v II. delu nastopita solisti baritonist g. Zupan in režiser g. Debevec, III. del pa ima umetne, po večini malo znane zbor. Občinstvo vabilno na obisk.

Pevski zbor Glasbene Matice Ljubljanske, ki obhaja letošnje leto 40letnico svojega obstanka, bo imel svoj jubilejni vokalni koncert v ponedeljek 4. januarja ob 20 v dvorani Uniona. Sponzor obsega nekatere najpomembnejše zborovske skladbe, pretežno del pa je sestavljen iz najboljših modnih in lepih zborov zadnjih 40 let. Vstopnice bodo te dni v prodaji v Matični knjižarni.

Plesni pouk se vrši redno vsako nedeljo ob 20. v velikih dvorani na Taboru.

Redna plesna vaja plesnega oddelka Ljubljanskega Sokola bo drevi točno ob 20.

Jadranska plesna vaja bo v torek ob 20. uri. Gosp. Jenko bo nadaljeval rumbo. Smisel bo Jazz-Orkeon.

Odpovedana prireditve. Glede na vslednje razmere so sklenili mesarski pomočniki v sporazumu z Zadruge mesarjev, da se običajni predpustni ples letos ne bo vršil.

Noroča. Defavec France Kopitar iz Zgornjih Bitenj na vas padel in si zlomil levo nogo. S Koruške Bele so prepeljali v ljubljansko bolnišnico dr. Marjanja Janca Mrharja, ki je padel s hleva in si poškodoval več reber ter si nalomil tudi nozo. Posledice žože Erjavca iz Sušine je padel na domačem dvorišču in dobi notranje poškodbe. Vdova Pavla Grudnovec, stanujoča v Ljubljani v Florjanski ulici, je predpustnočnim po narečni zastopila in so jo morali nezvestno s reševalnim vozom prepeljati v bolnico. Na Glavnih na Tržaški cesti si je včeraj 10-letna Franja Omermanova zlomila desno nogo.

Krokodila, bage 2½ metra dolga, in 4 metre dolgo kačo udar razkazuje v vrtu te dni v letni verandi pri »Sestici« na Dunajski cesti.

Iz Celja

Tragična smrt starega nadučitelja. Pred dnevi je prejel v Celje 70letni upokojeni nadučitelj g. Vinko Jug iz Maribora in se nastanil v hotelu »Hubertus« v Gosposvodi ulici. V petek pa se je nepričakovano preselil v Skobernetov hotel na Ljubljanski cesti, kjer se je pripril pod tujim imenom. Ponoči je ostal v sobi in si je v polni duševni zmedenosti pognal kroglo v glavo ter obsedel mrtve na stolu. Pokojnik, ki je trpel v zadnjem času na živčni razdražljivosti, je zapustil več po-

stojnih pisem, ki pa ne pojasnjujejo vzroka samomora. Truplo je bilo prepečeno v mrtvašnico mestnega pokopališča, kjer se bo vršil pogreb jutri ob 15. Hudo prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Mešani zbor CPD bo nastopil 16. januarja na veliki Gregorčičevi akademiji. Nastupiral bo nekaj popolnoma novih pesni. V ta namen se bodo vršile strogo obvezne vaje v torek 22. t. m. ob 20. za ženski zbor, v sredo 23. t. m. ob pol 20. pa za moški zbor. Po božiču bo prva vaja 6. januarja za mešani zbor.

Sokolsko društvo se bo postavilo od letošnjega starega leta na Silvestrovo z lepo sokolsko prireditvijo v Celjskem domu. Na sporedu bodo telovadne točke, akrobacija, kuplet in razne druge zanimivosti.

Davkoplačevalcem. Darovna uprava opominja, vse davčne zavezanice z samostojnimi, da vplačajo zastonjne davke in določi najpozneje do 23. t. m.

Danes bo v Mestnem gledališču ob 16. predstava Spicardjeve mladinske pravljice »Pogumni Tonček« v režiji g. Šarlatjeve. Vstopnice je še dovolj na razpolago.

špecerijska trgovina

JOSIP JAGODIČ

CELJE, Glavni trg

naznanja, da je otvoril podružnico v Matije Gubca ulici št. 2 in jo založil s popolnoma svežim špecerijskim in delikatnim blagom. 15613

Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. poslednji kranjski zvočni film »V kraljestvu valčev« Jutri ob pol 21. premijera zvočne filmske opere »Samo Ti« s Charlotto Anderlevo in Walterjem Janssenom v glavnih vlogah.

Krasne bonboniere, raznovrstne bombone, obseke za božično drevo, vsakovrstno špecerijo, fino okusno prekaljeno meso a razna fina in le izenemska vina, vse sveže, po zelo ugodnih cenah nakupite letos za praznike pri tiskarji: ANTON FAZARINC, CELJE.

Glasbene partiture in instrumentacije pokojnega kapelelnika Kubišča se dobi v trgovini Schramm v Celju.

Iz Maribora

Sprejem bratov iz Bratislave. Včeraj so z ljubljanskim brzovlakom prispeli v Maribor člani Slovaške filharmonije. Na postaji jim je župan dr. Lipold izrekel dobrodošlico, predsednik Narodne odbrane dr. Kukovec jih je pozdravil s prisrčnim nagovorom, dalje so bili pri sprejemu sreški načelnik dr. Ipavc, predsednik JČ lige dr. Reisman, predsednik Glasbene Matice dr. Tomišek, predsednik njenega pevskega zbora g. Arnuš in drugi. Gostje so se takoj nastanili v hotelu, zvečer pa so nastopili v veliki dvorani Uniona.

Prijave za smučke teče na Pohorju se sprejemajo samo še do vključno točka 22. t. m. pri Putniku na Aleksandrovi cesti. Na prijave, polne posameznim odborom, se odsek ne bo mogel ozirati. Opozorjamo, da je pri tečajih pri Mariborski koči in Ribniški koči na razpolago še nekaj mest. — ZSO — SPD.

Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49. telefon 2358, lastnik in vodja kirurg dr. Mirko Černič, je najmodernejše opremljen za operacije. Diatermija, vstrelsko solnce, tonizator, žarnica »Halal«, encercleaner.

ZOBODRAVNİK

DR. LEVEC ANTON

se je preselil v MARIBOR in ordinira blizu glavnega kolodvora na Aleksandrovi cesti št. 10. Krčevina. 15453

Iz Zveze kulturnih društev v Mariboru. Vsa v mariborski ZKD včlanjena društva, ki so prejela formularje za letno poročilo, naj te formularje vrnejo nemudoma izpolnjene, ker so za statistiko ob priliki občnega zbora 27. t. m. nujno potrebni. Vsa društva bodo te dni prejela vabila za občni zbor obnem s potrebnimi navodili. — Predsedstvo ZKD v Mariboru.

Brezplačen ogled umetnostne razstave. Umetniški klub »Brazda« je svojo razstavo v mali dvorani pivovarne Uniona podaljšal za en dan in določil, da je danes v nedeljo od 9. do 12. in od 13. do 16. ure ogled prost vstopnine.

Lutkovno gledališče Sokola-matice v Narodnem domu vprizori danes ob 15. igro v štirih dejanjih »Oašperček v peklu«. Ob 20. pa bo prva letošnja predstava za odrasle in sicer burka v treh dejanjih »Začarani prince. Pridite!

Iz bioskopov. Grajski kino do vključno srede »Na mali stranpoti«. Veleogra. Hermann Thiemig, Renate Müller, Hans Brausewetter. — Union kino: do vključno srede »Deviški Casanova«. Nemška veseloigra. Buster Keaton.

Peg srček moj! Danes ob 16. uprizori to veseloigro združene mariborskih učiteljskih in dvorani Zadruge gospodarske banke. Prijatelji mladine, posetite to prireditev!

Nogo je zdrobila posetnik Ivanu Herganju od Sv. Miklavža težka kovinasta cev, ko je popravljal studenec. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Kako postanem

dober godbenik?

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru šte. 101-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico! 311

Z Jesenic

Skalaški alpski velefilm »V kraljestvu Zlatorog«, ki bi moral biti pred meseci že predvajan na Jesenicah in ki se je v času neprostovoljne avanture vrtil na Poljskem z največjimi uspehi, je po svoji srečni vrnitvi končno izpopolnjen s povsem novimi krtkami ter čaka novega zmagoslavne poudara po ožji in širši domovini. Za božične praznike ga je Skala odstopila svoji podružnici na Jesenicah. Jeseniška »Skala« bo predvajala film vse dneve praznikov v kino-dvorani Krekovega prostetnega doma. Odbor Jeseniške podružnice je določil klub zahtevni stroškom za vse predstave normalno vstopnino.

Iz Litije

Šolska mladina vabi k svečani akademiji, ki se bo vršila danes ob 15. v Sokolskem domu. Malčki in učiteljstvo pričakujejo poseta vseh staršev in prijateljev šole.

Stari orjak v popravilu. NE dosti manjkalo, pa bi se primerila na našem mestu nesreča. Eden izmed glavnih nosilcev je tako močno strahnel, da je neopažen strhnil v Savo. K sreči so se pravočasno pričeli s popraviljem. Težji deli vozila se prevozi po mostu do nadaljnjega prevoza, dopustna je le teža do 500 kg. Popravljanje litijskega mostu je vedno. V vsakoletni proračun je vnesena posebna postavka za popravilo mostov in lesenih nosilcev, kar stane letno blizu 100.000 Din. Litija pač potrebuje železobetonski most, ki bo ustrezal prometu in bodo odpadli redni visoki izdatki za popravila.

Sestanek članov litijskega Foto-kluba. Opor Foto-kluba vabi za ponedeljek 21. t. m. ob 20. na sestanek v Lajovčevem salonu. Poleg strokovnih vprašanj se bomo pomenili o razpisu božičnega fotografškega natečaja, o skupnem izletu in še o marsičem. Obvestilo o doseženih popustih za naše članke bo gotovo razveselilo vse. —

Iz Zagorja

Proslava 17. decembra je lepo uspela. Ob 8. uri zjutraj je bila v cerkvi slavnostna maša, katere so se udeležili učenci topiške in zagorske šole z učiteljskim na čelu. Zavedni Zagorjani so izobeležili razhiš državne zastave. Ob 18. je priredil prosvetni odsek Sokola znanstveno predavanje.

Javna predavanja. Podružnica Narodne strokovne zveze in Sokol sta sklenila, da zaradi svoje krize opustita vsesilce. Zato se bodo na vršila predavanja. Prvo predavanje je bilo v četrtak v Sokolskem domu. Predavatelj je tajnik NSZ iz Ljubljane g. Vladimir Kravos o francoski revoluciji. Oselek ZKD ima pripravljenih več predavanj, na kar že danes opozorjamo občinstvo.

Odhod priljubljene učiteljice. Te dni je odšla učiteljica topiške šole g. J. J. Prestorjeva na svoje novo službeno mesto na Jezico pri Ljubljani. G. J. Prestorjeva je v teku 10 let mnogo oprinomogla do kulturnega razuma v zagorski dolini. G. J. Prestorjevo je bilo slovo učencev od svoje ljubljene učiteljice, ki so vsi lokalni. Zlasti mnogo je stenoila g. J. Prestorjeva za Sokola, za katero je žrtvovala vse svoj preostali čas. Na novem službenem mestu ji želimo mnogo zasluge.

Shod rudarjev. V nedeljo dopoldne se je na Lokah vršil shod rudarjev. Razpravljal se je med drugim tudi o tem, da se zaprosi pri TPD za nabavni prispevek.

Iz Tihoveja

Ogenj. V četrtak 17. t. m. so bili alarmirani gasilci, da gori v bližini Kotljane pekarne. Ogenj so se poskušali domači lahko pa bi bil nastal velik požar, ker je bila za dimnik napeljana skoki stop kar zlozna cev, ki se je razsela in so začeli goriti tudi že stropni tram.

Potres. V noči od petka na soboto je bilo okrog 1. ure čuti lahki potres, ki pa ni povzročil nobene škode.

Kino Sokol bo predvajal danes ob 16. in 20. zvočni film »Živi mrtvec« po znamenitem romanu Tolstega. Poleg zvočne šolajga.

Iz Hrastnika

Ustanovni občni zbor podružnice Sadržanske in vrtnarske društva za Hrastnik bo danes ob 14. v deški šoli. Na programu bo tudi predavanje o sadjarstvu.

Pevski koncert pevskega zbora »Svoboda in pravica« bo danes ob 16. v Delavskem domu.

Običajna božičnica gasilnega društva bo na Stefanovo ob 17. v Narodnem domu.

Občni zbor protituberkulozne lige je bil preteklo nedeljo proti pričakovanju zelo dobro obiskan. Število članstva se je zvišalo v tekočem letu za 33. Liga je poslala letos nekaj bolnih otrok na okrevanje. Za božice si je vzela za glavno nalogo nakup sveta za prepotrebno letno komoljšice od g. Stenčurjeve. Sklenjeno je tudi bilo zopet dati bolnim šolarjem na novem letu dnevno po škodljivo mleka. Izvoljen je bil zopet star odbor z nadzorne agilnim predsednikom g. Zelinkom na čelu. Po občnem zboru se je predvajal poučen zdravstveni film »Dva brata«. Zelen je, da bi ga liga še kdaj dobila za predvajanje šolarjem.

V kinu Narodnem domu bodo danes tri predstave: ob 14., 17. in 20. Predvajal se bo zanimiv film »Skitnica«.

Iz Ptujja

Proslava. V Ptujju je bil v četrtak lep solnčen dan, ki je dal mestu še svečanost. Dopolneno ob 9. uri se je vršila v prosti cerkvi slavnostna sv. maša, katere so se udeležili zastopniki vojske in civilnih oblastev. Pred cerkvijo pa je bila postavljena časna četa. — Ob 10. je bila v mestnem gledališču božičnica Kola jugoslovenskih sester. Ob 15. pa akademija Podmurskega RK na gimnaziji Akademija, pri kateri so sodelovali sami srednješolci, je zelo dobro uspešno in je bila tudi od strani občinstva zelo dobro obiskana.

Prosvetni poudarek Delavske zbornice priredil v nedeljo 20. t. m. ob 16. v gostilni »Stone« predavanje s sklonitimi slikami »Im Scharafelande«. Predavanje je namenjeno otrokom in je vstop prost.

DVA NOVA MODELA

Allegro

sestavljena v en aparat, kamen in usnje za brušenje. Rezila se brusijo na eno ali na dve ostrini. Omogoča se brezhibno britje

Ponikljan

Din 210.—

črn

Din 155.—

NEVERJETNO POENOSTAVLJEN

Priprava za brušenje se obrača z bliskovito brzino, obvladajoč kamen in tudi jermen za ostrenje. Dobiva se v vseh parturmerijah, drogerijah, nožarnah in ostalih prodajalnih te stroke.

Mariborska sokolska župa priredila letos v Ptujju prednatečaj tečaj za polteleska društva. Tečaj se prične 4. januarja in bo trajal 14 dni. Prijave je poslali do 24. t. m. na volitvo župnega prednatečajnega tečaja v Ptujju. Prednatečajski tečaj društvo brezplačno, za prehrano pa je poslati vsakega prednatečajnika 300 Din.

Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptujju je glede na neugodne gospodarske razmere sklenilo, da opusti letniški akademski ples, namenjen v proslavo 10-letnice. Cene dame, ki jih je akademsko društvo povabilo k sodelovanju, se naprošajo, da ohranijo naklonjenost napram društvu tudi v bodoče za boljše čase, ki gotovo niso daleč. Da pa bo moglo društvo kakor tudi druga leta svojemu revnemu članstvu prisločiti na pomoč, prosil naprosene donarne zavode in del občinstva, ki krize ne čuti v toliki meri, da se spomnijo društva in nakažejo vsaj majhen zmesek na naslov nje. Veča človekova računa pri Ljubljanski kreditni banki, podružnici v Ptujju.

Božičnica Kola jugoslovenskih sester. Požrtovovalno delo vršijo naše sestre, na čelu jim vzorna predsednica sestra Jelka dr. Salamonova, tajnica g. Lj. Koočmova, kakor tudi vse ostale sestre. Za letošnje božičnico so obdarovale 250 otrok in 50 starih ubogih ženic. Obdarovanje se je vršilo v gledališču 17. t. m. Kolašice so prav lepo okrasile veliko božično drevo, ki ga je poklonil g. Hintze. Pri prireditvi sta sodelovali tudi dekliška mešana in dekliška osnovna šola. Petje je vodila g. Bezjakova. Mnogo truda pa je stalo tudi druge g. učiteljice, da so naučile naše male deklice tako lepih deklaracij. Nedožni otročki so bili zelo veseli daril, ki niso bila malenkostna, saj so bili vsi otroci obdarovani razen s slaščicami tudi s kompletnimi oblekami, spodnjim perilom in čevlji. Tudi naše uboge stare ženice so bile vesele daril, ki so obstajala v glavnem iz moke, sladkorja in kave. Obdarovani so bili po večini ubogi otroci iz okolice, nekaj pa tudi iz mesta. Pri tej priliki pa ne smemo pozabiti darovalcev. Zahvala gre predvsem veltrogovcu g. Krakerju, ki je daroval precej manufakturnega blaga, dalje »Petovijca«, g. Pavlu Pirchu in g. Josipu Pirchu, ki so darovali čevlje. Razen tega so darovali še v manufakturnem blagu trgovci g. Alojzij Brenčič, Ivan Cviki, Slavko Kostanjevec in drugi. Denarni zavodi pa so darovali v obliki denarnih podpor. Posojilnica sama je dala 600 Din. Drugi so zopet darovali raznovrstno sadje in drugo. Bila je res lepa prireditev, na katero se bodo otroci prav radi spominjali. Razen drugih uglednih mešanov smo videli pri prireditvi tudi komandanta mesta majorja g. Sarca z gospo soprogo in sreskega ponačelnika v. dr. Bratinjo. Vsem darovalcem in delavim Kolašicam prisrčna zahvala!

Zivinski sejum. Dne 15. t. m. je bilo priredil 133 glav volov in juncev, bivov 21, krav 193, teže 107, konjev 45. Okraj 499, prodanih pa je bilo 187 glav. Skupni dohodek je bil 3.475, juncom 2.500—3.500 b. kom 3.4, kravam 1.250—4. tečajem 3.450 za kg žive teže. Konji so se prodajali komad po 150—2500 Din. Dne 16. pa je bilo priredil 13 praševcev in 167 svinj. Prodanih je bilo vses 55 komolov. Cene po 50—80, piščenske po 3.50—4.50, piščolki 4.50 do 5.50, poltebele po 5—6 in prav debele po 6.50—7 Din.

Iz Krškega

Dve lepi šolski prireditvi. Tukanjska osnovna šola je imela letos dve lepi proslavi, prvo za narodni praznik učenja, drugo pa na rojstni dan Nj. Vel. kralja. Obe proslavi sta se vršili v lepo okrašeni telovadnici osnovne šole. Posebno zanimanje je dosegla zadnja proslava, ker je imela poleg lepo podanih običajnih točk še uspel telovadni nastop.

Iz Novega mesta

Božičnica »Romašnim otrokom« priredili danes ob 15. v ljudski šoli podružnice KJS. Vabljeno vse občinstvo!

Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja je Novomeščane presenetila lujna proslava meščanskošolske mladine. Slavnostni govor je zelo prisrčno podala učenka III. razreda. Tudi koncertni del programa je lepo uspel pod vodstvom strokovnega učitelja g. Štrbenca. Sliha proslava se je vršila na realni gimnaziji, kjer so bile na sporedu deklaracije in patriotična govora profesorjev g. dr. Tilerja in g. Stancerja. Izvedeni sta bili tudi dve telovadni točki. Zvečer se je vršil obhod z godbo po mestu. V restavracijskih prostorih Windischiervega hotela pa so priredili v počastitev tega dne družinski večer oficirji garnizije a komandantom mesta podpolkovnikom o. Dinec. Pri prireditvi je vztrajno igral okoliški orkester pod taktirko hr. Draga Šproca.

Čitate ilustrirano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Smučarji najlepše Božično darilo

Toda je najboljši — Največja izbira vsega za zimsko sporta. — Zahtevajte cenik domačega in norveškega blaga.

A. GOREC d. z o. z., DUNAJSKA CESTA ŠT. 1

TELEFON 30-08.

15498

Iz Slovenske Bistrice

Ob— Drevo ob pol 20. otvoritvena predstava tekočega priročnega lutkovnega gledališča, ki ga je mojstrsko izdelala strokovna učiteljska gđ. Todorčeva. Predstava dvoh šaliger za mladino bo ob 16. v delavnici mešanske šole.

Ob— Vlom. V noči od 16. na 18. t. m. je bilo vkomunjeno pri trgovcu Zamolcu ob državni cesti na Zgorodnji Poljanci. Vlomniki so prebrali željezno krčmo v okoliš in v trgovski izločili predvsem zalogo manufakture. Trgovcu Zamolcu trpi nad 12.000 Din škodo in ta bil zavarovan. Zločinom so baje še na sled.

Iz Prekmurja

pm— Imenovanja. Za šol. upravitelja v Dolin pri Dolnji Lendavi je imenovan g. Ljubič Mirko, doslej učitelj v Dobrovniku. Na kolonijo Benico je premeščen g. Hiršman iz Kapel pri Brežicah.

pm— Proslava kraljevega rojstnega dne v Dolnji Lendavi. Običajni oficirski ples na predvečer kraljevega rojstnega dne je letos izostal in je priredilo družabni večer društvo prekmurjskih dobrovoljcev. 17. decem

ber so je praznoval dostojno. Delo je povod potivalo. V katoliški cerkvi je pel pevski zbor osnovnošolske mladine. Šolska mladina je izvršila proslavo v zavodih, katerih se je udeležilo tudi občinstvo. Srednje proslave naših narodnih praznikov so velikega pomena za naše območje kraje.

pm— Predbožični sejem v Lendavi. Na največje presenečenje je zadnji predbožični sejem razveselil kmetovalce. Od 278 prigranov glav je bilo prodanih 190. Cene so poskočile, kar je izrazilo upanje med kmeti. Biki so se plačevali po 5.50 Din, krave pa po 2 Din za kg žive teže. Skoro vse prodane bike so kupili trgovci iz Italije.

pm— Nova umetnina. Na pokopališču v Murski Soboti je del oziroma podpolkovnik g. Božić Josip napravil svoj, poletni umir edmi brenki Miri lop spomenik, izdelek pravih umetniških rok v Zagrebu. Model je napravil kipar Ivan Kerdič, spomenik sam pa kipar Sunko. Relief prikazuje dva angela, ki vodeta Miro v višine. Spomenik je izklesan iz belega kamna z otoka Brača. Posebno, če ga gledaš iz daljave, napravi globok vtis. Spomenik je v ponos Murske Sobotne in pokopališča.

Je bila zabukovska gorila na pihala, za njo Sokol in škola, gnelci, Sokol in civilni član Udruženja rudniških namestnikov. Pevski zbor je pod vodstvom brata Hrušovarja zapel nekaj pesmi pred Gasilnim domom, pozneje pa pri rudniku. Med spuščanjem raket in pukanjem toplov pod vodstvom načelnika gasilcev g. Zabovnika je starosta Sokola brat dnž. Burškaj v februarju govora naglasil pomen 17. decembra.

Sport

Reprezentanca

I. razreda : Ilirija

Tekma se vrši danes ob 14.15 na igrišču Ilirije s trening tekmo rezerv Ilirije in Hermosa v predigri. Glavno tekmo sodi g. Deržaj.

Publika, ki se je interesirala doslej vedno je za prireditve vodilnih klubov Ilirije in Primorja, bo imela enkrat priložnost videti na delu izbrano enajsterico tukajšnjih prvotrajnih klubov Hermosa, Slovana, Grafičarja in Jadrana. Možva teh klubov se iz umirjenih razlogov posameznik ne morejo konati z našim prvotrajnim razpoložbo pa s številnimi prvotrajnimi močmi in prireditelja je da se bo reprezentanca izkazala enakovredno Iliriji. Zaradi vigranosti in enotnosti moštva so šane belo-zelenih mogoče nekaj ugodnejše. V ostalem bo nudila ta prireditelja najbolj pregled napredka ljubljanskega nogometa v protokoli sezoni. Obeta se zanimiva igra ter bo prišla publika vsakekar v polni meri na svoj račun.

Program

zimsportskih prireditev GZSP

10. januarja: klubski dan.

17. januarja: na Jesenicah: medklubska škatfina tekma na 24 km, medklubska skakalna na skakalnicah br. L. Kocara na Jesenicah, oboje priredi SK Bratstvo.

17. januarja: medklubski slalom, priredi TK Skala na Jesenicah.

21. januarja: na Bledu: sokolske tekme Gorenjske sokolske župe.

30. in 31. januarja: v Kranjski gori: prvenstvo GZSP (komb.).

2. februarja: v Dovjem-Mojstrani: medklubska skakalna, priredi Smučarski klub Dovje-Mojstrana.

2. februarja: na Bledu: na 18 km kombinacija, priredi SK Bled.

14. februarja: na Jesenicah: juniorsko prvenstvo (komb.) GZSP v izvedbi SK Bratstva na Jesenicah.

14. februarja: v Dovjem-Mojstrani: medklubska škatfina na 24 km in populatno medklubska skakalna, priredi SK Dovje-Mojstrana.

21. februarja: v Bohinju: medklubska skakalna, priredi SK Bohinj.

21. februarja: pri Sv. Križu nad Jesenicami: medklubska v smuku, priredi TK Skala na Jesenicah.

28. februarja: pri Sv. Križu nad Jesenicami: medklubska v smuku, priredi SK Bratstvo.

28. februarja: v Bohinju: medklubska tekma na 30 km.

6. marca: v Dovjem-Mojstrani: mednarodna skakalna in danska mednarodna, priredi SK Dovje-Mojstrana.

13. marca: pri Sv. Križu nad Jesenicami: medklubski slalom, priredi SK Bratstvo.

20. marca: v Bohinju: medklubska v smuku, priredi SK Bohinj.

27. marca: v Triglavskem pogorju: medklubska visoko alpska v smuku, priredi SK Dovje-Mojstrana in TK Skala na Jesenicah.

3. ali 21. januarja (odvisno od snežnih razmer): podsestavna samkška za prvenstvo GZSP v izvedbi TK Skale, Jesenice.

21. februarja: na Jesenicah: medklubska drsalna propagandna tekma na drsalniški SK Bratstva, priredi Bratstvo.

Tečaji

Tujsko prometno društvo v Kranjski gori: Brezplačni smučski tečaj za začetnike in goste v smučnem toku in skokih, pod vodstvom izkušenih smučarjev. Tečaj bo trajal od 6. XII. 1931 do 15. marca 1932.

Smučarski klub Bohinj v Bohinju: bo priredil v Bohinjski Bistrici od 27. decembra do 3. januarja brezplačni smučski tečaj za začetnike pod vodstvom tog. Godca.

Gorenjska sokolska župa priredi svoj smučski tečaj v Mojstrani, in sicer od 8. do 15. I. tečaj bo za začetnike in deloma že izkušene smučarje ter 4 dnevni tečaj za tekmovalce. Oba tečaja se bosta vršila skupno, tako da bo vsaj tečaj trajal 7 dni.

Sportni klub Bratstvo: smučarski tečaj za tekmovalce in začetnike, na Pustem rovu od 25. XII. do 27. XII. t. l.

Smučarski klub Dovje-Mojstrana: smučarski tečaj za začetnike in tekmovalce od 25. XII. do 3. I. in drugi tečaj se bo vršil od 31. I. do 2. II.

Turistično klub Skala na Jesenicah: dvodnevni alpski tečaj od 1. II. do 10. II. 1932.

Podrobnosti o skakalnih tečajih bo objavil savez!

Vsem klubom in društvom se sporoča, da je na mostu odstopitve blagajnika tov. Gajška prevoz pota blagajnika tov. Milan Vidmar, Jesenice. Pozivamo vse klube, da se obmoje o vseh zadevah kar se tiče blagajne in tiskovin, naravnost na njegov naslov. Glede verifikacij naj se klubi in društva obračajo na tajnika (naslov: J. Tomžič, žel. uradnik, Bohinjska Bistrica). Klubom se sporoča, da ima podsavez v zalogi vse tiskovine, katere naj si klubi in društva pravčasno preskrbijo. Klubi, ki še niso prejeli imen svojih kandidatov za sodnike, naj to takoj storijo. Sodniški izmiti se bodo vršili predvidoma 3. ali 10. januarja 1932 na Jesenicah.

Dalje se pozivajo vsi klubi in vsa društva da vopolejšajo podsavezu namene svojih prireditev vsaj 14 dni pred prireditvijo. Zanimanje tekem v teku 48 ur. Po sklepu seje širšega odbora z dne 25. X. in 6. t. m. se sporoča vsem klubom, ki so

člani podsaveza in imajo lastne skakalnice, da dajo iste vsem klubom, ki nimajo skakalnic, v svrhu treninga na razpolago. O podobnostih naj se klubi sporazumejo med seboj sami. — GZSP.

Smučarski tečaj SPD

V svrhu propagande za zimsko turistiko in za večji razmah smučarstva, prireja SPD v vseh svojih postojankah, okoli katerih je svet primeren za smučanje, smučarske tečaje skozi vsi zimo do pozne pomladi, ko je najugodnejši čas za visokogorske izlete na smučeh. Namen teh tečajev je predvsem ta, da vzbujajo smučarji takoj v početku pod strokovnim vodstvom. Učni načrt takega začetniškega tečaja je ta-le: Imenovanje opreme, teoretično razlaganje smučskih likov, biogeni smučarja, praktično vezanje, vaje na metu, hoja, okreti — obrati, smučanje — smuk, plug — loki — kristjanje, telemark, preskoki (zadnje tri liki, v službi odličnega napredka) ter o mazanju smuč.

V začetnih tečajih se vežba predvsem na vezalšču. Znanje, pridobljeno v takem tečaju je temelj za poznejše izlete na smučeh. Za one smučarje, kateri so izšli iz teh začetniških tečajev, bodo pomladi v višinskih postojankah (nad 1600 do 2500 m) nadaljevalni tečaj praktičnih vežb v terenskem smučanju in to na kraških in daljših izletih.

Smučarski tečaj pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru bo za božične praznike od 25. t. m. do 3. januarja 1932 za začetnike in manj izkušene smučarje. Pošta in telefon v hotelu. Ravno tako je na razpolago avto in konjska vпряга. Celotna oskrba dnevno od 56 do 70 Din; član SPD inuj po hrani 20% popusta. Seboj naj prinese članske legitimacije. Snega je pri Sv. Janezu dovolj za vezanje. Prijave sprejema pisarna SPD, Masarčkova cesta 14, in upraviteljica hotela Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, ga. Marica Jerajeva. Tečaj vodi učitelj JZSS g. Kvedler J.

Smučarski tečaj na Blokah 730 m v Novi vasi pri Raketu bo priredilo SPD o božičnih počitnicah za novince in za izkušene smučarje od 25. t. m. pa do 1. ali 3. januarja 1932. Poutk v tečaju je brezplačen, tečaj bo vodil g. Rud. Badiura iz Ljubljane. V Novi vasi je dobro preskrbljeno s prenočitvi v kurijah sobah po nizkih cenah, na razpolago je 25 sob, 50 postelj v gostilnah in prvih hišah, vse svet okrog vasi pa je priznani idealen, kakor nalašč za smučarsko vezbanje ustvarjen. — Celotni penzion (prehana in prenočišče v zakurjeni sobi) od 86 Din dalje po izbiri sobe. — Udeleženci tečaja naj se vsaj do 24. t. m. dopoldne prijavi usno ali pisмено v pisarni SPD. — Ako bo zadostna udeležba, priiskrbi za tečajnike podjetje Pečnikar poseben avtobus po nižini ceni in jih postavi iz Ljubljane v tih urah gladko v Novo vas dne 25. t. m. kar bi bilo najugodnejše. Skupni odhod s

posebnim avtobusom na Bloke je namenavan dne 25. t. m. ob 8. zjutraj izpred gostilne Pri Češnovarju poleg dolenskega mostu. Podrobna pojasnila daje SPD, pisarna na Masarčkovi cesti (Grafična palača). Ako ne bo dovolj prijav za poseben avtobus, se bo vršil odhod z rednim avtobusom.

Smučarski tečaj v klatskem zadržališču Rimskem vrelcu 510 m pri Guštanju, na severnih ronkih slonstva Plešiva (Uršlje gore) 1936 m bo po novem letu od 5. januarja do 12., oziroma 13. januarja Poutk v tečaju za novince, kakor tudi za izkušene smučarje bo brezplačen. Tečaj bo vodil gosp. Rud. Badiura iz Ljubljane. Za udeležence tečaja je glede prehrane in prenočitvi v kurijah sobah kar najbolj preskrbljeno. Reklamnne cene. Celotni penzion s hrano in prenočitvi od 30, oziroma 40 Din dalje, kakršno sobo si pač kdo izbere. Iz Guštanj v Rimski vrelce je eno uro po, pri vlaknu voz po nračočilu na razpolago. Skupni odhod iz Ljubljane 4. januarja s jutranjim vlakom ob 5.20 skozi Celje in Slovenjgradec, dohod v Guštanju ob 11.38, na kolodvoru voz za priljago. Prijave do 3. januarja na pisarno SPD v Ljubljani.

Dva smučarski tečaji v Kranjski gori bo priredila podružnica SPD v Kranjski gori za katoliški in pravoslavni Božič pod vodstvom saveznega smučarskega učitelja gosp. Šarclja Hinka. Prehrana v hotelu »Slavec« bo stala od 36 do 45 Din dnevno za osemčlansko družino. Prijavnina za tečaj 100 Din. — Prijave sprejema trgovina J. Gorec v Ljubljani, smučski učitelj ob otvoritvi tečaja »hotel« Slavec, ki daje tudi vse informacije glede prenočitvi. Prvi tečaj se bo pričel 25. t. m. drugi pa 7. januarja, obkralj z zoonom udeležencev ob 14. v hotelu »Slavec«, in bo trajal vedno po osem dni.

Reprezentanca ljubljanskega I. razreda. Vsi večerji imenovani igralci naj bodo ob 13.15 v garderobi na igrišču SK Ilirija. Klubi naj doletijo vsak po dva reditelja. Naprosata se SK Grafičarja in SK Jadrana, da kot rezervno postavita še po dva igralca. Blagajno vodi SK Ilirija.

Odbor za delegiranje sodnikov je doletel za današnji tekmo SK Ilirija: reprezentanca I. razreda g. sav. sodnika Deržaj.

2SK Hermes (nogometna sekcija). Danes od 9. naprej obvezan trening za vse igralce. Vsi točno. Trening tekma s S. K. Ilirijo odpade.

Pisarna seja Jugoslovenskega zimskega sportnega saveza bo v ponedeljek ob 21. v danskem salonu kavarni »Emone«.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes trening s Svobodo, ob 13.30 morajo biti v garderobi Miha, Sinkovec, Moč, Baum, Sočan, Pišek, L. Šinkulac, Trgovec, Jež, Potolin, Bizjak in Vukadinović.

SOKOLSTVO

Program gorenjskega Sokolstva za zimo in prihodnje leto

Uprava in tehnični odbor sokolske župe Kranj sta močno zaskrbljena s pripravo za zimski sezonski sezono, za župne tekme in letošnje udeležbo članstva in naraščanja na vesoljskem mestu v Pragi. Delo se je pričelo sliučna poročila društva in sokolskih prirediteljov potrdilo. Prejšnja leta je delo v sokolskih silih kar seveda manjši delokrog, toda nova doba je prinesla nove smerni in nove panoge, katere je sokolska organizacija sprejela v svoj sestav.

Sokolstvo, kot državna telesno-ovzojna organizacija, stoji na tem, da prilagodi svoj sestav vse panoge telesne vzgoje in sodelovanja sporta, v kolikor so za okrepitev fizičnih in moralnih sil ter naravnega zbiranja koristna. Sokolstvo bo pridobil v svoj krog najširše plasti našega naroda ter za škatfno in duševno dvigalno v vrsto onih kulturnih narodov, ki gojijo telesno in sport že dolga leta.

Da se more sokolski program izvesti do kraja, je župno načelstvo prišlo na dan ter si je izdelalo obširen program, za zimo in vse prihodnje leto. Osnovni se je župni smučski odesk s sedežem na Jesenicah, ki mu načeluje brat Avgust Ravbekar, ki je organiziral in izvedel že več keno uspešnih žurnih smučskih tekem. Smučski tehnični odesk, je takoj izpolnil od saveza predložena pravila ter jih prilagodil v smislu praktičnih izkušenj in jih poslal vsem sokolskim društvom v svrhu organiziranja društvenih smučskih odeskov. Da bodo načelniški društveni smučski odeskovi v vsem poučeni, bo v novello, dne 20. t. m. sestanek vseh načelnikov društvenih smučskih odeskov od 10. do 11. oktobra v Sokolskem domu na Jesenicah. Sestanek naj se po možnosti udeležijo tudi članice. Da se vzgodi v župni sosesbi smučskih vodnikov, se bo vršil v novello dne 10. januarja začetni izpit. Priloge se je te izpitne naj javijo načelniški društveni smučski odeskovi na sestanku v novello 20. t. m. na Jesenicah, kjer se bodo dobila tudi vsa navodila. V času od 10. do 17. januarja je projektiran žurni smučski tečaj v Mojstrani, ki se bo vršil v dva oddelka in sicer v oddelku za začetnike in deloma izkušene smučarje in v tečaju za tekmovalce. Prvi bo trajal 7. dneva na 4 dni. Tečaj bosta vodila br. Rus iz Radovljice in inž. Janjko Janša.

Nameravani sta dve žurni smučski tekmi. Prva se bo vršila 21. januarja 1932 na Bledu in bo obsevala škatfina tekmo članov na 32 km in tekmo v skokih, smučski tek člani, nadpustno tekmo in tekmo v skokih za moški naraščali ter smučski tek za ženski naraščali. Izolima tekma za prvenstvo slovenskega sokolstva na se bo vršila 7. februarja v Boh. Bistrici. Vsa društva in čete se opozorjajo, da nastopijo v novello vse članice, ki se sliučni smučarstva na naslov: Smučski odesk Sokolske župe Kranj na Jesenicah.

Župno tehnično vodstvo polaca vsa pazno, da se telovadba v vseh oddelkih vrši vedno ter da se društva temeljito pripravijo za župne tekme in tekme ter za sokolski zlet v Pragi. Žurni smučski tekmi pri Raku se sta namreč v novih sokolskih oddelkih kjer vodi društveno naraščanje tečaja ter vežba tekmovalce osnovne gibe sokolske

ga sestava ter jih pripravila za nastope in tekme.

Dne 8. junija se bodo vršile na Javornik župne tekme tekme, članstva in naraščanja za tekme na vesoljskem mestu v Pragi, dne 19. junija pa se bo vršil žurni zlet vseh oddelkov v Strazščin, ki naj bo kot glavna skušnjava članstva in naraščanja, ki namerava nastopiti na zletu v Pragi. Da pa se vsa društva in čete zapostvi sledi vse leto se nameravajo prirediti na jeseni tekme v rekavskih in prostih vajah v osemihletih ter lahkih atletiki v dveh kategorijah in sicer lahke kategoriji za novince in sliučna društva, tečaja kategorija za močna društva.

V mesecu marcu se bo vršila na Jesenicah ali v Kranju prosvetna akademija. Nastopili bodo med drugim vsi društveni poudarili zbori, tamburaški zbori, godbe in orkestrija s zelo pestrim sprepikom. Vredna pa se bo najbže tudi župna telovadna akademija v enem ali drugem kraju, na kateri bodo nastopila posamezna društva s najlepšimi in najbolj pestrim sprepikom, ki jih bodo sodelovali pred na svojih domačih akademijah v prisotnosti člani TO.

Iz navedenega programa je razvidno, da župno vodstvo dela na tem, da je delo v sokolskih oddelkih v resnici vsestransko in po dobro zamišljenem načrtu.

Sokolski glasnik pričel bo na uvodnem mestu čestitke Sokolstvu kralju k 43 rojstnemu dnevu. Članek kralja leva skika. Savezna uprava daje navodila za praznovanje Tyršove stoletnice rojstva po vseh društvi, četah in župah. Br. prof. Standerovič je napisal članek »Pred glavniimi skupščinami društev«. V rubriki »Slovenske Sokolstvo« je objavilo poročilo sokolske zbornice početek decembra v Pragi. Br. Pohar je napisal lep članek »Žena v Sokolstvu«. Zelo mnogo je novic iz saveza, žup in društev, v polistiku pa se nadaljuje tečaj oškrva jezika, kar bo gotovo zanimalo one brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti prihodnje leto vesokolskega zleta v Pragi.

Godba Sokola I. v Ljubljani je sodelovala v Ljubljanskem ratu na predvečer kraljevega rojstnega dne ter je uspešno zasvrala poleg nekaterih sokolskih korencij same slovenske koncertne komade. Želimu, da bi godbeni odesk taborškega Sokola še večkrat zasviral kaj koreja v radu, v prvi vrsti soreda slovenske in jugoslovenske komade.

Lep vzgled je podal Ljubljanski Sokol drugim sokolskim društvom škom domovine s tem, da je z ozirom na vedno večjo sokolovsko krizo odločil svoje tradicionalno maškarsko na pustni torek. Prireditelj smo, da bodo tudi ostala društva razumela današnje težke dneve in skušala omiliti vse prireditve, ki povzročajo članstvu večje težave. Vsakdo naj rade počne s kakim primernim znekom svoje sokolske društvo in prav gotovo bo dohodek take res sokolske akcije prav malo zmanjšal za čistim dohodkom brenih prireditve.

Radlo Beograd bo uvelil tečaj Feškega jezika, kar bo prav dobrodošlo vstati onim, ki se nameravajo udeležiti vesokolskega zleta v Pragi. Predaval bo br. prof. Bogoljub Krajčič.

Iz življenja na deželi

BLANCA OB SAVI. Milada kmetska podružnica Kola jugoslovenskih sester na Bianci priredi 23. t. m. ob 12. v osnovni šoli božične jasi. Podružnica KJS in narodna šola se zahvaljujeta g. Kastelnu in ga. Verbičevi iz Sevnice za prispevane darove v svrhu pogostitve šolske dece dne 17. t. m.

DOLENJI LOGATEC. Rojstni dan Nj. Vel. kralja se je proslavil na svečan način tudi v Logatcu. Razpokoženje prebivalstva je drigal krasen solčen decemberski dan. Ob 9. se je vršila v prisotnosti predstavnikov oblasti, vojaštva, uradov, društev, Sokola in šolske mladine slovesna služba božja s zahvalno pesnitjo in državno himno. Zvečer pa je imelo Sokolsko društvo telovadno akademijo, ki se je vršila ob obilni udeležbi članstva in občinstva vseh slojev v dvorani Sokolskega doma. Starešina br. dr. Milan Pačar je imel pozdravni nagovor po katerem je prišlo 31 novih članov in 3 članice. Pri pestrom sporedu akademije so sodelovali tudi pevci — Sokoli. Nastopile so zabrane vrste tovaršev, telovadk, naraščalnikov in dece s zelo dobro izvedenimi vajami. Ljubika, dražestna točka »deca in metenje« ženske dece se je morala ponoviti. Po sporedu je imelo članstvo svoje društveno veselje.

ČRNOMELJ. V Črnomlju se je ustanovila nova gasilska župa. Občnega zbora se je udeležil tudi višji pristav Mahčič. Zboru je načeloval načelnik gasilske župe metiške tovariš Weiss z župnim tajnikom in podnačelnikom. Občni zbor je otvoril tovariš Weiss, pozdravil delegate in obrazložil pomen gasilskega dela. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za načelnika črnomeljske gasilske župe društveni načelnik tovariš Lojze Setina, ki je prevzel nadaljnje vodstvo zbora. Zahvalil se je za izkazano zaupanje in posebno se tov. Weissu za njegov trud pri ustanovitvi nove župe. Naposled se je spomnil največje dobrotne gasilcev Nj. Vel. kralja, kateremu so vsi vzklhni trktrali »Zdravo«.

CRNA PRI PIREVALJU. Sokol je priredil proslavo uedinjenja 5. t. m. zvečer v obliki lepo uspele telovadne akademije, združene z Miklavževim večerom. Po prečitanih poslanice je sledila zaprisega novih članov. Po lepo prednašanih telovadnih in deklamacijskih točkah je nastopil Miklavž in obdaroval sokolsko deco in naraščali. Prebivalstvo se je proslave udeležilo v lepem številu.

GORNJI GRAD. Za Sokolski dom so nadalje darovali: po 1000 Din Kandič Matko, Gornji grad (skupaj 2000 Din) in Bačun Franc, Ljubno; po 500 Din: Krajnc Franc, Kropa. Druškovski Karol, Ljubno (skupaj 1000 Din); Zmave Franjo, Gornji grad (skupaj 2500 Din); po 300 Din: Veršnik Fran, Gornji grad; po 250 Din: Zehelj Anton, Bočna; po 200 Din: Zagradišnik Anton, Gornji grad; po 100 Din: Skoflec Marica, Krajnc Franjo, Miljavce Anton, vsi iz Gornjege grada. Cainer Fran iz Pustopolja (skupaj 200 Din), Moškon Stanko, Sv. Lenert v Slov. goricah (skupaj 400

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 20. ob 20. uri Arsene Lupin, repri-

za. Izven.

Ponedeljek, 21.: Zaprt.

Torek, 22.: Čvrček za pečko. C.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 20.: Carmen. Izven.

Ponedeljek, 21.: Vojna in mir. Gostovanje

teatarske komorne družine Obraznikov.

Torek, 22.: Zaprt.

★

Nedelja v ljubljanski dram. Samo ena predstava ob 20. in sicer prva repri-za dektivske drame »Arsene Lupin«. Običajne dramske cene.

Nedelja v ljubljanski operi. Ob 20. se bo pela prvič v novi uprizoritvi Bizetova opera »Carmen«. Dirigent Polič, režija Kretfova. Naslovno plogo bo pela Vilma Thierry-Kavčnikova. Micaelo Ribičeva, are artielki Ramakova in Golobova. Don Jose bo pel tenor Ivič, Eecanila Primožič, kapetana Zuniga Zupanc, narednika Moralesa Magolič, voditelja fotapevca sta Rus in Ivelja. Izven abonma. Prvotno javljena popoldanska predstava »Mascolec« je zaradi obolelosti Ivelje odpovedana.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 20. ob 15. uri »Rdeča kapica«. Otroška predstava ob 20. uri »Ptičar. D. Ponedeljek, 21.: Zaprt.

Torek, 22.: Ženitev.

KRALJESTVO MODE

Rokavi vladajo...

Težko je verjeti, da grajo baš rokavi najvažnejši vlogi v novi modi. Vendar si mora po daljšem opazovanju novih modelov vsak priznati, da jim dajejo večino rokavi ne navaden in originalen videz, dočim je ostali krog enostavno skromen. Tu moramo zopet spoznati, kako odločilno vpliva na današnje modo slog devetnajstega stoletja, ki se je tudi odlikoval zlasti po originalnosti svojih rokavov.

Dan za dan nastajajo v tej stroki številne aparne novosti, tako jih jedva dohajamo in je težko vedeti, kaj je prav za prav še moderno in kaj zastarelo. Sicer leži prav v tej kaleidoskopski vsestranosti ljubosti in finosti nove mode, ki se je letos popolnoma odrekla vsej šablonski navlaki. Vendar pa moramo upoštevati, da bi si modica za tako dragoceno spremenljivost mogla izbrati manj težke tase, kakor so danes.

Na vsak način moramo (vsaj po zadetih) moči h nedolnim umetnikom) biti novi medij hvala, da nas je s svojo potravnostjo bilostjo novih idij obvarovala nelep informiranosti, ki je skvarila že mnoge moje sezane.

Nova moda rokavov se nam kaže v silno različnih oblikah in na vseh oblačilih. Celo večerne obleke se poslužujejo zanimive ideje novih rokavov. Najbolj originalni so novi okovi na mufl, ki jih nosimo na plaščih in jopičih in ki učinkujejo posebno mladostno. Na zadnji skici ugotovimo lep kostum s takimi rokavi.

Srednja skica nam kaže takozvane pogodne rokave, ki so iz krzna, prav tako kot ovrtnik in jih vidimo na elegantnem promenadnem plašču.

Tudi enostavni plašči pripadajo nenavadne rokave, n. pr. balonasto krzno opremo na komolcih, kakor je videti na naši prvi skici. Letos so na svilenih rokavih jako priljub-

ljene nabrane proge. Prva skica v drugi vrsti predstavlja balonaste rokave s takim rožnim delom. Zadnja skica v drugi vrsti pa prinaša nekakšne pagodaste rokave s barvnim kontrastom.

Poleg večernih šipkastih oblek nosimo posebno vkrojene, kapriciozne rokave, ki nadomestujejo dolge rokavice (leva skica).

Vse v modi se ponavlja. Zato se ne smemo čuditi, da so letos zopet moderni rokavi v podobi gnatij, seveda v modernizirani obliki (desna skica).

Jako učinkoviti so iz različnega materiala izdelani kelihasti rokavi, ki jih vidimo na popoldanskih oblekah v svezu s dvostranskim šalom (prva skica v spodnji vrsti).

Cesto se moda poslužuje tudi raznih kepov, ki lepo učinkujejo preko ozkih rokavov (desna skica).

Naša srednja skica nam kaže ljubke večerne obleke s kratkimi balonastimi rokavi, ki in evstičnim okrasom. Popoldanskim oblekam pa podajajo poseben čar v rami vsila zvončasta krila, ki so prav kakor balonasti rokavi odmev empirne mode (spodnja skica).

Radi pozne se-
rije

kožo hovina

pri božičnih nakupih
po globoko zni-
žani ceni

L. ROT

Ljubljana, Mestni trg št. 9

Ugoden nakup krznatih
plaščev

Levstikova ulica
na Vrtači

Orientalni brokati

bodo igrali važno vlogo v večerni modi,
ker so večerni plašči iz tega materiala izred-

Katera dama
ne bi hotela sprejeti
darila od

ELIZABETH ARDEN?

ELIZABETH ARDEN sloviti Venetian-preparati — kreme, pudri, sredstva za okrepitev kože, ki podeli dami lepoto — jabolčno prijetno presenetili — za božič! Elizabeth Arden ima darila za vsako damo, karkoli si želi za božič. Lepotično omatice iz polodolne kovine, vsem priborom za negovanje lepote. *Poudre Ardene. O-Boy Compacts. Venetian Flower Poudre. Ardenette* — ljubka doza za pudert to so darila, ki jih Vaše bistroumje pri izbiri ne more prezreti.

Elizabeth Arden
Venetian preparati za dobo
samo v

DROGERIJI ADRIJA

Mr. ph. S. Borčić

LJUBLJANA

SELENBURGOVA 1

ELIZABETH ARDEN

25, Old Bond St., London W1
673, Fifth Avenue, New York
1, rue de la Paix, Paris

se aperi in učinkovati. Seveda mora biti tako ogrinjalo za zimo primerno podloženo, a. pr. s lepim baršunom, ki se ponavlja na reverjih in na rokavih. Večerni plašč na naši skici je ukrojen kakor paljet in ima ob komolcu balonasto nabrane rokave. Za plaščem vidimo na skici tudi vzorec takega orientalskega brokata.

Obleka ali kostum za drsalisce?

To je vprašanje, ki se ob pričetku drsne sezone vedno znova pojavlja in na katero ne nikdar ne moremo odločilno odgovoriti. Letos je v šišli takozvana kostumska obleka, ki veže široko zvončasto krilo s jopiča-

stim životom, ki pa je trdo prišita na krilo, tako da ima obleka samo videz kostuma. Na ledu, kakor sploh v zimski naravi, cenimo predvsem žive, močne barve, ki prijetno kontrastirajo s enobarvnim okolico. Zato mora biti obleka, ki jo vidimo na naši prvi skici, iz živobarvnega tvoriva, n. pr. iz strupeno zelene ali rjasto rdečega sukna. Mnoge drsne obleke so tudi dvobarvne, kakor kaže naša druga skica. Črno-zelena, rjavo-svetlo-rdeča in črno-živa modro so kontrasti, ki so letos posebno priljubljeni.

Preko zime

Vam shranimo strokovno Vaše kolo,
na željo ga tudi prenovimo ali samo
popravimo. Solidno in ceno.

15499

A. GOREC d. z o. z., Dunajska cesta št. 1
TELEFON 30 — 06.

Zdravniška posvetovalnica

A. G. Doinja Lendava. Pri Vaši ženi bi bila predvsem potrebna zdravniška preiskava, najboljša po strokovnjaku za bolezní grla, ker ni izključeno, da je od zoba vendar ostala še kakšna rana. Če je pa ni, je treba misliti, da je pojav živčnega značaja. Da bi bolečine bile še od sladolepa je težko verjetno, ker, kakor sami prav sodite, bi takšen katar moral že pojenjati. Verjetno je, da bo božična olajšala grganje s 33% vodikovim superoksidom in pa Corylin mentholovi dražej, od katerih razstopite večkrat po eno na dan. — I. P. Maribor. Mlečne žleze so tako bistveni deli funkcije ženskega organizma, da je način njih nege brez upoštevanja vsega ostalega samo en del odgovora na Vaše vprašanje. V tem smislu se morajo torej smatrati priporočena zdravila, katera omenjate kot problematična. Prvi modriki ustvarjajo bluzijo, ki je gotovo tudi veliko vredna. Svetujemo Vam masazo, samo pazite, da jo izšolan maser pravilno izvede. Diatermija, t. j. dovajanje toplote s posebnim aparatom, tvori že dober del zdravljenja. Potrebni aparat ima danes že velik del zdravnikov. Kar se tiče dijet, se priporoča pivu precej koristen vpiiv. Debelost pa, ki bi pri tem nastala na nezaželenih delih telesa, preprečite s smotnim športom in gimnastiko. Kot zadnje sredstvo preostane operacija, zaradi katere se pa obrnite na kak kozmetični sanatorij. — Potenje. Pri potenju pod pazduhami je potrebno predvsem redno umivanje in skrajna čistost. S posebnim pudrom (Talcum venet.) si boste vsaj nekoliko lahko osušili potačo se mesta. Umijte se večkrat s formalinovo raztopino (25 g formalina in 75 g kloridne vode). Obleko si obvarujte s posebnimi nepremočljivimi vložki, katere naj Vam krojač pošlje. V skrajnem slučaju poskusite še s diatermijo. — Osemnost. Spolna onemoglost je lahko posledica bolezni (sladkorna bolezen, gonoreja I. dr.). V prvem slučaju bi bilo važno vedeti ali obstoji onemoglost vedno, ali če preneha, če se spremeni objekt. Če vedno, bo pač najboljša večmesna pauza, med katero se podvržite fizikalni terapiji in zdravljenju potom sugestije. Pri onemoglosti veled kake bolezni je treba seveda predvsem zdraviti bolezen. Katera pomilovalna metoda je najboljša, zavisi od narave obolenja. Preden se odločite za kako metodo, poskusite še s ekstraktom spolnih žlez Brucan. — Bradavice. Bradavice najdemo običajno na rokavih in nastanejo pogosto pri podajanju rok. Povzročijo jih bakterije in imajo inkubacijsko dobo, t. j. čas med infekcijo in izbruhom, ki traja približno šest mesecev. Ravno zaradi te dolge dobe pa so dosti vedno dvomali nad infekcijskim značajem bradavic. Najboljše odstranilo bradavic na operativni način potom elektrolize, ker izžigajo s jetkimi sredstvi čisto povzročila ponovitev bradavic. Čudno, ampak po največjih avtoritetah dokazano je dejstvo, da bradavice izginejo potom sugestije. Nastop bradavic pa najbolje preprečimo s tem, če si roko večkrat umijemo s dezinfekcijskim milom afdolom.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja 20. decembra

LJUBLJANA 8: Kmetijsko predavanje. — 8.30: Kmetijski nasveti. — 9.30: Cerkevna glasba. — 10: Verško predavanje. — 10.30: Narodno obrambno delo. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 12.15: dr. Veber. — 15: dr. Veber. — 15.15: Dekliška ura. — 15.40: Citre s kitaro. — 16.30: Zabaven kotiček. — 18.30: Uvod v opero. — 19: Prenos opere »Pevci

Izvirne francoske pastilje

VALDA

proti škodljivim učinkom megie
in vsem boleznim dihal. Pro-
dajajo vse lekarnice in drogerije.

norimberške s Dunaja. — 23: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.30: Opoldanski koncert. — 17.30: Narodna glasba. — 19.30: Orientalna glasba. — 20: Pevski kvartet. — 21: Violinski koncert. — 22: Poročila. — 22.20: Laha glasba. — ZAGREB 11.30: Plošče. — 17: Godba za ples. — 19: Prenos opere s Dunaja. — PRAGA 15: Opera »Vrag in Katrac. — 17.30: Plošče. — 19: Mandoline in kitare. — 19.50: Godba na pihala. — 20.50: Opereta. — BRNO 17.30: Plošče. — 18: Violina in klavir. — 19: Prenos s Prage. — 22.20: Laha glasba. — VARŠAVA 17.45: Laha glasba. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10: Orgla. — 11: Božične pesmi. — 11.15: Orkester. — 13.15: Citre. — 15.30: Laha glasba. 17.30: Beethovenove klavirske skladbe. — 19.50: Klavirski koncert. — 20.15: Dunajska glasba. — 22.15: Godba za ples. — BERLIN 20.55: Bachov božični oratorij. — 23: Godba za ples. — MÜHLACKER 16: Komorna glasba. — 19: Maša. — 20.30: Opera »Carmen iz Frankfurt. — 23.05: Godba za ples. — BUDIMPESTA 18: Vojaška godba. — 19: Dramski večer. — 22.30: Salonska in ciganska godba. — RIM 17: Simfonični koncert iz Augustea. — 21: Mešan glasbeni program.

Ponedeljek 21. decembra

LJUBLJANA: Zaradi čiščenja programi odpade.

BEOGRAD 11: Plošče. 12.05: Radio-ork. — 16: Popokanska glasba. — 30: Narodna glasba. — 20.50: Koncert orkestra. — 22: Poročila. — Laha glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos svetnega filma. — 20.30: Koncertni večer. — 22: Prenašanje tujih postel. — PRAGA 17.55: Plošče. — 18.30: Glasbena zgodovina. — 19.15: Koncert orkestra balnalk. — 20.10: Klarinet. — 20.30: Koloraturne arije. — 21: Komorna glasba. — 21.15: Pesna glasba iz Mor. Ostrava. — 22.20: Veselotjera. — BRNO 18.15: Prenos iz Prage. — 21.30: Klavirski koncert. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Plošče. — 20.15: Prenos opere iz gledališča. — 22.45: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 15.35: Deca poje za deca. — 17: Laha godba orkestra. — 19.45: Jazz-band. — 20.45: Koncert Beethovenove glasbe. — 21.45: Komorna glasba godbe na pihala. — 22.25: Laha glasba. — BERLIN 20: Božična studiolga. — 21.10: Koncert dunajske glasbe. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.45: Laha glasba. — 17.15: Božična sloves. — 19.30: Božične pesmi. — 21.30: Beethovenova komorna glasba. — MÜHLACKER 17.05: Popoldanski koncert. — 19.35: Orkestralni koncert. — 20.50: Večer komorne glasbe. — 21.20: Mešan program. — BUDIMPESTA 17.30: Laha godba orkestra. — 19.10: Klavirski koncert. — 20: Koncert opernega orkestra. — 21.45: Ciganska godba. — RIM 17.30: Pevski koncert. — 21: Laha in folklornična glasba.

Torek 22. decembra

LJUBLJANA: Zaradi čiščenja programi odpade.

BEOGRAD 11: Koncert radio-orkestra. — 12.05: Plošče. — 17: Narodne pesmi. — 17.30: Laha glasba. — 20: Koncert tamburaškega zbora. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Poročila. — 22.30: Koncert ciganske kapele. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Laha godba orkestra. — 20.30: Koncert komorne glasbe. — 21.30: Zabaven program. — 22.40: Pesna glasba. — PRAGA 17.55: Plošče. — 18.30: Božične pesmi. — 19.30: Prenos opere iz nemškega gledališča. — 22.20: Godba za ples. — BRNO 17.35: Mladinski koncert. — 19.30: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Poljuden simfonični koncert. — 19.30: Plošče. — 20.15: Mešan glasbeni program. — 22.10: Koncert na oboi. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Laha godba orkestra. — 12.40: Plošče. — 15.20: Koncertna ura. — 17: Ameriški orkester. — 20: Glasba iz dunajskih operet. — 22.45: Kabaretna glasba. — BERLIN 20: Prenos koncerta s Dunaja. — KÖNIGSBERG 16: Koncert opernega orkestra. — 19.05: Koncert otroškega pevškega zbora. — 20: Prenos koncerta s Dunaja. — MÜHLACKER 16: Prenos orkestralnega koncerta iz Wiesbadna. — 19.45: Neznane Schubertove pesmi. — 20.25: Nemški humoristi. — 20.50: Božična igra. — 21.10: Koncert simfoničnega orkestra. — 0.30: Nočni koncert: Beethovenova komorna glasba. — BUDIMPESTA 9.15: Vojaška godba. — 17.25: Koncert ciganske kapele. — 19: Arije in pesmi. — 20: Prenos koncerta s Dunaja. — Koncerti ciganske kapele. — RIM 17.30: Vokalni instrumentalni koncert. — 20.50: Plošče. — 21: Mešan glasbeni program.

Radio Maribor r. z. o. z., Miklošičeva ul. 3
Zaloga: žarnice, radioaparati, svečniki, sestavni deli, drobni material po najnižjih cenah. 12842

Za Božič na Jadran

prekrasni SPLIT. Ves komfort, prijetno in poceni bivanje nudi najugodnejše

HOTEL »SLAVIJA«, SPLIT
M. Jozović, hotelir.

15499

Rešitev križaljke „Tekoč“

Vodoravno: 1. Kr.; 3. oo; 4. ab; 5. Sporn; 6. rjav; 10. hi; 12. ars; 13. Ob; 14. pa; 15. kič; 16. part; 17. Otoče; 19. Lot.
Navpično: 1. Kondor; 2. rob; 5. šah; 6. rja; 7. Narancič; 8. vs; 11. lo; 14. Pirok; 15. Kato; 16. Polnastja; 18. aa.

I. B.:

Ded Mitar in ded Pitar

Skoro ju ni bilo moči razločiti. Kakopak, »deda« Mitar jih je imel stopet, »deda« Pitar pet več. Oba sta bila siva kakor dve ovci, visoka vzlic vsem letom, ko dva hrasta, nagubana in živih oči — kdo bi ju ločil! Ded Mitar je imel celih pet zob, ded Pitar, čeprav starejši, enega več. Ta zob je bil v redkih časih preprirov glavni argument deda »Pite«. Sicer sta bila pa nerazdružljiva tovariša. Saj ni čuda: bila sta ko dva junaka iz narodne pesmi, dva stara svedoka davnih dni v tem novem času.

Kdaj sta se rodila — tega ni vedel ne eden ne drugi. Seveda sta bila oba sinova »Sumadije stare«. V tistih starih časih, ko je še »knjaz« delil batne svojim ministrom in »u kneževu zdravljje«, jima je potekala mladost. Ded Mitar je hodil nekaj časa celo v nekako šolo. Toda prišla je vojna, vse je šlo narazen. Ded Mitar je pa prinesel iz te študijske dobe svojega življenja svojo edino učnost in svoje glavno orožje proti dedu Pitru: znal je napisati svoje ime.

Oba sta bila junaka. To je pomenilo ne samo najvišjo označbo človeko-

ve življenjske vrednosti, ampak kar poklic. Kaj si, deda Mitar? Eh, kaj neki, star junak, kaj vprašuješ tako bedasto! Kdor je bil v petih vojnah in ne vem kolikih četovanjih, kdor je osebo poznal več nego polovico knezov in kraljev Srbije, kaj naj bi bil drugega ko junak!

V letu in v najhujši zimi sta hodila skupaj med polja in v goro. Takile prastari korenjaki živijo samo še v preteklosti, za preteklost in le kot po daljški te preteklosti. Vsa sta bila obkrožena od spominov, od duhov tolikih ljudi, ki so ustvarjali današnji čas. Zato deda Pitar ni bil samo deda Pitar, deda Mitar ne le deda Mitar. Bila sta nekaj več: v njiju je živelo mnogo pokojnikov, je govorila množica imenitnih mož, spremljale so ju cele čete tistih, ki so nekaj s handžarji kovali usodo.

V svojem dvajsetem letu se je bil deda Mitar oženil. — Eh, kje so tisti časi! — Da, da, pravi Pitar, to je bilo pod Milošem Ali tovoj Jole, to je bil korenjak, Mitar. Vidiš, jaz pa nisem imel ne žene in ne sina, da bi mi bil padel. — Dolgi, beli, do ramen padajoči brki deda Mitra zaigrajo. — E, veš, Pitre, takrat, ko je Jole pal, sem jokal prvič in zadnjič, kar živim. Kolk bi bil neki danes star, kaj? — Ko-

liko? Čakaj, to je bilo, no, bogve kdaj, jaz sem jih imel takrat šestdeset, sedaj jih nosim sto deset. Hi, hi, hil! Obraz deda Pitra se mahoma tenko naguba in oči mu zagore ko dva plamena pod grivastimi obrvmi. — Sto deset, kaj, to so pa leta! In Jole, ta bi bil že cel starec, sedemdeset, bi jih imel! — E, da, da sedemdeset! Pa sva ga preživela in mojega vnuka Vaskva sva preživela, pa dvojega brata Steva in tega in onega, zdaj sva pa sama na tem božjem svetu. —

Pa gresta v šumo in pozabljata, da teče nedaleč tam železnica, da so na novih cestah avtobusi in da je zadnjič deda Mitar skoro zajokal, ko je videl aeroplan in se je dodobra zamislil v svojo starost. V vse, kar so nosila vsa ta leta mimo njega in kar ga je priklenilo na proste dni tako, da je le še ko živ spomenik tega kar je bilo.

V gozdu klestita drevje in se že bogve katerikrat pomenkujeta o svoji poslednji junaški prigodi. To je bilo za zadnje vojne. Bolgar in švaba sta bila v deželi, čika Pera pa je bil v Albaniji. Prav tod je hodil deda Mitar in nabiral suhljad. Blizu je bil tabornemški vojakov. Pritekel je nad Mitra takle zelenec. Da je »tu napirati prepofetano« je povedal. Mitar se je napravil gluhega in se še malo ni zme-

Georg Bernhard:

Osebnost Adolfa Hitlerja

Adolf Hitler pozna samo en vzor: Mussolinija. Tik preden je Mussolini nastopil svoj pohod na Rim, je poskušal pridobiti zase inozemstvo. Je-li Hitler, voditelj narodno-socialistične delavske stranke danes morda tudi že tako blizu oblasti, ker sprejema v Berlinu se muče tuje novinarje in pošilja svojega adjutanta Rosenberga v London na rekonoscijsko potovanje? Ni čuda, da je vse to, osebno Američanom, ki so lahko dojemljivi, vzbudilo misel, da je Hitler že tik oblasti; razumljivo je tudi, da je tako pojmovanje povzročilo padec tečajev nemških vrednostnih papirjev na newyorški borzi.

V resnici na imajo stvari v Nemčiji vsekakor nekoliko drugačno podobo, kakor je bil položaj v Italiji, preden si je Mussolini s pohodom na Rim osvojil najvišjo oblast. Hitler ve, da v Nemčiji nima nobene šanse več da bi prišel na krmljo države kot diktator. Ugodni trenutek je zamudil 17. septembra 1930, ko je narodno-socialistična skupnica v državnem zboru postala druga najmočnejša frakcija s 120 člani. Še bolj ko septembra meseca 1. 1930., je bila prilika za nasilen prevrat ob harzburškem bratoljublju s Hugenbergom. Ako pa mož, ki je svojo stranko ustanovil na nezakonitosti in dosega svoje volilne zmage z grožnjami, dvakrat v odločilnih trenutkih ne uresniči svoje težnje, je tedaj za vedno opustil vlogo nasilnega samozavca. Francoski general Boulanger je samo eden izmed primerov svetovne zgodovine, ki potrjujejo ta zaključek.

Kakor vse kaže, si prizadeva Hitler priti do vlade po zakonitem potu. Ker pa vedno čuje, da se ga inozemstvo boji in da bi njegova vlada ugledu Nemčije v inozemstvu škodovala, zato skuša priti v stike z inozemstvom.

Zakaj se Adolf Hitler sedaj tako strogo drži zakonitega pota? Njegova stranka ima v vsej državi več ko 40 odstotkov oddanih glasov. Ako izračunamo na temelju volilnih rezultatov v nekaterih zveznih deželah povprečno število Hitlerjevih glasov za vsa država, se zdi, da ima njegova stranka nado, da pri prihodnjih državnozbornih volitvah lahko doseže 40 do 42 odstotka vseh glasov. To je vsekakor imponirajoča številka. Hitler pa ve čisto natanko, da nikoli ne bo mogel doseči ostalih osmih odstotkov. Brez dvoma je nekaj časa igral z mislijo, da se mu za ta ostanek ni treba brigati in da lahko pograbi navšivjo oblast s silo, ali da se zadovolji za prvi čas s koalicijsko vlado in v njej počaka pripravne prilike, ki bi mu omogočila ostreje se neprijetnih zaveznikov in nastopiti sam kot diktator.

Take misli so Hitlerja navdajale še, ko se je pogajal z zaupniki državnega kancelarja Brüninga. Pri teh razgovorih pa je doživel svoj Damask. Napravil je namreč pri tem zanimivo odkritje. Kakor pravi neki šaljivec, je Hitler odkril, da eksistira v Nemčiji zunanja politika, državna bramba in birokracija. Doslej se namreč še ni bil bavil z dejstvi, marveč je živel le v sanjah svojih iluzij.

Odslej pa je njegova lojalnost nedvomno pristna, vendar se gotovo še vedno igra z mislimi o dogodkih, ki bi nastopili potem, ko se po zakonitem potu dokončno do vlade. Najbrž pa je mož pripravljen odgovoriti se tudi tem sanjam, dasi bi njih njegovi podrejeni voditelji in mase njegovih pristavev s tako odločitvijo močno nezadovoljni.

Da razumemo popolnoma nasprotstva v Hitlerjevi stranki, se moramo ozreti na to, kako je ta stranka nastajala. Še pred nekoliko leti je bil Hitler vodja ribnjak, ki mu nihče ni obetal dolge bodočnosti. Nacionalističnih pokretov na antisemitski podlagi je Nemčija videla že precej. Po navadi so taki pokreti po nekaj letih skoro popolnoma in brez sledu izginili. Nekaj podobnega je javnost pričakovala tudi pri Hitlerjevem nastopu. Pokret se je smatral za nekako monakovsko specialiteto. Prav za prav Hitler ni nikoli povedal kaj takega, kar bi pokretu koristilo, vendar pa se je gibanje razširilo na druga bavorska mesta, dokler ni postalo nevarno bavarski ljudski stranki, ki je del centra, da je začela ostro protiažiacijo. Do te odločitve pa je bavarska ljudska stranka prišla prepozno, kajti narodni socialisti so imeli na Bavarskem že uveljavljeno vredno pozicijo, ki so jo obdržali do danes. Pri tem boju je Hitlerjev pokret na Bavarskem ostal pri doseženih uspehih. Čudno na je, da se je šele po teh dnevnih opazil veliki razmah stranke v ostali državi. Kako naj si to pojasnimo?

Ni dvoma, da bi se Hitlerjeva stran-

ka ne bila razširila preko obsega drugih sličnih strank, ako bi se v zadnjih letih gospodarsko stanje ne bilo tako poslabšalo, da je zahtevalo silnih žrtev v vseh krogih. Vsi, ki so trpeli ob inflaciji in revoluciji ter so izgubili svoje privilegije, so tvorili jedro njegovih čet. Priljubljen jim je pred očmi povratek starih prilik in jim je zatrjeval, da je vzrok njih nesreče samo krutost prejšnjih sovražnikov Nemčije, ki so po zmagi nastopili kot brezobzirni upniki. Francijo je slikal kot moro, ki davi, Ameriko pa kot Shylocka, ki z železno doslednostjo zahteva svoj funt mesa. V svojem agitatorskem dokazovanju Hitler ni poznal nikakršne tankovestnosti. Kljub temu je trajalo precej časa, da so se brezposelnosti dali zamamiti Hitlerjevimi obljubami in mu sledili. Osiromašenje tovarniških delavcev in pisarniških namestencev ter vsega srednjega stanu je raslo od dne do dne. Ker so druge stranke, da se zavarujejo pred Hitlerjevo agitacijo, od volitev do volitev svoje obljube povisevale in povečavale, so s tem dokazale, da se ljudstvo tudi od njih ne more nadejati nikake pomoči. Na vse zadnje so obupniki vedno v večjih četah sledili Hitlerjevemu bobnu. Njih geslo je bilo: Vsi so nas razočarali, poglejmo, kaj bo za nas napravil Hitler.

Hitler je najbrž ne bil mogel po vsej državi tako na široko razviti svoje agitacije, ako bi ga že od vsega začetka ne bili zelo radodarno podpirali z denarjem posamezni nemški veleindustriji. Hitlerjev pokret, ki si je v marsikakem oziru usvojil frazeologijo bolshevikov, je mnogim nemškim industrijcem napovedoval, da se bliža njih čas. Plačevali so ga, ker so upali, da dobe v njem protitež za strokovne zveze.

In Hitler je obetal vsakomur vse. Danes so v njegovi stranki bivši vladajoči knezi, razlašeni principi, stari uradni cesarstva, odpušteni vojaki, nezadovoljni nameščenci industrije, trgovine in obrti ter delavci in nameščenci. Več ko polovica njegove stranke sestoji iz obupancev in pobesnelih meščanskih življenj. En del pa, ki ga lahko cenimo nad četrtino, sestoji iz radikalnih intelektualcev, zlasti dijakov, iz delavcev in nameščencev, ki so po svoji politični prirodi boljševidni in ki se od komunistov razlikujejo le v tem, da ne priznavajo mednarodnega vodstva iz Moskve, marveč jim je ideal ločeni nacionalni nemški socializem. Težko je tedaj obdržati enoto v taki stranki, kadar pride pa vlado.

Tak razvoj stranke skrbno opazujeja že dlje časa katoliški cerkev in centum, ki je njen politični izraz. Nasproti vsem govoricam, ki se čisto čujejo, centum ni napravil niti koraka, da se približa Hitlerjevcem. Centum je vedel, da njegova ura pride in prišla je eno minuto po dnevu, ko sta se v Harzburgu sešla Hitler in Hugenberg. Hitler je spoznal, da bi z nemškimi nacionalci nikoli ne mogel priti v vlado, kajti izvalil bi protest celokupnega delavstva, tudi krščansko-socialnega, ako bi prišel v vlado z nemškimi nacionalci, bodisi tudi na zakonit način. V tem primeru bi imel proti sebi v opoziciji tudi centum. Zato je Hitler ravnal zelo modro, ko je poslal svoje emisarje k centumu, obenem pa je na tribunu toplo stiskal Hugenbergovo roko.

Mnogi v centumu mislijo, da se tako velika stranka, kakor je Hitlerjeva, za daljši čas ne da izključiti od vlade in da jo je treba na vsak način razcepiti ter ji poruhati strupene zobe ravno s tem, da se ji omogoči sodelovanje v vladi. Vendar pa se ti krogi boje, da bi Hitler in osebno njegovi poveljniki, kojih ujetnik je Hitler že deloma, v vladi poskušali izriniti iz nje svoje tovarise in se polastiti vladnega aparata. Ta del centra — trdijo, da je tudi državni kancelar Brüning istega mnenja —, bi pogajanja rad porabil v to, da bi se narodni socialisti kompromitirali. Nato bi centum lahko v miru presodil, ali naj vzame ostali del narodnih socialistov v vlado, ali pa naj zapusti vlado s socialnimi demokrati v nadi, da bodo pri prihodnjih volitvah razočarani volilci v masah odpadli od Hitlerja.

V tem trenutku se zdi, da bo ta del centra prodr. Veliko vlogo igra pri tem bodoča volitev državnega predsednika, ki se bo vršila v marcu mesecu prihodnjega leta. Hindenburg se je do pred kratkim branil ponovne kandidature. Zdi pa se zdi, da je zanjo pripravljen, ako bi bila postavljena na širokem temelju in ako bi imstvo, da bo zopet izvoljen. Zato zahteva centum sedaj od narodnih socialistov kot ceno za vstop v vlado, da se odpovejo lastni kandidaturi in da se zavzamejo

Ost:

Veriga sreče

Jaz vem, to kar nameravam zdajle storiti, je popolna blaznost. Oddam se samovoljno v roke neizprosne usode, ki bo moje početje masčevala... Seveda, morda se zgodi pa ravno narobe. Morda bo moj korak drugače sprejet, kot si mislim jaz — potem, bi bilo v redu in prav. — A vendar, nezasišano je, neza-sliša-nooo!

Poslala mi je gospodična, ki je je ime, no, recimo Maša in ki se piše, no, recimo za Slavčev. Torej ta gospodična mi je poslala pisanje, ki ima naslov »Wünsche des Glücks«. Ona sama je dobila pismo iste vsebine od nekoga, ta zopet od nekoga in tako dalje... Vse to je prav lepo in tudi vsebina pisma je zanimiva, da, za današnji neromantični čas celo prijetna...

Pismo samo je pa tako-le: »Prepiši devetkrat to verigo in pošli jo najboljšim in najbolj nadarjenim prijateljem, katerim želiš sreče; če mogoče, že po preteku 24 ur. To verigo je začel v Italiji, v Toskani, neki poulični pevec, nadaljevala se je pri naneževem pilotu Mariu di Valtiere. Devetkrat mora obkrožiti svet in prinesiti vsakomur, ki preme nien delček — sreče. Že v bližnjih devetih dneh se bo zgodilo nekaj, kar ti bo v srečo!... Zdi sledi nekaj pri-

merov nezasišane sreče in človek kar trepeče od vseh možnosti, ki ga čaka... Pisanje pové: stotnik Mario di Valtiere je natanko devet dni dobil v loteriji veliko srečko za 100.000 lir in koleginja Pola Negri se je poročila kar z nekim knezom in, prosim, celo Macu Donaldu je bila sreča mila. To ni od muh, nasja noga, nekaj bo treba le ukreniti!...

Do tod gre veseli del tega rožnega venca, te verige sreče... Zdi pride pa še žalostni. V redu je tako, kontrasti morajo biti, luči in sence... Elegično se prične dopis, kakor oddaljen grom, kakor prst, plamenec iz noči tajne usode: »Ti pa, ki gledaš na to kakor na dovtip ali šalo in ne odpošleš nima naprej, raztrgaš verigo — nesreča!« bo sledila in bila za peto nesrečo! Glej primere: hiša gospoda N. Nille se je tekotom tredi dni porušila, ker je pretrgal verigo. Stavbenemu svetniku Müllerju so amputirali desno nogo (prom!) in gospoda Siegmund Dervor in Pan Lobowsky sta prišla s kazenskim zakonikom v navzkrižje. Pazi in ne izvaj usode!...

Torej! Da bo referat popoln, naj povem nekaj imen, ki tvorijo člene te verige... Tu srečamo, recimo, znamenitega Pirandella in D'Annunzia, tudi odlični Bernard Shaw nastopa — ob koncu verige R. Kresal... Šaljapin je tam,

za izvolitev Hindenburga. Ako se Hitler sedaj izjavi za Hindenburga, bi postavil na laž ves svoj tisk. Ako pa doprinese to žrtev zakonitosti in možnosti, da svoje odlične pristaje potolaži z unosnimi mesti, si brez dvoma razbije stranko. Ni izključeno, da bo Hitler napravil to koncesijo, kajti samo na ta način lahko reši vsaj pretežni del svoje stranke. On dobro ve, da mu ni mogoče začeti revolucionarnega boja in da sedaj za puče ni pripravna prilika. Kakor slabotno so namreč v tem trenutku energije nemškega delavstva in meščanstva iz nasprotnega tabora, bi bile takoj pojačane, ako bi došlo do narodno-socialistične vstaje osebno ko bi se pokazalo, da stoji vojska in policija za Hindenburgom. Isto bi se gotovo zgodilo tudi, ako bi prišlo do volitev državnega predsednika, pri katerih bi se moralo volilstvo odločiti za Hindenburga ali za kakvega Hitlerjevega kandidata. Vsa Nemčija bi vedela, da gre pri tem boju za obstoj države.

Apelu Hitlerja na inozemstvo pripisujejo popolnoma napačen značaj oni, ki smatrajo to okoliščino kot dokaz enake moči, kakor se je pokazala v Mussolinijevih proslah pred pohodom na Rim. Hitler nastopa pred inozemstvom kot berač in inozemstvo bi dalo Britaniji vladi smrti udarec, ako bi Hitlerju vrglo miloščino, ki zanjo moleduje.

Ribničana v kinematografu

Zgodba za smeh in kratak čas.

Dva Ribničana sta zamudila vlak v Ljubljani ter sta morala počakati večernejega. Da bi si čas prežele, sta se potikala po gostilnah, končno sta se spomnila, da nista bila še nikdar v kinu. Hajdi torej v kino! Seveda sta prišla tja že precej dobre volje, ko se je predstavila že pričela in je bila v kinu že tema. Biljeter ju je potisnil v prve prazne klopi, pri katerih je treba sedela naravnati, česar pa ona dva nista vedela. Vsedla sta se kar na slepo srečo, seveda na tla. Med njima se je pričel sledeči pogovor:

»Veš, globoko sm se vseu.«
»Jest tiidi.«
»Kaj pravš, zakaj se teku nisku sedi.«
»Menda zetu, ker sva perter plačala, vaji jest sem blu že v teatru — škuoda, ne naj-sva šla na galerijo...«
»Al kej videš?«
»Nekej se mi blejšči!«
»Meni tiidi, vseglhi mi je ranku strah teku je tem.«
»Kaj te buo strašlu sej s med ljudmi.«
»Zakaj se pa idje teku smejejo?«
»Mejnde zetu, ker si preveč glasan!«
»Kaj ne smajm govort?«
»Sevejde ne, ker že en drug govort, zati muoreš ti moučat.«
»Al kej šlišš?«
»Jest slišm eno kruoto. Mi zmjeram govort in poče, pa jo nemuore nekjer zagledat! Ribniške pa le nezma!«
»Al ne buova nič več vidla?«
»I sevejde buova, samu še malu počakej, mejnde se ni še prou začelu.«

Medtem je bilo orvo dejanje igre končano in se je dvorana hitoma razsvetlila.

»Lej zdej buo pa začetek.«
»Al kej blije videš?«
»Zdej na same lučke vidim!«
»Jest tiidi!«
»Kuku pa tu, de druge idje dražgače sedijo?«
»Vajš, se fim že tku zluhi.«
»Vajš, zame nej ta kino. Jest grjem ven!«
»Prou imaš! Jest tiid. saj me teku vse boli!«

In nato sta šla ven. Zuna! tu je znan Ljubljancan ustaval in vprašal, kje sta bila.

»V kino sva bla!«

Lil Dagover in Maša Slavčeva... Pa še dr. Eckener, Horthy in celo diktator Mussolini se je udeležil te zagonetne poti okoli sveta... Skratka: ta zadeva ni od muh, narobe...

In vendar! V tej verigi je nekaj, kar da misli... Veruj in srečen boš! Sto, dve sto in več ljudi na tej obli je povezan z nitjo misli in želje in težnje po sreči, ki nam je v teh dneh tako potrebna... Naš zbegani delavnik, razbojle od dejanskih in slutenih nesreč, dobi vsaj za trenutke hrane in vere... Morda, morda se bo pa res zgodilo to, in to, ako napišem devetkrat, ako bo devet ljudi ustreglo moji vroči želji, da se zasuje usoda v dobro... Ta tiha bratovščina okultnih priganjav sreče je menda pozabila, da živimo v današnjem času in se pomaknila nazaj v srednji vek.

Jaz sem verigo pretrgal in nisem odpisal pisma deveterim znancom... A vendar želim devetkrat devetim, da stopijo njih zvezde v pravi krog, da ostane njih horoskop skozi redukcije in odpovedi, skozi brezposelnost in bedo: sreča... veriga sreče!... Devetkrat devetim in še pomnoženo in devetkrat pomnoženo...

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zlata nedelja

Vsak si jo želi, vsak jo komaj čaka — trgovec in odjemalec stavi na njo največje upe. Kajti vsak se zaveda, da je Božič največji praznik v letu in hoče vsaj ta dan preživeti brez vsakdanjih skrbi, v zadovoljstvu in harmoniji.

Letos pa dobiva zlata nedelja nekoliko črnege prizvoka. Se Amerika, imovita dolarska dežela, ne bo mogla tako trošiti kakor bi rada. Vsi se moramo omejiti v izdatkih, posebno reveži, ki živimo iz rok v usta. Daria torej ne bodo imela obeležja potratnosti. Stvarna bodo, kolikor jih vobče bo, praktična in res potrebna. Mogoče bodo od strogega ukaza časa nekoliko izvzeti samo otroci. Toda koliko je takšnih, ki lahko upajo na izpolnitev želja v neomejeni meri? Tudi starši takorekoč

boljše situiranih slojev morajo štediti. Opozorila, da živijo ljudje še vedno lahkomišelnost na račun kredita, govori v tem pogledu za debele kupje opominov.

Vse odvisno bo torej letos postavljeno na stran kot luksuz, ki se ne spodobi časa in težavam, v katerih živimo. V dobi, ko je povsod po svetu socialna kriza, ko narašča brezposelnost s poslastno naglico, ko se lahko smatra za srečnega človeka, ki mu ni treba trpeti lakote, naj bo tudi »zlata« nedelja v slogu časa, da se čimprej izvijemo časovni stiski in si pomagamo iz krize, ki je tako globoko zajela ves svet, da je treba s skupnimi silami delati za njegovo vsestransko ozdravljenje.

Sanatorij Scarpattetti Wetzelsdorf pri Gradcu

Telefon 50—67

za živčne bolezni, za notranje bolezni in rekonvalescenta, odpravo alkoholnih in živčnih strupov, terapije, malarije, psihosomatske, diatermijske in lečenje revmatizma, kure za odebelenje, dietične in za shujšanje. Dnevna cena od 10 S dalje ob izborni prehrani in stanovanju. Prospekti na razpolago.

15247

Zemolant

Iz zbirke »Simulant«

Lavzarjevojo Jožeta seveda niste poznali. Bil je samouk tesar, doma z reških bratov. V mladih letih se je bil pri Kraljčincem gradcu za očetjavo in je prehodil dokaj sveta kot tesar pri gradbi mostov.

Na starost, ko je onemogel, je popravljal skaf, sode, samokolnična kolosa in krpal železno posodo s svetlim cinom, katere umetnosti je tudi mene naučil. Dadoval sem po njem »Lokolobca«, s katerim sem pozneje pozdravil mnogo kuhinjskih pohabljenecov.

Od svojega dela je umrl v 80. letu nekoliko boglojanev, nekaj hval, nekaj obljubljenega in malo sprejetega plačila. Edino dve reči je čul kakor največji zaklad: pločevinasto školjko s 69 srebrnimi kronami in prazno obliko s čistim perdom, da bo za njegov pogreb. Vsega tega se ni dotaknil niti v najhujši bedi, ko ga je pitala občina med vojno z dvema kronama miloščine.

Ko je na veliko nedeljo 1916 Lavzar umrl, so ga zavili naumnega in neproblečnega v njegovo preplezjeno odejo in ga je prepeljal tovariš občinski miloščinar brez krste na samotnem vozčku v mrtvašnico. Njegovo prazno obliko so prodali v korist občinske ubožne blagajne na dražbi, srebrni zaklad pa je nekdo pri smrtni zmehnjavi stisnil.

Najlepša Lavzarjeva lastnost je bila rešnikoljubnost. Zgodilo se je Lavzarjevemu Jožetu sem zapel zato, ker sva bila dobra prijatelja, obenem pa zato, da boste čuli, kako me je on prvi poučil, kaj je simulant.

Nekdo sem gledal pri njem, kako se naperijo predke v pesto in platišče. Utnil si je kapljico z nosu in mi povedal tole dogodovščino iz vojniških let.

»Imeli smo pri Kjunovem regimentu debelega zdravnika, ki se je brgal za vse na svetu bolj, kakor za svoje marodrije. Vsa-kega je odgnal s psokvo: »Zemolant, Einspiren!« Pa je imel mir pred bolniki. Zgodilo se je pa, da je zbolel moj kamarad Potekot. Tam nekje pri Šmarju je bil doma. Ujediti ga je začelo, da ni mogel več stati. Dva kamarada sta ga prišla in peljala k viziti. Zdravnik je bil prav tedaj pri malci in se je silno razhudil nad nesrečnim kamaradam. Prijel ga je za vrat in mu je nemilo pomagal skozi vrata ves zasinel: »Zemolant! Einspiren!«

Res so ga zaprli. Drugo jutro je bil pa trd, kakor star komis. Proplašeni profesor je hitel v eni sapi do zdravnika, ki so je pravkar pripravljali k zajtrku.

Gospod regimentarčet, pokorno javljam, da je infanterist Potekot noooj umrl v zapora. Je že ves trd in siv.«
»K—a—?« Tak zemolant. No, takoga pa so nisem videli! Je zazljal v rešniknem začudenju, nato pa si je pritisnil prst na čelo.
»Der Kerl ist mir zuviel gestorben! (Nalash mi je umrl fante). In je pomohil kosček žemlje v kavo. V mrtvašnico ga daje, pa dobro zaklenite. Zemolant je namreč zemolant. Še s par se lahko zmaže.«

Pa se ni. Drugi dan smo ga pokopali z regimentomuziko.

Niče ni nikoli upal, kaj je hotel reči zdravnik s tisto strahotno besedo: zemolant.

Izjava

Naprosen izjavljam podpisani, da se resnična zgodba, ki sem jo objavil pod naslovom »Obolus« iz svoje zbirke »Med nadarji in zdravniki« v Jutru št. 271 od 22. novembra 1931 ni vršila v Ljubljani, temveč kjerkoli si bodi na svetu.

JANKO KAC.

PEDIKER ZA KURJA OČESA

in brivski mojster v Okrožnemu uradu se priporoča cenj. občinstvu
RUDOLF JURMAN

Kanarček podedoval 500.000 dolarjev

Vsa Filadelfija je poznala staro damo s pridevkom »neutolajšiva nevesta«. S prvim imenom se je pisala Jenny Wilson. Bila je ena najimovitejših Američank, kljub temu je živela zelo skromno in samotno.

Po njeni smrti se je začelo šumati Amerike govoriti o njej. Kakšen je bil vzrok za to? Jenny Wilson je umrla v 74. letu, toda navzlic tej častitljivi starosti ni imela na glavi niti enega belega lasu in tudi niti najmanjše gubice. Zadnjih 30 let pa je živela naravnost izrazito samotarsko življenje. Vsi, ki so jo poznali, so zastavili, da ne kade nad 40 let.

V mladosti je bila nesrečno zaljubljena. Njen ženin je bil mlad ladjski kapitan. Vse je že bilo pripravljeno za poroko in tedaj se je zgodila nesreča. Na dan pred poroko je napravil ženin gospodična Wilson jadralno partijo. Na morju ga je zabolil vihar, čoln se je prevrnil v vodo in mladi kapitan je utonil. Naslednji dan so našli na nabrežju razbitine njegovega čolna, ki ga je bila naplavila voda. Trupla pa niso našli nikjer.

To dejstvo je tako strašno porazilo mlado nevesto, da se je popolnoma odtujila svetu. Lotila se je jo živčna vročina, na kateri je ležala več tednov. Ko je to okrevala, da je mogla vstati iz postelje, je bila popolnoma preobražena človek. Konca svojih dni je živela v prepričanju, da bo trunjo njenega zarodena prejel ali slej le prišlo na dan. Njeno življenje po zarodencu smrti je bilo tako čuhalo, da so morali večje, kadar so ji prinesli jesti, pomniti tudi zani, ki je storil smrt v valovih. To obnašanje ji je prineslo naziv »neutolajšiva nevesta«.

Mika Wilson je imela poleg svoje hiše v hiši samo živali, pse, mačke, ptice. Tem je veljala vsa njena ljubezen. In nim je posvetila milijonarka tudi svoje imetje. Ko so odprli onoroko so štali da je med glavnimi dedišči njen kanarček-ljubljenc, kateremu je zanesla 500.000 dolarjev. Tudi za vzdrževanje ostalih živali je volila znatne vsote. Oznorno vsoto 42 milijonov dolarjev na je določila pokojnika v dobrodelne namene.

PLENARNA SEJA ZBORNICE ZA TOI

Včeraj popoldne se je vršila zadnja in važna plenarna seja naše Zbornice za TOI, ki je pokazala vse težkote, v katere je zašlo naše gospodarstvo v drugi polovici l. Ob skoro polnoštevni udeležbi zborničnih članov je to plenarno sejo, ki je bila obnem proračunska seja, otvoril kmalu po 9. uri predsednik g. Ivan Jelačin, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti pa zastopnika banke uprave dr. Rudolfa Marna. Pred prehodom na dnevni red je predsednik sporočil, da je bil na zadnji predsedstveni seji določen vrstni red posredstvenih zbornic, in sicer je I. podpredsednik g. Dragotin Hribar, II. podpredsednik g. Engelbert Franchetti in III. podpredsednik g. Konrad Elsbacher.

Predsedstveno poročilo

Predsednik gosp. Iv. Jelačin je nato podal obširno poročilo o delovanju zbornice. Drugo polletje letosnjega leta je bilo v gospodarskem oziru nestalno in nemirno, v poslovnem oziru pa zelo težko. V mednarodnem plačilnem prometu so nastopile velike težkote, ki so povzročile po vsem svetu vrsto ukrepov za omejitve uvoza blaga. V dobi, ko je bila pri nas uvedena svoboda deviznega prometa, so v nekaterih sosednjih državah že uveljavljali dalekosežne omejitve glede razpolaganja z inozemskimi plačilnimi sredstvi. Čez noč je devizna politika postala instrument za regulacijo mednarodnega blagovnega prometa. Pod takimi razmerami se je seveda položaj naše izvozne trgovine hudo poslabšal.

Trgovski promet je padel na polovico

Na notranjem tržišču se je zaradi padca cen kmetijskih proizvodov kupna moč kmalu ponovno in obširno zmanjšala. Ziti režim je imel za naše zbornično področje predvsem to posledico, da se je cena kruha in moki dvignila precej nad svetovno pariteto, kar je prizadelo tudi del podeželja, kjer pridelek pšenice ne zadostuje za lastno prehrano. Kmet pri sedanjih cenah za svoje pridelke ne izkupi toliko, da bi kril svoje izdatke za potrebe. Njegova kupna moč za industrijske izdelke je skoro prenehala in je bila zaradi tega ena industrijska panoga za drugo prisiljena skrajšati produkcijo. Obseg trgovskega prometa je padel povprečno na polovico, kar je neugodno vplivalo na kreditne razmere. Zmanjšanje gospodarskega dohodka dravske banovine se lahko ceni na 1/4 milijarde Din. Pri kaotičnosti razmer, ki vladajo v svetovnem gospodarstvu, ni izgleda za skorajšnjo izboljšanje. Zato se mora naše gospodarstvo čim prej zagnati v novi situaciji in se prilagoditi zmanjšani obratovanju in manjšim dohodkom.

Zbornica se je tudi v tej težki dobi s vso mogočo posvetila svojih nalog, kot to kaže v posredovalnem med obvladani na eni in gospodarskim krogi na drugi strani. Ko so prišli odredbe o uvedbi žitnega režima s svojimi dalekosežnimi posledicami, je zbornica takoj podvela korake za olajšanje strogosti režima kontrole mlinov in je v svojih spomenikah opozorila na specialne momente pri žitnem in mlevskem prometu v naši banovini. Uspešno je posredovala glede maksimiranja krušnih cen.

Kreditna napetost, ki se je pojavila že v poletnih mesecih, je sredi jesenske sezone dovela do krize. Po prvotnih ukrepih denarnih zavodov je bilo vzdrževanje obratov velikih industrijskih podjetij ogroženo in je zato zbornica sklicala 15. oktobra anketo predstavnikov gospodarskih panog, denarnih zavodov, organizacij in oblasti, kjer so bili sklenjeni obsežni predlogi za boljše likvidacijske denarnega trga. K tem kalamiteta, ki se pridružile še druge nepravilnosti, ki so najbolj zadele mariborsko okrožje, in sicer zapori plačil, ki sta jih dekretirali Avstrija in Madžarska. Tako so bile imobilizirane znatne vsote terjatev interesentov iz dravske banovine za izvožen les in druge proizvode na Madžarsko in za izvoz poljskih pridelkov in živine v Avstrijo. Samo pri naši zbornici je bilo prijavljenih 9 milijonov Din terjatev na Madžarsko. Zbornica je ponovno predlagala, da se doseže sporazum glede likvidacije medsebojnih obveznosti polom klirin- g. Zato se je rešitev tega vprašanja zavlekl, da klirinške službe doslej še ni bilo mogoče uveljaviti.

Uvedba carin v Angliji, kontingentiranje uvoza v Franciji in neprestano poviševanje carin v drugih državah v zvezi z zastilnimi omejitvami uvoza, dajejo naši izvozni trgovini vedno bolj nejasno in nesigurno bodočnost. Glede na ukrepe raznih držav, ki so zaradi naš izvoz, je zbornica posredovala, da se v okviru splošnih kontingenov zagotovijo posebni kontingenti za izvoz naših glavnih predmetov, predvsem lesa, jaleb, perutnine in bnelja na zapadna tržišča.

Odgoditev nemških reparacijskih plačil je povzročila v našem državnem proračunu izpad dohodka od 880 milijonov Din, zato so bili potrebni odločni ukrepi za uravnoteženje proračuna. Ministrstvo financ je obnem odredilo, da se morajo vsi samoupravni proračuni bistveno znižati, da se nova obdavčenja ne povzročijo, da se ne potreba pri ocenitvi dohodkov upoštevati plačilno zmoglost prebivalstva. Odobravamo te energetske ukrepe, ki imajo namen, znižati izdatke v razmerju z oslabljeno davčno močjo. Odobravamo tudi, da se investicije ne vršijo iz rednih dohodkov, vendar ne kaže vseh investicij na mah skiniti, ker bi to pomenilo stabilizacijo javne iniciative, ki nam je v dobi, ko je privatna podjetnost pod pritiskom razmer padla na minimum, neobhodno potrebna. Seveda pa je skrbeti predvsem za produktivne in rentabilne investicije.

Samoupravna bremena

Kako potreben je bil ukrep finančnega ministrstva, nam postane jasno, če upoštevamo naraščanje bremen zaradi samoupravnih dajatev v zadnjih treh letih. V ugodnem konjunkturi letu 1928, so znašale vse avtonomne dajatve v dravski banovini skupaj 35 milijonov Din; l. 1929, so se povečale na 46,4 milijona Din, lani pa so narastle poslabšanje gospodarskih razmer poskobile kar na 110,30 milijona Din. V treh letih se je torej breme samoupravnih dajatev potrojilo. Tudi v poslednji redukciji državnih izdatkov bi bilo priporočljivo, da se s komercialnejsko eksploatacijo prometnih naprav državnih gospodarskih podjetij (železnice, pošte, brozavice, gozdov, rudnikov) dosežejo večji dohodki. Državni proračun obremenjen našo banovino s povprečno 3 mil. Din dnevno, od česar odplača 1 mil. Din na direktno in indirektno davke. Te vsote postajajo za naše gospodarstvo vedno teže breme, ki ga zmaguje le z naraščajočimi žrtvami.

100 milijonov Din socialnih dajatev

Leto, kar velja za davke, velja tudi za socialne dajatve. To dosežemo po zadnji statistiki v dravski banovini že ozorno vsoto 100 milijonov Din letno od katere se morja komaj polovica vrača delavstvu v obliki potrebni dajatev in pomoči. Sedanje razmere

nas silijo k reformam in olajšavam. Zato se zdi, da se oni, ki pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev odlašajo, ne zavedajo resnosti položaja našega gospodarstva. Drugače ni razumljivo, če se v dobi največjih gospodarskih razmer in največje neuklopnosti kar preko noči poveča odstotek prispevkov za bolniško zavarovanje od 6 na 6 in pol 1/4, če da je ta panoga zavarovanja postala pasivna. Z reformno sistema in s pametno štednjo bi se prav tako lahko doseglo uravnoteženje izdatkov z dohodki.

Zaščita domačega dela

Ukrepi tujih držav v carinskem in trgovinskem - političnem oziru zahtevajo neizogibno, da se tudi v naši državi preide k intenzivnejši zaščiti domačega dela in domače produkcije. Pogosto se opažajo, da se zaradi neznatnih razlik v cenah med domačo in inozemsko ponudbo oddajajo v inozemstvo javne dobave velikih količin blaga, ki smo ga v stanju producirati v enaki kvaliteti doma, in da se dopušča odtok deviz za izdelke, ki jih inozemstvo dobavlja v našo državo, dočim domači obrati zaradi pomanjkanja naravnih uslovov produkcijo in razpuščajo delavstvo. Letošnja konferenca gospodarskih zbornic v Velikem Berčkeru je v tem pogledu predložila obširno študijo o ukrepih, ki so potrebni za okrepitev domačega tržišča in za zaščito domačega dela. Napočil je skrajni čas, da se ti soglasni sklepi zbornice končno tudi izvedejo.

Konstantno pešanje zaposlenosti v industriji in v obrti nam potrjuje tudi padanje števila zavarovanih delavcev. Že marca je bilo pri Okrožnem uradu v Ljubljani za preko 5000 zavarovanih manj kakor isti mesec preteklega leta; zadnje mesce pa se je ta razlika še bolj povečala in je število članstva l. decembra znašalo v primeru z lanskim letom že za preko 11.000 8 tem v svezki se je zmanjšala skupna dnevna zavarovalna meza za okrog 400.000 Din, kar odgovarja letnemu primanjkljaju na dohodkih delavstva za okrog 120 milijonov. To zmanjšanje dohodkov obični tudi trgovci in obrtniki, ker se mora delavstvo pri svojih nabavah omejiti na res najnujnejše življenjske potrebe.

Revizija socialnega zavarovanja

Glede revizije zakona o socialnem zavarovanju je mogoče le ugotoviti, da načrt, ki ga je izdelala komisija glede socialnega zavarovanja, ni upošteval skoraj nobenih zahtev in predlogov, ki so jih stavile gospodarske korporacije. Nujno potrebna je decentralizacija po načelih stvarne in teritorialne avtonomije zavarovanja po banovinah. Banovinski faktorijem je treba dati pravico najbrižjega samoodločevanja. Na ta način se bo vzbudil interes posameznikov na zavarovanju in bo tudi mogoče doseči, da se ob nekaterih dajatah prispevki znižajo. Povišanje prispevkov, ki ga je dekretiral komisar Osrednjega urada 15. novembra, pomeni za našo banovino povečanje dajatev za okrog 3,5 milijona Din letno. Opozarjamo, da se je to povišanje izvršilo brez zaščitanja organizacij interesentov in se je zbornica brzojavno pritožila proti temu ukrepu pri ministru za socialno politiko.

Za bolniško, nezgodno in pokojninsko zavarovanje delavcev in nameštencev je bilo v prvem polletju 1931 v dravski banovini predpisanih 50 milijonov Din prispevkov, od katerih odpade na OUZD 25,5, na Bolniško blaginjo Trgovskega bolniškega in podpornega društva 2,1, na Pokojninski svet za nameštence 10,5, na Glavno bratovsko skladnico v Ljubljani 6,6 in na ostale bratovsko skladnice v dravski banovini 5 milijonov Din, vsega 49,7 milijona Din.

Uposlobljenost in trgovina

Novi obrtni zakon je za trgovstvo velike važnosti. V njem je uzakonjeno načelo, ki smo ga vedno zastopali, da se mora tudi izvrševanje trgovinskih obveznosti vezati na posebno usposobljenost. Izjema je sedaj v zakonu predvidena samo za izvrševanje malih trgovskih obratov. Trgovski odsek je o tem vprašanju razpravljal na zadnji seji in je sklenil predlagati trgovinskemu ministru, naj se izda naredba, ki bi preprečila vsako izvajanje zakonitih določil o usposobljenosti. Razen tega pa bodo potrebne tudi še druge določbe, ki bodo potrebne tudi še glede drugih določb avtentične interpretacije in izvršilne navedbe. Stagnacija v trgovskem prometu v vsej Evropi je še poostrela pritisk inozemske konkurence na naša tržišča. Potniki inozemskih trgov se pojavljajo pri nas v vedno večjem številu ter sbirajo naravnosti tudi pri zasebnikih, potujejo od hiše do hiše. Zbornica je v tem pogledu ponovno intervenirala pri ministru, pri banki upravi in pri sreskih načelnih. Vsi izdani ukrepi pa niso bili v stanu omejiti števila kršiteljev, ki se dnevno pojavljajo. Zbornica je prav tako intervenirala zaradi kršitve obrtnih predpisov po krošnjah, ki povzročajo trgovcem obširno škodo.

Obrtniške zadeve

Tudi v obrtništvu je preteklo leto prineslo hudo gospodarsko preizkušnjo, ki je zadelo vse stroke obrtništvu brez razlike. Po mestih in industrijskih centrih trpi obrtništvu zaradi hudega pomanjkanja naročil bodisi od delavskih slojev ali od meščanstva. Se težji pa je postal položaj podeželskega obrtnika, ki je odvisen od naročil in plačilne zmoglosti kmetov. Vznoredno z vedno večjim pomanjkanjem naročil, se opaža tudi stalno nazadovanje cen obrtniških izdelkov. Težak položaj obrtniškega poslabša še posebno poostrena inozemska konkurenca. Čevlarska stroka n. pr. prizadeta samo zaradi uvoza čevljev, temveč so ji priče odzema delo tudi številne Bavove popravilnice. Zbornica je s posebno spomenico opozorila trgovinsko ministristvo na nevezljivost položaja in je prosila, da se Bati ne dovoli otvarjanje mehaničnih popravilnic za čevlje. Pobijanju neolajne konkurence in šušmarstva je posevala zbornica posebno pažnjo. V pogledu tehnične izpopolnitve obrti nemoreno v preteklem letu zaznamovati znaten napredek. Moderni izpopolnitvi mizarskih delavne so sledile tudi druge stroke. V mnogih kovinarskih obratih se instalirajo poznaoske naprave, ki bistveno olajšujejo delo in povečujejo kapaciteto pri relativno zmanjšani režiji ter omogočajo večjo preciznost izdelave.

Od stanovskih organizacij je bilo v preteklem letu v zborničnem okolišču 178 obrtnih in 54 gostilničarskih združenj, 2 svezni obrtniški združenja, 2 svezni gostilničarskih združenj in novonastanovljena svezna čevlarskih združenj. Novi obrtni zakon prinaša glede združevanja organizacij spremembe. Predvsem je treba opozoriti, da se razen redkih izjem, pa 9. marca prihodnjega leta ne bodo mogle več ustanovljati strokovne združenja. Statistična glede obrtnih nadležnosti kaže, da smo letos imeli 94 obrtnih nadležnosti, 80 s 329 razredi, 6830 učenci

in 483 učitelji. Z novim obrtnim zakonom se postavlja enoten temelj obrtno nadležno važnemu šolstvu. Zbornica je v tekočem letu podelila obrtno-nadležnim šolam 160.000 Din podpore.

Pred zaključkom svojega poročila se je predsednik zahvalil vsem zastopnikom članom, ki so poslali informativna poročila glede položaja v trgovini, industriji in obrti. Med temi poročili je med drugim zanimivo ono podpredsednika Konrada Elsbacherja, ki je ugotovil, da so tvežde delavcev v Trbovljah, ki so znašale v dobi od 15. februarja do 15. novembra 1929, še nad 51 milijonov Din, nazadovale v istem razdobju l. 1930 na 28 milijonov Din. Zanimive podatke je sporočil tudi predsednik Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev g. inž. Josko Kold o padanju izvoza lesa.

V Zvezi s poslovnim poročilom omenja zbornični predsednik, da je skoro brez izjeme razvoj prilik pokazal, da so bili zbornični nasveti, opozorila in predlogi umetni, pravilni in koristni. Zato nam je mnogokrat toliko težje če se tak pozo- rila ne upoštevajo. Zeli, da bi postalo z ozirom na krizo sodelovanje zbornice kot gospodarskega parlamenta pri vseh ukrepih vlade v bodoče čim najintenzivnejše, kar bo le na korist pravilni rešitvi težkih gospodarskih vprašanj.

Zalostno je pri tem, da pri vseh teh težkoth opažamo tudi nerazumevanje nujnih potreb v drugih zborničnih okoliščah. V času, ko se težkote dnevno stopnjujejo, se vodi v nekaterih zborničnih področjih huda borba za ekonomijo in za ločene zbornice. Medtem, ko nam razmere nalagajo dolžnost največjega solidarnosti, ki je danes med gospodarskimi panogami bolj potreben kakor kdaj. Res je, da se ne moremo izogniti vplivom svetovne gospodarske krize, toda mi imamo tudi svojo specifično domačo krizo, ki jo moramo radikalno ozdraviti. Poročilo g. predsednika je bilo sprejeto z živahnim odobravanjem.

Zmanjšanje zborničnega proračuna

Prehajajoč k drugi točki dnevnega reda, je predsednik g. Jelačin sporočil sklep odsekov, da se zbornični proračun sprejme v celoti. Pri sestavi tega proračuna je bilo upoštevano, da se bo odnerna podlaga za zbornično doklado zaradi nezadostnih gospodarskih dohodkov zmanjšala za 10 odst. in na drugi strani, da se doklada nikakor ne sme povečati. Delokrog zbornice stalno narašča in tudi novi obrtni zakon nalaga zbornici nove agende in s tem v zvezi nove izdatke. Samo nadzorstvo nad prisilnimi združenji, ki jih je v dravski banovini 250, bo zahtevalo novo postavko med izdatki v višini 100.000 Din.

Proračun, kakor ga je sestavilo predsedstvo v sporazumu s finančnim odborom, izkazuje Din 3.518.787, potrebnosti, ki se naj pokrije z blagajniškim ostanom Din 745.510.— in 10 odst. doklada. Dokladni odstotek je ostal torej neizpremenjen, da bi pri zmanjšani osnovi doklada do našla izdatno manj nego prejšnje proračunske leto. Da je mogla ostati doklada neizpremenjena, je zbornica svojo potrebščino zmanjšala za Din 411.944.

Dosednje izvajajo načelo varčnosti, je zbornica potrebščino, ki je znašala za leto 1930 še Din 4.951.992.— znižala za leto 1931 na Din 3.930.731.— in za l. 1932 predlaga, da se zniža na Din 3.518.787.— tako, da je namreč leto 1930 nižja za 1.433.205.— in namreč l. 1931, za Din 411.944.—

Proračun je zbornica nato soglasno sprejela.

Znižanje davčnih dajatev za male obrtnike

O znižanju davčnih dajatev za male obrtnike je poročal zbornični član gospod Jakob Zadravec iz Središča. Med vsem! davkoplačevalci obično najtežje sodanje davčno breme gospodarsko šibki mali obrtniki. Dopolnilni davek ne bi uveden v lošedaj veljavni zakon o neposrednih davkih kot nadomestilo za dohodnino, vendar pa to nadomestilo po svoji izmeri presega prejšnjo dohodnino. Po uradni statistiki je na področju bivše Slovenije znašal predpis dohodnine v l. 1928 131 milijon dinarjev, dočim je znašal predpis na dopolnilnem davku v l. 1929 na zemljino 8,0, za zgradarino 4,2 in za pridobitno kar 11,5 milijona Din; skupaj torej 23,7 milijona Din, dočim je v l. 1928 znašala celotna pridobitna za 10 milijonov dinarjev manj. Ta ogromna razlika je posledica okolištin, da se je prej lohodnina pobirala samo od 'ohodkov, ki so preslagi davčni minimum od 12.000 Din, dočim dopolnilni davek ne pozna javnega minimuma. Ta dopolnilni davek znaša že pri dohodkih do 10.000 Din 2 odst. in vsi ostali torej že v najnižji zmeri pri oorniku e tretjino osnovnega davka (ki znaša za male obrtnike 6 odst.). Položaj obrtnišva in drugih gospodarsko šibkejših davkoplačevalcev bi se torej izdatno omilil, ako bi se za pobiranje dopolnilnega davka pri pridobitni določil davčni minimum od najmanj 20.000 Din. Oprostitev eksistentnega minima od dopolnilnega davka, ki nadomešča dohodnino, bi prineslo pravilno obdavčenje po plačilni zmoglosti davkoplačevalca.

Posebno je zakon pustil v vidika one obrtnike, ki se bavijo s proizvajanjem in predelovanjem blaga, stavljenosti na razpologo od strani naročnikov. Ti obrtniki imajo sicer stalno obratovanje, hodijo pa tudi na delo od hiše do hiše. V tem smislu se razvije pri nas posebno na deželi, krojašica in čevlarska obrt, deloma na tudi sodarska, kadar gre odat popravil- jate gostilničarjem ali vinskim trgovcem sode proti plačilu.

Na ta način doseženi zaslužek ni nftak podjetniški dobiček, amosk samo odškodnina za službo z izključno ali pretežno uporabo telesne moči in rokodelske izvirnosti. Zaradi tega snadajo ti obrtniki prav za prav v tretjo davčno skupino z osnovnim davkom 4 odst., ker imajo vse za to potrebne pogoje. Mali obrtniki z dežele zahtevalo tudi, da se jim prizna glede oprostitve zgradarine ista ugodnost, kakor jo imajo kmetovalci.

Na koncu svojih izvajanj je postavil referent naslednje konkretne predloge: Zbornica naj predlaga izpremembo zakona o neposrednih davkih v naslednjih točkah: 1. Člen 56 št. 2 naj se doda: »Na skum- ni čist dohodek ki ne presegajo 20.000 Din, se dopolnilni davek ne plačuje».

2. Člen 42 naj se glede tretje skupine dopolni sledeče: ... obrtniki, ki se pretežno bavijo s proizvajanjem in predelovanjem sirovin, katere jim dajejo naročniki sami, naj se uvrste v III. davčno skupino.

3. Člen 32. št. 15 naj se v prvem odstavku popolni sledeče: Isto ugodnost, kakor kmetovalci, naj uživajo tudi obrtniki in trgovci, čiji dohodki za odmero pri- dobnine v predločeno leto niso bili ocenjeni preko 20.000 Din.

4. Člen 34. št. 4 se dopolni nastopno: Prijave najemne vrednosti za prostore hišnega lastnika se smatrajo za pravilne, ako ni prijavljena vrednost za več nego 30 odstotkov nižja od krajevne običajne najemnine za podobne ali slične prostore.

Pri naslednji točki dnevnega reda je podal zbornični član g. Franc Širc iz Kranja obširno poročilo o vprašanju vplogda v poslovne knjige za davčne namene. O vsebini tega referata bomo še podrobneje poročali.

Delovanje zavoda za pospeševanje obrti

Podrobno poročilo o delovanju Zavoda za pospeševanje obrti je podal zbornični tajnik dr. Pretnar.

Zavod je osredotočil svoje delo na prirejanje strokovnih tečajev, podpiral pa je tudi tečaje drugih organizacij, prirejal je posamezne strokovne okrožnice, skrbel za izdajo strokovne literature ter podpiral za ložbo učnih pripomočkov za strokovni pouk. Strokovnih tečajev je priredil 23, ki se jih je udeležilo 599 udeležencev. Z znatnejšimi uspehi je podpiral devet tečajev drugih korporacij. Zavod je priredil tudi tri filmska predavanja o avtogonem varstvu in obdelavi kovin, predavanje o preizkušnji gradbenega materiala, tri predavanja o moderni reklamni, eno predavanje o železobetonski ter večje predavanje gospodarskega značaja. Zavod je letos podelil v 27 primerih podpore za strokovno izpopolnjevanje in izozemstvu. Za strokovno izpopolnjevanje in poučna potovanja je podelil podpore v 11 primerih. Tudi v bodoče namerava zavod prirediti razne tečaje za tehnično izpopolnjevanje obrtnišva. V postoj prihajajo nadaljnji tečaji za avtogono varjenje, ki bi se upoštevati v smeri specializacije. Za kominarje bi prišel v postoj tečaj za centralne kurjave in vodovodne instalacije.

Prirediti se mora tudi tečaj za elek- trotehniške, nadalje za popravila avtomoblov ter za obratovanje s elektromotornimi in drugimi pogonskimi stroji. Razen tega bo skrbel, da se priredijo potrebni tečaji tudi za druge obrtne panoge. Zelo potrebna je izpopolnitev obrtnišva s komercialnimi tečaji, pri čemer prihajajo predvsem v postoj knjigovodski in kalkula- cijski tečaji s splošnim učnim programom.

Poročilo tajnika dr. Pretnarja je bilo sprejeto z živahnim aplavzom, nato je bil predsednik Jelačin predlagal, naj se odbor zavoda za pospeševanje obrti, izpopolnjevanje in članoma Ivanom Vrečarjem iz Sp. Domžal in Francem Burešem iz Maribora, kar je zbornica soglasno sprejela.

Poslovanje trgovskih podjetnikov

Šestinsko poročilo o poslovanju in legitimiranju trgovskih podjetnikov je nato podal predsednik Zveze trgovskih gremijev g. Josip J. Kavčič. Uvodoma je podal sliko o sedanjih določbah, ki veljajo za trgovske politike, in o določbah novega obrtnega zakona. Pojasnil je stališče, ki ga je glede tega vprašanja zavzela zbornica v svojih predlogih o načrtu obrtnega zakona. Navedel je tudi zelo zanimive podatke glede števila izdanih legitimacij. V času od 1. januarja do 15. decembra je izdala zbornica 796 potniških legitimacij, od tega 68 legitimacij manufakturnim tvrdkam, 61 agenturam, 52 agenturam in komisijam, dočim imajo vse trgovine s kolonialnim in specialnim blagom komaj 7 legitimacij. Ob koncu svojega poročila je postavil naslednje predloge: 1. da se iskanje naročil pri zasebnih strankah v splošnem prepove, 2. da se omeji število legitimacij na največ pet za vsako tvrdko in le za producenta, ki dokaže, da potrebujejo za razpečevanje svojih proizvodov večje število potnikov, svoj bo dovoljeno po zaslišanju pristojnega združenja izdati več legitimacij. 3. Kakor je v zakonu določeno, da se ne izda legitimacija za potnika, ki je bil kaznovan zaradi kršitve predpisov o zbiranju naročil, tako naj bo dovoljeno odrediti legitimacijo tudi tvečki, ki je bila kaznovana zaradi kršitve teh predpisov.

K prvi točki svojega predloga je poročalec predlagal: Da se v smislu prejšnjih predlogov zbornice in vseh naših trgovskih organizacij iskanje naročil na blago po trgovskih potnikih pri zasebnikih sploh prepove. Mi smatramo to za nerealno trgovino, je dejal govornik, in je zaščita zasebnikov potrebna, kar vemo iz prakse, da se to močno zlorablja posebno od strani inozemskih potnikov. Prevare se dogajajo pri učiteljih, uradnikih, duhovnikih, sprogah vseučiliških profesorjev in sličnih, ki iščejo potem pri naših organizacijah zaščito. Kako mora ta stvar izgledati šele pri preprostitih ljudeh, ki si ne znajo pomagati. Poročilo je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem.

Konferenca skumnih zbornic v Ljubljani

Zaključni referat je imel zbornični konceptni adjunkt dr. Jurij Koc, ki je poročal o poteku konference zbornic v Ljubljani. Novi obrtni zakon je proti pričakanju prinesel tudi določila o organizaciji zbornic. Znano je, da se je na vseh konferencah gospodarskih zbornic zahtevalo, da se to vprašanje uredi s posebnim zakonom o zbornicah. Zaradi nove nastale situacije je predsednik g. Jelačin sklical konferenco vseh skupnih zbornic, ki se je vršila 27. in 28. novembra v tukašnih prostorih, in ki so se je udeležile vse skupne zbornice v Jugoslaviji, razen skopeljske, ki pa je poslala brzojavko, v kateri se izjavlja za skupne zbornice po banovinah. G. Ivan Jelačin je na konferenci kot predsednik predložil situacijo, ki je nastala z uveljavljenjem novega obrtnega zakona. Ugotovil je, da so skupne zbornice že na konferenci v Dubrovniku 25. in 26. maja 1930 zavzele odločno pravilno stališče, da

vprašanje sistema zbornic ni vprašanje interesentov, ampak vprašanje vodstva gospodarske politike v državi. V zadnjem momentu se je v obrtni zakon vneslo posebno poglavje o zbornicah. Zbornice niso samo interesna zastopstva, ampak imajo še mnogo večji pomen kot svetovalke in sodelavke vlade. Kot take imajo nalogo, da preprečijo medsebojno izigravanje in nepotrebna interesna nasprotstva, da koordinirajo interese posameznih panog ter jih spravijo v sklad s potrebo splošnega gospodarskega napredka v državi. Obve- ljati mora načelo, da se ne sme razdirati kontinuiteta dela in da je napačno, ustvarjati paralelizem v delu in zastopanju gospodarskih interesov. Končno je predsednik g. Jelačin na konferenci opozoril na najdelikatnejše vprašanje konference, to je vprašanje nove razdelitve zborničnih področij, o čemer se je pozneje vršila živahna razprava. Zastopniki vseh povabljenih zbornic so podali odločne izjave za skupni sistem, izvzemši zagrebškega zastopnika dr. Lunačka, ki je prišel na konferenco le kot opazovalec. Po načelnih izjavah posameznih zastopnikov se je na podlagi referata, ki ga pripravila naša zbornica, pričela diskusija in je bil izvoljen ožji odbor, ki je drugi dan izdelal obširno resolucijo. Konferenca je ugotovila, da so odredbe novega obrtnega zakona, kolikor se tičejo zbornic, nepopolne v zakonodajno-tehničen ter državopravnen oziru. Določbe tega zakona je treba dopolniti, odnosno spremeniti z zakonsko novelo v tem smislu, da se zagotovi potrebna stalnost v regionalnem zastopanju gospodarskih interesov, da se omogoči kontinuiteta dela, prepreči nepotrebno ustanavljanje paralelnih ustanov in medsebojno izigravanje, da se izogne nepotrebni novi obremenitvi gospodarstva in da se omogoči solidarnizem v regionalnem zastopstvu gospodarskih odredb. Ves čas razprave je vladala najlepše razpoloženje in popolna harmonija, kar nas navdaja s trdnim upanjem, da se bo vprašanje zbornic pravilno uredilo. Konferenca je napravila velik vtis v vsej državi, kar nam dokazuje tudi potek plenarne seje zagrebške zbornice. Za uspeh te konference gre v prvi vrsti zahvala predsedniku g. Jelačinu in generalnemu tajniku g. Mohoriču. Po končanem referatu je zbornica priredila spontane ovacije gosp. predsedniku, ki je še s svoje strani na kratko orisal razpoloženje delegatov na konferenci. Omenil je tudi napad tajnika zagrebškega Saveza industrijcev dr. Beura v »Novosti« na njegovo osebo in je dejal, da se mu ni treba braniti proti takim napadom. Z žalostjo pa mora ugotoviti, da hočejo gotovi ljudje razbiti zagrebško zbornico, ki je v svojem 80-letnem delovanju pokazala lepe uspehe. Proti napadu dr. Bauerja je na plenarni seji zagrebške zbornice te dni nastopil član te zbornice g. Klein, ki ga predsednik nima čast poznati. Končno je predsednik prosil zbornico, naj še nadalje podpira delovanje predsedstva v tej smeri. Član zbornice in narodni poslanec g. Krečič je pri tej priliki predlagal, da izreče zbornica predsedniku Jelačinu za njegovo nožnost in reno delovanje priznanje in zahvalo, kar je zbornica sprejela z ovacijami.

Zanatska banka in borba za ločene zbornice

Nato se je oglašil k besedi g. Zadravec, ki je grajal način, kako se v naj- novejšem času vodi borba za ločene zbornice. Te dni je bil na zahtevu upravnega odbora Zanatske banke g. Rebek kar telefončno izločen iz poslovnega odbora podružnice Zanatske banke v Ljubljani, in sicer brez navedbe razloga. Zdi se nam, da ni pametno in oportuno, da se moč ki ni napravil nič napačnega, kaznuje le zato, ker je pristal sistema skupnih zbornic. Pozval je zbornico, da protestira proti takemu postopanju, kar je bilo sprejeto s burnim aplavzom.

Člani davčnega reklamacijskega odbora

Ko se je predsednik zahvalil za hvalospe- mu zahvalo, je predlagal, da zbornica izvoli v reklamacijski odbor naslednje članov: iz Ljubljane gg.: Antona Rojino, Ivana Verliča in Milka Krapeca, za namestnika pa Viktorja Naglisa, Alojzija Sušnika ter Frana Iglia, a iz Maribora za člane gg.: inž. Jožeta Jelenca, Albina Novaka in Fr. Bureša, za namestnike pa inž. Vladimirja Slajmerja, Viljema Berdajsa in Andreja Oseta, ki so bili vsi soglasno izvoljeni.

Nato so bili izvoljeni še člani v davčni odbor za mesto Ljubljano, in sicer v davčni odbor za trgovino in industrijo kot člani gg.: Jos. J. Kavčič, Anton Verlič in Fr. Kavčič (namestniki: Pav. Fabiani, Ivan Bahovec, St. Vidmar) in v davčni odbor za obrtnike: Josip Toni, Jos. Rebek in Iv. Ogrin (namestniki Fil. Pristou, Jos. Turk in Jernej Ložar).

Samostojni predlogi

Pri zadnji točki dnevnega reda se je vršila še razprava o samostojnih predlogih zborničnih članov. Sprejeti so bili naslednji predlogi: 1. Predlog g. Jos. L. e n a r čiča glede osnovanja stalnega odseka za proučevanje in sklepanje o ukrepih za omiljenje gospodarske krize; 2. Predlog g. Jakoba Zadravca glede razmer, ki so nastale po uvedbi žitnega monopola v mlinski industri

GOSPODARSTVO

Občni zbor Kmetijske družbe

Kmetijska družba v Ljubljani je sklicala za sredo 30. decembra 1. L. občni zbor, ki se bo vršil ob 11. dopoldne v mestnem domu v Ljubljani. Dnevni red obsega naslednje točke: 1.) Pozdrav in poročilo predsednika; 2.) poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1930.; 3.) sklepanje o spremembi pravil; 4.) volitev glavnega odbora in računskih preglednikov; 5.) sklepanje o računskem zaključku in o bilanci za l. 1930.; 6.) sklepanje o proračunu za l. 1932.; 7.) sklepanje o predlogih glavnega odbora; 8.) sklepanje o predlogih podružnic; 9.) slučajnosti in predlogi članov v smislu § 12. družbenih pravil.

Vabilu za občni zbor poziva družba naložništva podružnic, da najkasneje do 22. t. m. pošljejo družbi svoje utemeljene predloge, če želijo, da o njih razpravljajo občni zbor. Na ta občni zbor imajo pristop edino zastopniki podružnic, izvoljeni v smislu § 37. družbenih pravil in člani glavnega odbora. Na podlagi odloka prometnega ministra imajo znižano vožnjo po železnici in potniških vlakih vsi zastopniki podružnic in člani glavnega odbora, ki se udeležijo tega občnega zbora, če se pri potniški blagajni in v vlakih izkažejo z doposlano jim poveljnico. — Ta ugodnost velja od 28. do 31. decembra in je družba zanj zaprosila. Poveljnice za znižano vožnjo veljajo le tedaj, če so na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani žigosane z družbenim žigom. Poveljnice bodo pravočasno doposlane izvoljenim delegatom. Za polne stroške morajo skrbeti delegati sami, oziroma njih podružnice.

Konferenca vojvodinskih hmeljarjev

Dne 16. l. m. se je vršila v Novem Sadu konferenca vojvodinskih hmeljarjev in hmeljskih trgovcev, na kateri se je razpravljalo o vprašanju kontingentov za uvoz hmelja v Francijo in Nemčijo in o kontroli hmelja pri izvozu. Konferenca je sklenila, da se morejeto po izvršenih radikalnih redukcijah naslednje zbirati hmeljske kulture vsaj v sedanjem obsegu. V času hmeljske konjunktore je bilo samo v Vojvodini investicij v hmeljske nasade okrog 400 milijon. Din. Se obstoječe nasade je treba obdržati, ker trdnost naravnost možnost za prehod k drugim rektablinim kulturam. Naši hmeljarji so vse strah, da omogočijo s svoje strani izravnavo med svetovno produkcijo in svetovno potrebo, kakor so to priporočale ponovne mednarodne konference. Pri tem je treba ugotoviti, da je te redukcije večina produkcijskih držav sicer priporočala, in pa redukcij dejansko izvršila v potrebnem obsegu.

Neobhodno potrebno je, da se za omogočenje izvoza, zagotovijo kontingenti v uvoznih državah. Zato se mora poskrbeti, da dobimo od Francije vsaj še preostali del novega kontingenta, višini 1000 met. stotov po znižani carini 200 frankov, za 100 kg (medtem ko znaša običajna carina 400 frankov). Češkoslovaška si je že zagotovila kontingent od 8000 stotov. Nadalje je treba pri bodočih trgovinskih pogajanjih z Nemčijo izposlovati kontingent po znižani carini 70 zl. mark, kar bi po izvršenem povišanju carine od 80 na 150 zl. mark ni moglo več izvažati v Nemčijo. Češkoslovaška je že dobila kontingent od 20.000 stotov pri carini 70 mark. Naš kontingent mora znašati najmanj 16.000 stotov, ko-

likor smo izvozili v to državo l. 1930. (povprečje izvoza v zadnjih 3 letih je itak znatno višje, namreč 32.000 stotov).

Glede na novo odredbo Francije, da mora biti hmelj, uvožen na podlagi kontingenta, uradno od države sagnan in plombiran, je v najkrajšem času potrebno, da dobimo na podlagi zakona o kontroli kmetijskih proizvodov pri izvozu uredbo o kontroli izvoza hmelja odn. o signiranju hmelja. V ta namen je treba čim prej sklicati konferenco vseh na tem vprašanju interesiranih producentov in trgovcev iz vseh pridelovalnih produkcij, to je iz Slovenije in Vojvodine.

— Od osišteke zbornice se hočejo ločiti samo obrtniki. V potek se je vršila plenarna seja zbornice za TOI v Osijeku, ki je razpravljala glede na dolžne obrtnega zakona tudi o vprašanju bodočega ustroja zbornice. Trgovski in industrijski odsek sta se postavila na stališče skupne zbornice. Trgovcem in industrijcem so se od obrtnikov pridružili tudi gostilničarji. Sklenjeno je bilo, da naj ostane skupna Trgovsko-industrijska zbornica, ki bi obsegala tudi gostilničarstvo. Ostali obrtniki pa so sklenili, da se omenje posebna obrtna zbornica.

— Za povišanje minimalne kvote pri prisilnih poravnava. V zvezi s sklepom plenarne seje zbornice za TOI v Ljubljani glede 10 odst. zvišanja minimalne kvote pri prisilnih poravnava je omeniti, da je tudi plenarna seja osišteke zbornice sklenila zahtevati povišanje te kvote od 40 na 60 odst.

— Osnovanje osrednje sekcije trgovcev s fotografskimi potrebščinami. V četrtki dopoldne se je vršil v restavraciji hotela Union v Ljubljani sestanek trgovcev s fotografskimi potrebščinami, ki ga je vodil g. Jos. Kramar. Trgovci s fotografskimi potrebščinami so se pri tem dogovorili, da osnujejo pod okriljem Zveze trgovskih gremijev svojo osrednjo sekcijo, ki bo zastopala strokovne interese svojih članov. Tajnik Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiser je podrobno poročal o načrtu pravil za sekcijo, ki so bila nato soglasno sprejeta. Za načelnika sekcije je bil izvoljen g. Jos. Kramar, za podnačelnika g. Janko Pogacnik, v sekcijski odbor pa gg.: mg. Slavko Borčić, B. Gregorič, inž. Konr. Segula, Jos. Šmuc in Ant. Kanc.

Borze

Pretekli teden je značilni dovozni promet na ljubljanski borzi 11.6 milijona Din, naproti 11.0, 10.8, 10.3 in 14.9 milijona Din v zadnjih 4 tednih.

Curij: Beograd 9.05, Pariz 20.1750, London 17.20, New York 512.75, Bruselj 71.40, Milan 25.95, Madrid 43.50, Amsterdam 20.75, Berlin 120.85, Stockholm 95.50, Praha 15.1750, Varšava 57.50, Bukarešta 3.05.

Žitni trg

+ Chicago, 19 t. m. Začetni tečaj: Pšenica: za dec. 54.675 za marec 56.25, za maj 57.875 za julij 56.50; koruza: za dec. 36.875 za marec 40.375, za julij 43.50; ri: za maj 46.50.

+ Budimpeštanska termiska borza (19. t. m.). Tendence slaba. Promet srednji: Pšenica: za marec 13.57 — 13.59, za maj 14.63 — 14.64; koruza: za maj 15.23 — 15.25.

so zamenjali najmlajši postoj rimo z asonanco, da bi jo tudi ona stera dedščina iz srednjega veka. Postavili pa so jo na zelo široko pojmovano podlago. Z asonanco izražajo doživljanje novodobnega človeka in ritom sodčasne življenja, obenem so znatno obogatili zvokost verzja.

Zanimiva je ta knjiga, bogata po vsebini, dragocena po ogromnem delu, stremecem po sintezi tako raznoličnega in obsežnega materiala. Svoj namen, podati vademecum po kraljevstvu pesmi sodasne dobe, malo znane in sedanjemu inteligentu tuje, je avtor v lepi meri dosegel. Gotovo se bo marsikateri sodba v bodočnosti v čem spremenila in karakteristika izpopolnila, kajti doba je v vrzenu, toda za naše informacije zadostna.

Citalec te kalejdoskopične slike novodasne poljske pesmi z lahko spozna, da se nova poljska pesnjarstva javljajo se nova gesla, programi, avantgarde, manifesti, poetična pisma poetov zaverovanih v njih poslanstvo in silo talenta. Nastajajo nova vprašanja zvezana s sodobnim življenjem, vplivanih po spremenjenih in spremenljivih političnih razmerah. Porast poljske poezije je omejen, a cena tvoj bolj v kvantiteti kot kvaliteti produkcije.

Poljsko zemljo je poezija naravnost zalila, poetov je na kupe, pojavilo se je v tej dobi okrog 2000 pesniških zbirk, vendarle prečesto je ta produkcija le neobičajna grafomanija najslabše vrste. V tem kaosu, kjer se ni lahko najti, pa je vendarle še zdrav smisel za pravo lepoto in tudi lepih talentov ni malo. Ti, ki so se mnogo vzorovali na tuje, se stopnema vračajo na domačo grudo, kjer dobivajo svojo formo. Sole in skupine, — zanimiv sodobni pojav, — zbirajo člane v imenu gotovega gesla, a njih življenje je navadno kratko in čisto izgine brez sledu. Programi so nemalokrat zelo sorodni in polni frazeologije. Sredi tega pisanege vrvenja je morebiti jasno edino to, da se najnovejša Poljska šole pojavlja v spredpomladie. S. B. (Varšava).

Varšavska gledališka sezona

Varšava, konec novembra.

Po dolgotrajnih in težkih sporih, vrtečih se okoli usode mestnih gledališč v Varšavi, so se igralci, ravnatelji in magistrat vendarle zedinili in srečno pogodili, tako da sta sredi novembra vsaj dva izmed njih mogla sočasno začeti sezono: Teatr Narodowy je na začetek postavil poljsko novost nadarjenega mladega pisatelja Kaz. Leczyckega z naslovom *Stuba*, ki so jo pred tem igrali z velikim uspehom v Krakovu in Lvovu. Teatr Letny je otvoril sezono z lahko parisko komedijo A. Doilleta, *Skrbi Bourachona*.

Zveza poljskih igralcev (ZASP), radi katere trdovratnega stališča se je letošnja glavna sezona za deset tednov zadržala, je končno z ozirom na težke gospodarske razmere mesta in svojega članstva popu-

stila toliko, da je moglo priti do sprave in dogovora, ki je v bistvu isti, kakršnega je predlagal varšavskemu magistratu že v začetku septembra dramatik in redaktor Stanislaw Krzywoszewski. Njemu je poverjeno vodstvo mestnih gledališč v lastni režiji. Pomagata mu s sodelovanjem ravnatelja Chaberski E. in znani poljski pisec tragedij in režiser L. Solski.

Tretje izmed teh gledališč, Teatr Nowy, je ostalo še nadalje zaprto in verjetno je, da se bo odprlo šele tedaj, ko bodo končani razgovori z igralci, vendar je njegov začetek precej omejen, kajti magistrat more dovoliti samo materialno subvencijo (luč, vodo, kurivo ter uporabljanje zgradbe z najnujnejšim tehničnim osebjem), ne pa tudi denarne podpore.

Opera, Teatr Wielki, pa najbrž sploh ne bo pričel s sezono. Poleg finančnih težav so tu še neresena vprašanja z ansamblom. Posrečilo se je sicer dobiti ponudbo nekoga italijanskega opernega konzorcija, a pogoj, da nudi magistrat pol milijona lir garancije, je za Varšavo, ki se topi v krizi, seveda nesprejemljiv. Od druge strani pa se priporoča angažirati družino poljskih pevcev, negovati domači repertoar (poleg sodobnega svetovnega) in se pobrijeti za evropska gostovanja. Publika pa je vseh teh besed že sita in se rajši zabava, če se sploh more zabavati, v popularnih ljudskih teatrickih ali v kinematografih.

Sicer pa je letošnja zapoznela sezona v denarnem pogledu in številu publike precej bolj od lanske. Gledališča sta vedno polni. Najbrž pomaga temu nekoliko tudi ta novost, da smejo imeti dame tudi med predstavo na glavi klobuke, če se tesno prilagajo glavi in nimajo širokih krajev. S tem ni potrebna ženska posebna, draga in dolgo časa ter dobre volje zahtevajoča toaleta, ki čisto zadrži marsikatero damo in ž njo kavalirja doma.

Vljudno naznanjam, da sem prevzel

GLAVNO ZASTOPSTVO

Podporna sekcija kmetijske eksportne zadruge, r. z. z. o. z. v Mariboru za zavarovanje v slučaju smrti (brez čakalne dobe), požara in nezgode pri živini. Sprejemam še nekaj zaupnikov!

R. Blenk

Ljubljana, Cesta v Mostni log 1/II.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Javna zahvala

S hvaležnostjo in prostovoljno potrjevanja, da mi je Podporna sekcija Kmetijske eksportne zadruge, r. z. z. o. z. v Mariboru, Aleksandrova 44, meni pripadajočo podporo po smrti mojega moža g. Vincenca Aprišnika, občinskega tajnika na Teznu pri Mariboru, v redno, točno in kulantno izplačala, kljub temu, da sem bila komaj tri dni članica.

Radevolje priporočam vsem sosedstvom to človekoljubno inštitucijo za takojšen vstop v članstvo, ki v prvi ali nudi hitro pomoč.

V Mariboru, dne 15. decembra 1931. Uršula Aprišnik

FR. ŠEVČIK, Ljubljana, Zidovska ulica 8
Orožje in municija za lov, šport in obrambo. — Skladišče pušk Neumann, F. N., Sauer, borovelsko, Simson, Steyer, Remington, Remo, Bayard, Darne I. dr. po znižanih cenah. — Telefon 38—78. Zahtevajte cenike. 15634

Božična in novoletna odprodaja!

Za vsako ceno si lahko nabavite vse vrste damske klobuke kakor:

666 baret, prej	Din 19.—	sedaj	Din 13.—
833	>	>	>
555	>	>	>
444	>	>	>
777	>	>	>
111 ženski baret	>	>	>
888 baret prej	>	>	>
999 damski klobuki po	Din 49.—, 59.—, 69.—, 79.—.		

VELIKA IZBIRA KOŽUHOVINE

vsake vrste 20 — 40 % popusta do 15. januarja 1932. — Ne zamudite ugodne prilike ter jo izkoristite! — Se priporoča 19649

IVANKA ŠMALC, Ljubljana

MARIJIN TRG STEV. 1.

Ženske + ne togu, te

ko vam ljubane je ridoal in umije sra bel pite nam samu in mi vam podijmo id uoc lam stalo e roedje in ugnosti uporabljeni 178

Periodoll
in tokom ene ste do ste rodm rudi skrb in strahil Nika raz dvanje — kol mnog uocit trugh lam be ste tad vi zatorojn Osvetovjeje in tajej dnoo nekodijto nikar vopovajaje — er le v 90 Din sa mēnē nature id v zastaralib Nekaia mēnēja je roedje in 150 la 180 Din izključe raspu Milajev po laboratorija W. H. OLXVIDT. Praga Vrbovice XIII Huska 12 V Podi pred 12

KOBILA

lepa žival, in polkrita kočija, kompletno sedlo in 2 konjski vpregi NAPRODAJ. — Le resni reflektanti naj se oglase v gostilni Košak, Ljubljana. — Krekov trg. 15509

Gori omenjeno delo mladega in nadarjenega pisca Kaz Leczyckega „Stuba“ (izraz je v zvezi z nem. Stube in znači razred, šolsko sobo in dalje v pogrdljivem pomenu dijaškega žargona gumnazijo „škola“ ali „cvetlabriko“ po ljubljansko) ima podnaslov pol komedije, pol drame. Pisec je v tridejanski drami zajel problem šolske vzgoje v gimnazijh podeželskega mesta in ga predstavlja ne ravno v prikupljivi luči: srednja šola, ki je izmed najtežjih problemov šolstva vsega sveta, a še posebno v mladi poljski republiki, ki je poskusila že mnogo sistemov, a si dosedaj še ni mogla najti prave podlage, ne vzgaja individualnosti, ampak boleha od zmehaniziranega načina pouka in vzgoje, kar se jasno kaže v odnosu profesorja do dijaka. Dramatični moment je razvil pisec dokaj sprotno, dasi je imel na razpolago običajno gradivo: sejo profesorskega

zborna, pouk v razredu in končno zrelostni izpit, ki vodi vse dejanje v dramo: vmes se prepleta kot ročca nit razpoloženje učitelja do učenca. Avtorjeva težnja po objektivnosti predstavljanja se je spreverjala v rahlo grajo sedanjega sistema. Osebo so opazovale od blizu podane v izrazu obliki in ponekod v precej ostrem tonu. Pod konec lanske sezone v Ljubljani sm videli dramo „Vzrok“, ki z nemškimi učer prevoja vpliv šolske vzgoje na življenje poedince. Dobro bi bilo, ako bi gledališče mislo na to na Poljskem z o topli sprejem dramo o problemu vzgoje same, k. daje tudi nam skrb. S. B.

Veliko zgodovino Jugoslavije, ki jo je spisal dr. Vladimir Corović, bo izdalo v monumentalni obliki »Narodno delo« v Beogradu.

Zahvala

Ob tragični smrti našega srčno ljubljenega soproga, očeta, stna, brata in svaka, gospoda

Ivana Krajnca

tajnika Kmetijske posojilnice v Celju

nam je došlo toliko dokazov ljubezni in sočuvstva, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Posebno se zahvaljujemo predstavnikom raznih oblasti, narodnim poslancem, č. duhovščini, Celjskemu Sokolu in njega starosti za poslovljni govor, raznim društvom, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, celjskim pevci za prelesljivo petje ter sploh vsem mnogostevilnim prijateljem in znancom, ki so spremili našega nepozabnega na njegovi zadnji poti. Vsem in vsakemu Bog plačaj!

Celje-Ljubljana Leonišče, dne 19. decembra 1931.

Zalujoča soproga, sin in ostali sorodniki 15652

Velik hišni kompleks

v Ljubljani s nad 30 stanovanji, tovarniškimi prostori, več skladišči, obrtniškim delavnicami in garažami na prometnem kraju, v bližini centra na prodaj. Cista rentabilneta pri današnjih nizkih najemninah čez 10 odstotkov letno. Ugodna prilika za naložbo denarja. Ponudbe pod »Redka prilika« na oglasni odd. »Jutra«.

Vermut RUM

dobiš na debelo in drobno pri Emerik Zelinka Ljubljana-Siška, Telef. 23-18 15175-3

Loccem in ribičem

primerna darila, izberite pri

Albin Šiferer, puškar

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 12 (poleg restavracije „Novi svet“ 15646

Potrni nepopolne žalosti sporočamo pretužno vest, da je naš dobri in srčno ljubljeni oče, stari oče, tast, gospod

AVGUST NADILO

ravnatelj Mestne hranilnice

In pisarniški vodja Elektrarne danes dopoldne previden s tolažili sv. vere v 59. letu starosti zatisnil v bolnici v Ljubljani za vedno svoje blage oči.

Zemski ostanki pokojnika se pripeljejo v škofjo Loko. Pogreb se vrši v ponedeljek ob 3. uri izpred Mestne hranilnice na domače pokopališče.

Škofja Loka, dne 19. decembra 1931.

Zalujoči ostali.

Naznanjamo prežalostno vest, da je danes preminul v ljubljanski bolnici gospod

August Nadilo

pisarniški vodja elektrarne, ravnatelj Mestne hranilnice i. t. d.

Pokojnik si je za procvit in razvoj našega zavoda pridobil neveljivih zaslug. Prebagemu in priljubljenemu pokojniku ohranimo trajno hvaležen in časten spomin.

Škofja Loka, dne 19. decembra 1931.

Elektrarna škofja Loka in okolica d. d.

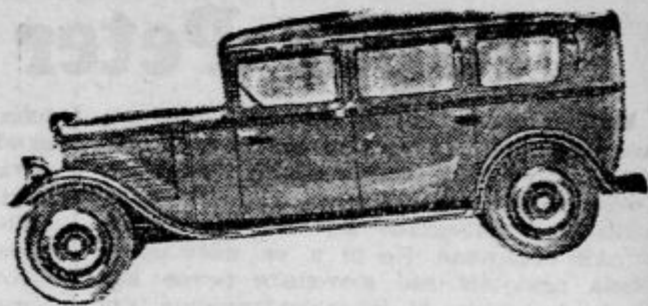
O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. generalno zastopstvo

PEUGEOT AVTOMOBILOV

prejme tekom prihodnjih dni večje število najmodernejših PEUGEOT AVTOMOBILOV, svetovnoznane TIPE 201, 30 HP, osebnih in tovornih, med temi tudi specialne modele CONFORT z aluminijem ozni „SCHWINGACHSEN“ Avtomobili PEUGEOT tipa 201, modeli 1932, so najboljše vozila za slabe ceste, pri nizki nabavni ceni in najmanjših obratnih stroških.

15645

INTERESENTI SE VABJO NA OGLED!

Najlepše darilo za

Božič

kupite pri nas
gramofoni,
smučke,
radio-
aparati,
šivalni stroji.

Prodaja tudi na obrok!

Tehnik Josip Banjai

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Javna zahvala

V občigled točnega in kulantnega izplačila pripadajoče mi podpore po umrli Apoloniji Jesenovec Vam izrekam najiskrenejšo zahvalo ter Vam obenem zagotavljam, da bom povsod in vsakomur to humano institucijo priporočala.

Ljubljana, dne 18. decembra 1931.

Mici Cerfni

DAMSKI KLOBUKI

Na od Din 50.— naprej v največji izbiri vedno v zadnjih novostih samo v modnem salonu

15413

MARIJA GÖTZL

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG.

Zahvala

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja, izkazane nam osebno ali pismeno, za darovane vence in šopke, za obilno spremstvo na zadnji poti nad vse ljubljene nam soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, tasta, gospoda

Alojzija Detela

trgovca in posestnika

Izrekamo vsem svojo globoko zahvalo.

Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, Gasilnemu društvu iz Moravč in Vrhopolja, godbi, pevskemu zboru za pretrajane žalostinke ter vsem in vsakemu posebej, ki so se na katerikoli način spomnili blagega pokojnika.

Moravče, dne 20. decembra 1931.

Globoko žalujejo rodbrine: Detela, Pavlin, Šlibar

Mesni izdelki

Nudim po najnižjih cenah na drobno in debelo in sicer: čisto svinjsko mast, suho slanino (špeh), gnujat (šunke) zavite brez kosti, zadnje s kostjo, špeh z mesom (Kaiserfleisch), Hamburger špeh in suhi svinjski kare. — Cenik na zahtevo brezplačen. — Obenem iščem agilnega zastopnika za to stroko, za celo Slovenijo.

15263

PUTNIK MILIVOJ

Bela Orkva

PERUTNINO NAJFINEJŠO

štajersko, pitano, sveže zaklano, in sicer: poularde, purane, purice, gosi, race, kokoši in piščance nudi za Božič najceneje

A. HEDŽET, trgovina s perutnino

LJUBLJANA, VII. Aleševčeva ulica 7.
Tramvaj postajališče: Šišenska mitnica. 15630

Kupim posestvo

srednje veliko, s lepim stanovanjskim poslopjem itd. Plačam takoj. Upoštevala se bodo samo ponudbe s natančnim popisom stavb, kultur po velikosti in z navedbo najnižje cene.

15620

Oferte na oglasni odd. »Jutra« pod »Lepo posestvo«.

Javna zahvala

Podporna sekcija Kmetijske eksportne zadruga, z. z. s. o. z. v Mariboru, Aleksandrova 44, mi je danes izplačala celo mi pripadajočo podporo po smrti ga. Marije Preglove v Mariboru točno in kulantno in to kljub temu, da do iste po pravilih še nisem bil upravičen vsled prekratkega trajanja članstva. Vsled tega se čutim dolžnega ta izvirni in za spoštnost koristni zavod vsakomur najtopleje priporočati.

15653-a

V Mariboru, dne 18. decembra 1931.

Tomažič Peter, sodar

Razpis

Podpisano mestno načelstvo razpisuje sistemizirano službeno

mesto pogodbenega uradnika

za finančno-davčno stroko in konceptna dela v tej stroki. Prednost imajo prosilci, ki so že delovali na polju samoupravnih financ.

Prošnje je vložiti do 10. januarja 1932 pri mestnem načelstvu.

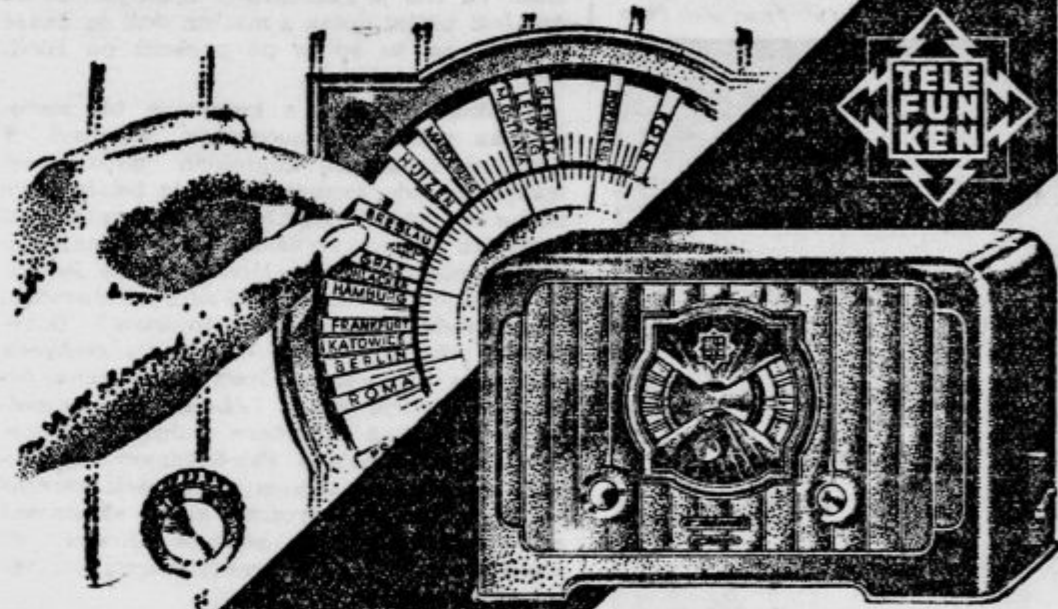
Župan in mestni načelnik:

Dr. Dinko Puc

15648

AVTO-SKALA

s samentji, imi in eni postaj

SENZACIJA
novega radio-leta

Nikake neumljive številke na skali, brez staranja pri spremembi razdelbe valov, brez neznanjih s roko pisanih beležk, brez nastavljanja brezpomembnih postaj, temveč: najenostavnejše nameščenje na line postaje, dober zunanji izgled, razločna čitljivost, preglednost razporedbe postaj, ki jih res hočemo slišati.

Dovolite, da vam Telefunken-aparat z avto-skalo in odgovarjajočim Arcophon-zvočnikom predvedejo brezobzorno in zastonj!

TELEFUNKEN

NAJSTAREJŠE IZKUŠNJE NAJMODERNEJŠA KONSTRUKCIJA

Zastopniki v vseh večjih mestih.

Prodaja brez povzemanja cen tudi na 12 mesečnih obrokov. Informacije dajete

Jugoslovensko Siemens d. d., odd. za šibko strujo

ZAGREB, Ratkajev prolog 7; LJUBLJANA, Dunajska cesta 1b

KARL MAY POTUJE PO JUGOSLAVIJI

Tako bi lahko hmenovali vse tri knjige Karla Maya: V gorah Balkana — V do-
žol Skipetarjev — Žuti, ki bodo izšle v letu 1932. Te tri knjige, vsaka po 4 svezke,
v skupnem okrog 2000 strani, pripovedujejo o zanimivih doživljajih Karla Maya na
Balkanu, predvsem v Južni Srbiji, ko je bila še pod turškimi gospodstvom.

Vsa tega prvega v mesecu izide en svezek. Cena svezku Din 13.—, kdor pa na-
roči vse svezke kot celoleten naročnik vsaj do konca januarja ali pozneje tako, da
plača vse nazaj, plača za vseh 12 svezkov samo 10 obrokov po Din 13.—. Kdor hoče
dobiti v celo platno vezane knjige vsak četrti leta eno, vplačuje deset obrokov po
Din 17.—. Originalne platnice za vse knjige se bodo dobile po Din 10.— v začetku
januarja. — Za vse ostale knjige našega založništva imajo naročniki 25% popust.

Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

15628

PROTI NAHODU

deluje takoj.

ZDRAVNIŠKO PRIPOROČENO

Dobi se v vseh lekarnah.

Edini izvor: specialna
brana ljutomerska
vlastelinska vina

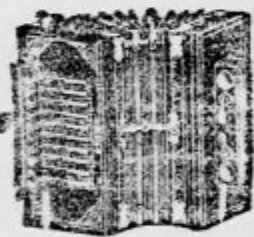
Moster Din 12.—, beli burgundec Din 12.—,
silvanec Din 12.—, muškati silvanec Din 14,
rudanec Din 14.—, Domače vino Din 10.—

Preko ulice popust

Kot mošt ima vino sladkobe od 23—26 %.

TOČILNICA »OTOR RAB«

vogel Fijanove in Eisenhutove ulice — od
1. januarja 1932 toči se isto v podružnici
Zagreb, Djordjićeva ulica 23. 15623

Za Vas in za
Vaše otroke

GLASBILO ZA BOŽIC

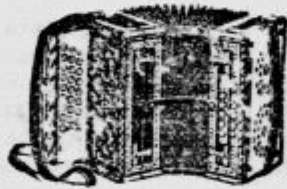
Lepo darilo za
vse življenje!

Nemški model

št. 1313a. 10 tipk, 2 basa,
Din 69.—
št. 1314a. 10 tipk, 2 basa,
Din 85.—
št. 1315a. 10 tipk, 2 basa,
Din 129.—

Dunajski model

št. 132a. 10 tipk, 2 basa,
Din 175.—
št. 134a. 21 tipk, 4 basa,
Din 299.—
št. 134/8a. 21 tipk, 8 basov,
Din 345.—

Bocenski model

št. 143a. 21 tipk, 8 basov,
Din 495.—
št. 180a. 21 tipk, 16 basov,
Din 1085.—

Kromatične harmonike

št. 2267a. 30 klavirskih tipk,
36 basov, Din 1980.—
št. 2255a. 34 tipk (gumbi),
48 basov, Din 2190.—

št. 3a. začetniška violina
Din 85.—
št. 4a. začetniška violina
Din 95.—
št. 6a. Dobra šolska violina
Din 179.—
št. 10a. Dobra violina za orke-
ster Din 299.—

št. 1131a. Jazstromepta
Din 485.—
št. 781a. Francoska trom-
peta Din 529.—
št. 737a. Solo-tromepta
Din 725.—

Klarineti
št. 668a. Zelenikovi 5 zaklopki Din 118.—
št. 670a. Zelenikovi 10 zaklopki Din 235.—
št. 687a. Grenadilovi 13 zaklopki Din 585.—

Bobni
od Din 165.—
dalje.

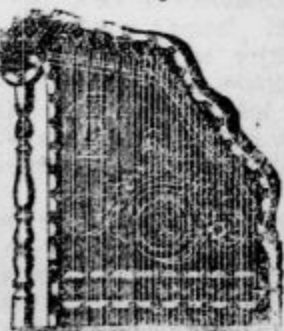

št. 1a. Dobra mandolina Din 125.—
št. 3a. Z bisernim vložkom, 15 del-
na Din 245.—
št. 14a. 1a koncertna mandolina, z
labudjim vratom Din 328.—

št. 393a. Dobra gitara
Din 165.—
št. 395a. Boljša gitara
Din 199.—
št. 405a. Z bisernim vložkom
Din 388.—
št. 415a. 1a koncertna gitara
Din 545.—

št. 2911a. Bisernica z vreteni
Din 95.—
št. 2913a. Bisernica s strojem
Din 140.—
št. 2921a. Brač s strojem Din 225.—
št. 2941a. Bugarija s strojem
Din 250.—

št. 831a. Poštini
rug Din 60.—
št. 815a. Bata-
ljonski rog
Din 288.—

Gitarne citre
št. 111 »Valsonora«
Din 295.—
št. 8a. 5-akordne
Din 192.—
št. 117/6a. 6-akordne
Din 482.—

Binge posiljamo s povzetjem takoj.
Ako tukajšnja izbira ne zadostuje,
zahtevajte novi
BREZPLAČNI KATALOG.

Največja odprema trdka glasbil
v Jugoslaviji
Prod. podr.

Kovčeg gramofoni
št. 201 Din 460.—
št. 221 Novost
Din 680.—
št. 217 8 pat zvoko-
vod Din 1090.—
št. 945 Luksuzna iz-
delava Din 1590.—

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 101

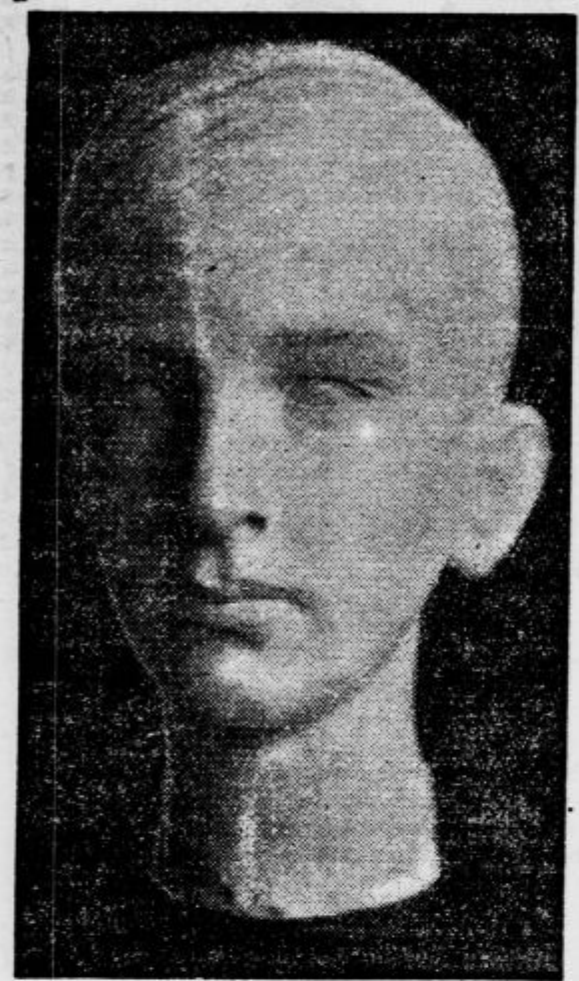
TVORNICI GLASBIL IN HARMONIK

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Kipar Peter Loboda

Majhen narod, kot je slovenski, ima prave in druge velike talente, ki jih je treba spoznati in jih razviti. Peter Loboda je eden izmed teh talentov. Njegov delo je preprosto, a hkrati tako zanimivo, da ga vsi ljubijo. Njegov delo je preprosto, a hkrati tako zanimivo, da ga vsi ljubijo.

Slovenskim ustvarjalcem pa manjka vsega tega, pa tudi samozavesti in poguma. Mi pa smo o njih in njihovem delu prav malo vedeli, zato smo jih zdaj predstavili.

Portret prestolonaslednika Petra

Naš novi opozorilo na njihove sposobnosti. Očisto, občudujemo, opravljamo in pozabljamo. Tako smo zadovoljni!

Pa se zgodi čisto, da pride iz tuje lepa odkrita beseda — resnica. Našega človeka odkriva. Le kdo od nas bi se zmenil za to! Kdo se vendar drzne v ospredje, na površje? Da, da, koliko je v nas še vodene krvi naših prednikov, še imamo varjane bratence.

Tudi Peter Loboda je še in v tujini došel resnica. Cel svet, znanj spoštovan, upoštevan, doma neupoštevan, preziran, tudi v njem velja občudovanje, opravičanje in pozabljanje od zore do mraka? Zato smo naša umetnika in naše umetnosti. Maio nas je, kar jih imamo, smo — — —

Prof. Repič nam je vzgojil dve generaciji naših kiparjev. Čut plastike je vcepil svojim učencem, predno so odhajali v svet po pehar modrosti. In poštenega dela jih je naučil tudi, tistega poštenega rokodelstva, ki je edina zdrava podlaga vsaj likovni umetnosti.

Peter Loboda je pri Repiču sprejel vsega, kar je nudila kiparska šola na srednji

Bronasti detajl nagrobnega spomenika za rodbino bana dr. Marušića.

L. Albrecht:

In memoriam

Omni reposito noctem, qua tot mihi cara reliqua, labitur ex oculis nunc quoque gutta meis.

(P. Ovidius Naso, Tristia ex Ponto.) Ne bodi hud, predragi P. Ovidius Naso, da v teh skrajno neklasičnih dneh dajem duška svoji bolečini z verzij tvoje klasične žalosti! Saj veš, kako so oni dan zaorili, češ da so našli tvoj grob, pa so se nasedli. Ej, znana ti je bila mnogoteri umetnost, ne samo »Ars amandi«, in si bil priček, ljubi moj P. Ovidius Naso, ne le v življenju, ampak tudi v smrti. Ker te tako spoštujem, mi dovoli, da še jaz požalujem po tvoje za njo, ki sem jo nepovratno izgubil!

Kadarkoli mislim nanjo, se mi v temni krči srce in zdrkne tudi meni grenka solza ex oculis. Deset dolgih let mi je bila zvesta in sem ljubil baržunasti čar njenega ovratnika in se naslajal ob dovršeni smoternosti njenih linij. Čim so v pozni jeseni začele ljubljano tlačiti mrzle megle, sva se združila in sva bila kakor eno. Ni je pod soncem, ki bi se znal tako žrtvovati kakor ona. Od napa in trpljenja ji je že venela gladka polt, toda zvestoba, ki je bila njeno bistvo, je ostala neizbrisana ka-

tehniki. L. 1921. pa je odšel na zagrebško akademijo. Valdec in Frančiš sta bila njegova učitelja, dve leti pa je bil še v specijalni pripravi Meštrovića, ki mu je bil najboljši učitelj in se s kolektivni deli odlikoval tako, da ga je L. 1926—27 apr. Meštrović v svoji zasebni stele, kjer je s popolnim znanjem velikega umetnika pomagati pri ustvarjanju treh velikih Meštrovićevih plastik. Leta Lobodovega vztrajnega dela je strtega v Ogrski Nizskem in v obeh Indijanci v Chicagu.

Najlepše perspektive so se odpirale mlademu kiparju v Zagrebu. Vendar se je rajši odločil za svoje rojstno Domžale, s razgledom na naš najlepši monument — planino. Ta čas je razstavil v Ljubljani in se dve leti ubijal doma z malimi deli in čakal naročil, na to se je pa preselil na Bled, kjer tudi sedaj dela.

Z edino plastiko, s katero je bil zastopan na veliki jugoslovanski razstavi v Londonu in drugih angleških mestih od aprila 1930 do avgusta 1931, je žel leskave ocene v vseh kritikah. Ze v razstavnem katalogu je bilo zapisano, da zastopajo jugoslov. plastiko poleg Meštrovića in Rosandića odlični kiparji Kršinić, Palavić, Augustinović, Loboda in Stojanović. Dobišino piše kritični največji angleški dnevnika »Times«: »Matu s detotom«, delo v marmoru Petra Lobode je zelo nežna in privlačna skulptura v linijah, ki spominjajo na plastiko Florentincev. Ni mogoče reči, da so mnoga druga dela marmorne, ki n. pr. ogromna glava »Mojzen« ali bronasto popraje kontese Kovir ali »Deklica s kitaro« v črnem marmoru, vse od Meštrovića.

Popravne ocene o Lobodovi plastiki so pridobile tudi drugi listi, pred njimi »Mady« in največji angleški ilustrirani list »The Illustrated London News«, ki so povzročile jugoslovanskemu kiparstvu na razstavi v Tet-galeriji oboje stran Med drugimi pravi poročilo: »Tudi Meštrovićev učenci nadejajo to uživanje v linijah pred vsem Loboda, čigar delo »Matu s detotom« je vrlo uspešno, grafično kot risba in polno nežnosti (katera Meštrović ne dela posebnih skrbij) tako, da se v tem pogledu bolj približuje delikatnemu Rosandiću in njegovim »Vestalkam«.

Tudi na naši veliki razstavi v Beogradu je bil Loboda s uspešnim zastopom.

Od njegovih sedmih del bi poleg onih v zasebni lasti opozorilo na nagrobni spomenik rodbine bana dr. Marušića na ljubljanskem pokopališču, delo iz kamna, bron in lesa in na »Madono«, belobanovne. Zanimivi njegovi deli pa sta portret in statueta prestolonaslednika v sokolskem krogu. Nj. Vel. kraljica, ki je kritična poznavalka

Zgodovinske zanimivosti na Ižanskem

V hribovitih predelih Ižanske tam okoli sv. Marijete vzhodno od Mokrica — mogočnega mejnika proti Iškemu Vintgarju — so razširjene med domačim prebivalstvom različne pripovedke o skrivnih zakladih. Tako se pripoveduje med drugim, da je na senožetih, ki leže na strmem pobočju hriba sv. Marijete, zakopan cel voz zlatega denarja in drugih dragocenosti. Vozno oje pa gleda v nekem grmu iz zemlje. Začel se bo pa dvigniti takrat, kadar se bodo rodili dvojčki pri Marušnikovi hiši na Dolenjem golem. — Ti dvojčki bodo šele našli grm, v katerem morajo oje iz zemlje in tako odkriti zaklad... Ravno tako se tudi pripoveduje, kako so nekoč dvigali sod zlata, ki je zakopan v gozdovih na vzhodnih pobočjih hriba sv. Marijete. Odkopali so zemljo in prišli so do sode, ker pa jo mnenju starikov, ki so bili navzoči, umrje najpozneje v enem letu vsakdo, kdor dvigne zaklad, zato so ga hoteli dvigniti z voli (voli lahko poginejo). V resnici so zapregli vole in so počasi vlekli dragoceni sod kvišku. Medtem je pa prišel mimo star berač in poprosil dvigatelje zaklada za mal milodar. Ošabno so mu odgovorili naj počaka, da dvignejo zaklad, ali tedaj je nenadoma izginil berač in tudi sod z zakladom je zdrknil v globino vsled ošabnosti onih, ki so ga hoteli dvigniti...

Vse te pravljice so pa nastale na zgod. inški podlagi. Vrh griča sv. Marijete je bil namreč mogočna utrdba obdana z močnim zidom, katerega razvaline se še danes poznajo na nekaterih mestih po dva metra visoko. Da bi pa prebivalci ne bili brez vode v času, ko

bi jih sovražniki napadeli, so skopali podzemeljski hodnik in ga obokali in to od vrha utrdb globoko doli na zapadno stran v jarek, ki pričenja pri vaškem vodnjaku na Dolenjem golem in teče v Draško dolino. V tem času se je ta hodnik porušil in je nastala udrtna v sicer ravnem pobočju. Od utrdb proti dolini Zelimeljske je pa vodila skozi gozdove med sedanjima vasema Klada in Suše vijugasta pot, po kateri so jezdili prebivalci utrdb gori in doli. Ostanke tega strmega pota se dajo še danes dobro slediti, posebno pri vrhu hriba sv. Marijete, kjer stoji sedaj cerkev sv. Marijete in pa v gozdu med vasema Klada in Suše, kjer je sicer ravna strmina, sama v kraju, kjer je potekala pot, je presekana strmina po približno en meter široki ravnini. Takoj od to polico je jarek, ki zgovorno priča, da ni to naravna, temveč umetna tvorba. Zgradil jo je človek. Najbolj zgovorni pa so grobovi, ki se nahajajo na gmajri pod vasjo Klada in v gozdu med vasema Klada in Suše. Ti grobovi pa še niso odkopani razen enega, ki ga je dal odkopati leta 1865. takratni župnik pri sv. Marijeti na Golem. Grobovi pa niso takšni kakor današnji grobovi. Prebivalci utrdb pri sv. Marijeti so odkopali s skale zemljo in nato so nasuli na skalo belega peska in na pesek so položili mrtveca. Na mrtveca so pa zopet nasuli pesek. Na to vse skupaj so napravili dva do tri metre visoko gomilo. Takšnih gomil je več. Ko so kopali grob katerega je dal kopati gori omenjeni župnik, so našli še popolnoma ohranjen okostje človeka, ki pa je bilo razmeroma veliko (okoli dva me-

ko se je razcvetela! Tolikšna je bila moja bolečina, da nisem mogel ziniti niti ene same besede, le srce, ne, vse moje drhteče tlo je občutilo grozotno trpkost stare cerkvene pesmi, ki je vzlic preprostosti tako kruto resnična:

— Vse na svetu mine,
vse hiti naprej,
vse pride h koncu
prej ali kasneje —

Vedel sem: Pomlad, kakor je vablilva in očarljiva v bohotnem razkošju cvetlic, pomeni pri njej konec in neizogibno smrt!

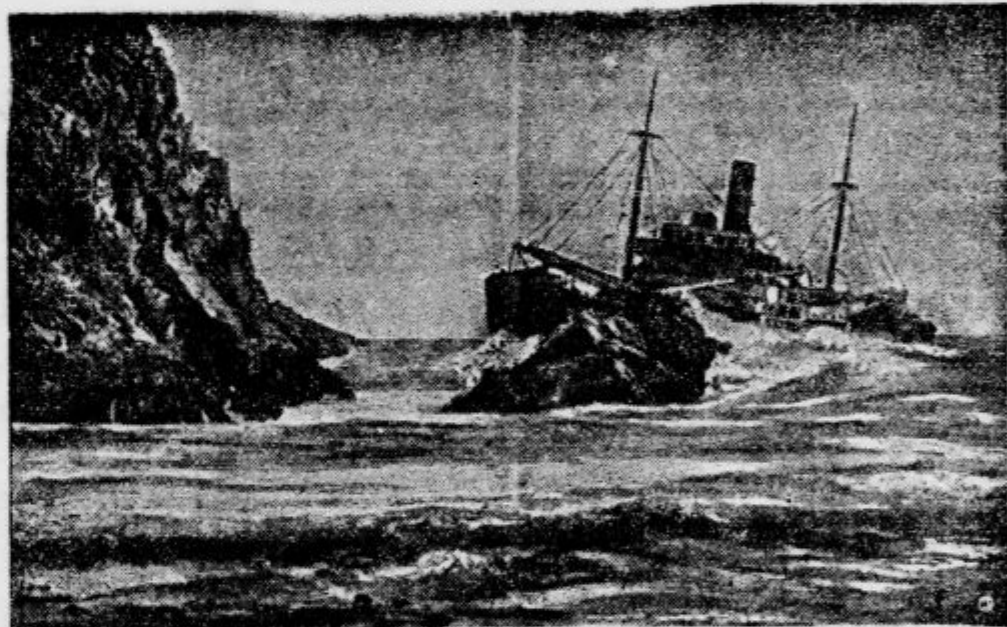
— Smrt — — — — —

Vešča črna, misel nevesela — me je trlo z Aškercem, ali vse zaman! Ona je cvetela in cvetela, pokorna železnim zakonom narave kakor Makedonec »naredenju«, dokler ni docela opašala njena moč. Ledeno je silila vanjo in skozi njo nesramna ljubljanska megla in žametasti čar njenega ovratnika je bil zdajci kakor razpadajoča prezrela eliva v dežju. In se je zgodilo »in die illa tremenda«, ko je najbolj divjal mraz in je zmage plinili sever s strupenimi noži rezal do samega mozga, ti isti dan in tisto noč se je zgodilo, da je otrpnila, ko se me je bila naholj ljubko ovila! Mrzlo je naju gledal mesec.

tra). Pri njem so našli dve posodi, podobni našim koncem iz gline. Puzenje je dal župnik kopati še en grob. Nato je odšel v Ljubljano. Ko se je vrnil iz Ljubljane, je rekel, da so mu prepovedali nadalje kopati... Od takrat so pustili te kraje pri miru.

Zanimivo bi bilo dognati, kdo so bili prebivalci, ki so postavili tu utrjavo. Po mnenju prej omenjenega župnika so bili ilirskoje plemena in so bili tu še pred prihodom Slovanov v te kraje.

Nesreča na morju

Angleški parnik »Munleone« je zadel pri Point Reveru ob kalifornijski obali na čer. Mostvo se je moglo še pravčasno rešiti.

Jej, kolikor moreš!

Gospodarska kriza in iznajdljivost ameriških restavraterjev — Neverjetni primeri požrešnosti

Amerika, mata dežela blagostanja, je dobila v novem času zaradi gospodarskih razmer čudne oblike. Zaradi zmanjšane zaslužke in brezposelnosti so tudi njene restavracije slabše obiskane kakor pred nedavnim časom. A restavraterji so prebrskali in si znajo pomagati. Tako se je v neki newyorški restavraciji pojavil letak: »Za 60 centov se lahko najde vsega, kar se dobi pri nas, v neomejeni meri. Restavrater, ki je že trpel na pomankanju gostov, je ima. takoj polne prostore. Konkurenca podjetja, ki so videla uspeh, so brž segla po enakem propagandnem sredstvu. In tako je danes v Ameriki, posebno v New Yorku že cela vrsta restavracij, ki

nudijo gostu za 60 centov vsega, kar lahko more spraviti v želedec. Število gostov se je na račun ponudene ugodnosti pomnožilo za 20 odstotkov, toda samo 10 odstotkov jih je, ki se poslužujejo svobostine. Ti nabašejo v želedec, kolikor morejo. Ostali pa ne vzamejo niti drobtine več kakor navadno.

Restavraterji pa vedo povedati tudi ne navadne primere požrešnosti. Tako se je n. pr. v nekem lokalni pojavil mož, ki je naročil trikrat jetra s čebulo, dve porciji salate, melone, biskvit, močnato jed, štiri skodelice kave in še šilce coccaltia. Drugi primer takšne požrešnosti je bila ženska, ki je jedla nepretrgoma pol ure in se je tako nasitila, da ni mogla zapustiti lokala, ker se je prenašala. V splošnem pa ljudje ne jedo več kakor po navadi. Kakor pravi izkušnja, so med požeruhi pretežno tuzemci, ki obiskujejo restavracije zato, da bi na ta način preizkusili ameriško zvižajo, s katero skušajo ljudje v Ameriki ukaniti drug drugega.

Molilci morskega psa

Ameriški misijonar Fox ki je na svojih morskih voznjakih prišel na otok Tugi v Them oceanu (Tugi pripada Salamonskim otokom), pripoveduje, da je našel tamkaj na doslej neznan roj polinezanskega plemena, ki stoji na najnižji kulturni stopnji.

Fox je bil prvi človek, ki je prišel od zunaj med te ljudi. Domačini so ga pehali v naselbino, kjer je videl bogato izrezljan drog, nekakšne vrste totem, v obliki morskega psa, ležečega na hrutu. Otocani so častili ta drog kot svoje božanstvo. V trebušni votlini predpodebe morskega psa pa je bilo vse polno lobanj.

Divjaki so razodeli Foxu, da so te lobanje poglavarjev njihovega rodu in so se pristavili da so prepričani, da je morski pes, poln pohlepa po človeškem mesu v »krivnostni zvezi z njimi. Svečeniki teh divjakov se imajo za posredovalce med otocani in morskimimi božstvi z njimi »menjavajo duše«. Divjaki jim pripisujejo čudodelne moči in živijo v veri, da se pogovarjajo z morskimimi božstvi, ki jih morajo poslušati in ki prenašajo nanje božansko moč.

Zanimiv švedski običaj

Na dan sv. Lucije izvolijo švedska mesta med velikimi svečanostmi »kraljico polnočnega sonca«. Izvoljenko, ki jo ponekod imenujejo tudi »kraljico Lucijo«, nosijo v slavnostnem sprevedu po mestu. Na glavi nosi »kraljica« venec, na katerem so pritrjene goreče sveče, kajti svet je podoben blede svetlobi polnočnega sonca. Običaj izhaja iz starih paganskih časov, ko je narod slavil sonce, vračajoče se v polnočne dežele. Slika nam prikazuje »kraljico Lucijo« švedske kolonije v Berlinu, ki se tudi v tujini drži starih narodnih tradicij.

Beda izseljencev

Kakor poročajo listi, je sklenilo 3000 brezposelnih Čehoslovakov, ki žive v Franciji v največji bedi vrniti se v domovino. Rečejo, so ostali brez sredstev in niso mogli spraviti skupaj niti toliko, da bi lahko sedli na vlak. Odrinili so zato peš. Komunisti v Parizu in Strasbourgu niso razpolagali z zadostnimi sredstvi, da bi mogli podpreti 3000 nesrečnikov v denarjem za vožnjo. Poleg tega pa imajo nekateri izseljenci še družine. Prvi oddelek brezposelnih je dospel že v Strasbourgu in nekateri imajo za seboj pot od Marsellea, t. j. 1200 km.

Epidemija stišča v Angliji

Is Anglije poročajo o razširjeni epidemiji stišča. Vendar obolenja niso posebej nevarna, ker je smrtnih primerov razmeroma malo. V zadnjih treh mesecih je bilo več primerov te bolezni kakor v zadnjih desetih letih skupaj.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

Prvovrstne moške galoše za dež, sneg in blato!
Jamčimo za vsak par.

Ženske snežke črne in rjave, za visoko in nizko peto.
Prodajamo jih z jamstvom za vsak par!

Ženski polvisoki gumasti čevlji s toplo podlogo.
Noge izgledajo v njih jako elegantno.

Za otroke!
Za zimo in slabo vreme! Varujte noge mokrote tudi v najslabšem vremenu.

PO NAJNIŽJIM CENAM!

KVALITETNO BLAGO!

MODERNO, ELEGANTNO IN TRAJNO!

„ŽIVLJENJE IN SVET“ v novem letu

Zaključuje se deseta knjiga našega obzornika. Z novim letom se prične enajsta knjiga, ki bo izhajala kakor doslej v tedenskih zvezkih v prenovljeni obliki.

Za novo knjigo smo si pridobili med drugim ilustrirano

Zgodovino v zrcalu poštne znamke

Ta serija sestavkov bo zbujala zanimanje roditeljev, učiteljev in filatelistov.

Mikavna zbirka zgodb, ki morajo zanimati vsakega človeka!

Malokdo ve, koliko pomena se skriva v skromni poštni znamki. Vsak odlomek naše serije vas bo iznova prepričal, da so znamke zanimive tudi za tistega, kdor ni sam zbiralec ali zgodovinar-filatelista. »ZGODOVINA V ZRCALU POSTNE ZNAMKE« je

vzgojno pomembna!

Presenetljiva!

Napeta kakor malokaj!

»ZGODOVINA V ZRCALU POSTNE ZNAMKE« ima dvojno nalogo: prvič je nad vse mikavna za zbiralca znamk — in teh je nešteto — in drugič bo zanimala VSAKEGA BRALCA, ne glede na leta in spol. V teh sestavkih ne gre za tehnično opisovanje redkih znamk, ampak za tisto občo, ČLOVEŠKO ZANIMIVOST, ki je vzrok, da se je zbiranje znamk tako razširilo in udomačilo.

»ZGODOVINA V ZRCALU ZNAMKE« bo že s prvim nadaljevanjem postala

TEZKO PRICAKOVANI VSAKOTEDENSKI DOGODEK ZA NAŠE BRALCE!

Nadalje bomo pričakovali prav tako ilustrirano serijo

Tri minute potovanja

po vsem svetu, kar bo nedvomno zanimalo vse naše naročnike.

Navzlic izpopolnitvi vsebine našega obzornika ostane naročnina nespremenjena. — Celoletno (dve knjigi) Din 80.—, polletno (ena knjiga) Din 40.—, trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Tudi za inozemstvo ostane naročnina nespremenjena.

Uredništvo in uprava

tedenske revije
„ŽIVLJENJE IN SVET“
Knafljeva ulica št. 5.

Zakup

gostilne in mesarije.

V Dobu št. 71 pri Domžalah se odda za 5 let v zakup, na prometnem kraju ob državni cesti ležeča znana Videmškova gostilna, mesarija, prostori za vinoko trgovino s vinom na veliko s vsem potrebnim inventarjem, gospodarskim poslopjem, sadnim in zelenjadnim vrtom, stanovanjem ter mostno tehniko.

Obvezne ponudbe s navedbo mesečne zakupnine referenc in osebnih podatkov je staviti pisмено pri sodišču na Brdu do 31. decembra 1931.

Pogoje je vpogledati pri sodišču na Brdu ali pri trgovcu M. Rihtarju v Dobu, ki daje tudi potrebna pojasnila.

Okrajno sodišče na Brdu
15570

Čevljarški strokovnjak

ki je zmožen vsega ročnega in strojnega dela, z večjim kapitalom, se sprejme kot DRUŽABNIK. — Le resne ponudbe poslati do 31. t. m. na naslov: Čevljarstvo podjetje, Trzin, poštnoležeča. 15530

novostne knjigovodske potrebščine
pisalo, pero, marmorn papir, zlato, saksice itd. Vam nudim po najnižjih cenah

NA DEBELI! NA DROBNO!

A. JANEŽIČ

LJUBLJANA, FLORJANSKA ULICA

Zelo ugodno!

Zaprosi robov, nagradno, zaključno, avtorizirano, priročnik, orodje in kombinirane prodaje na Hotel Commerce d. d., Tavcarjeva ulica 2, I. nadstropje. 12006-37

DIREKTNIZ
TVORNICE
izvedno poceni n.p.r.

Violine od Din 60
Mandoline • 120
Gitare • 100
Ročne harmonike 60
KROMATIČNE HARMONIKE,
HARMOJSKE GITARE LTD.
Zahtevajte brezplačni katalog!
CENIK:
HEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 101

NAJVEČJE
VESELJE ZA
VAŠE OTROKE

TIVAR
OBLEKA

Pristna dalmatinska in
štajerska

vina

od 10 Din naprej toči delikatesa in vino-
toč, Cankarjevo nabrežje 5. Čez ulico
1 Din ceneje. 576

Kam bomo šli za praznike
v gostilno?

Kaj to vprašaš, saj veš, da nima vsa
Ljubljana tako dobrega vina kot se dobi
v gostilni FATUR pod Rožnikom in še po
smešno nizki ceni. Jaz ga bom vzel tudi na
dom nekaj litrov. 15632

Lepite na pisma znamke
protituberkulozne lige!

Za tri minse —
bolj bolj nobje

Rumeni zobje
kvarijo lepo lice

Rumeni zobje pokažejo od zobe-
bov v ustih. Znanstveniki pravijo:
»Dobro se polna kislina.« Toda
zobje debe najprej svoje elasti-
čnosti pod vplivom sobnega aer-
stva Kolynos-a, ki ugodno vse-
mizira. — Uporabite ga redno in
zobje Kolynos-a so čisti, beljeni
sijajni in zdravi, pa pogosto po-
tem svoje zobe ki se na tri stane-
bolj bolj. Mikrobi se naglo ugo-
nobljeni, a kislina se neutralizira.
Da boste imeli zobe bolj bele in
zdrave, uporabljajte »KOLYNOS«!

KOLYNOS

THERMOGÈNE

ročno izdelane in izjemno udobne

ROČNE, KROMATIČNE, ZVONČNE

UPOVEDNI IN DRUGI HARMONIKI

Izredno poceni n.p.r.

Izredno poceni n.p.r.

Izredno poceni n.p.r.

Izredno poceni n.p.r.

Izredno poceni n.p.r.

Izredno poceni n.p.r.

Iz življenja in sveta

Anglija molli za svetovni mir

Kakor smo se poročali, se je vršila v londonski katedrali sv. Pavla svečana služba božja za svetovni mir. Svečanosti so se udeležili člani vlade in poslanci vseh strank senata in zbornice. Službo božjo je opravil najvišji anglikanski svečenik Južne Anglije nadškof canterburški. Slika kaže mirno propagando na stopnišču katedrale med službo božjo.

„Bolezni se svetlikajo v krvi“

Važno odkritje: bolezni v ultraviolečni luči

Nevidni ultraviolečni žarki imajo to lastnost, da se veliko število organskih in anorganskih snovi zasveti v vidni luči, če jih obsevamo s njimi. Pri tem nastopa pri raznih snoveh raznobarna svetilika, ki je za vsako snov drugačna. Tako je mogoče s tem svetlikanjem ali »fluorescenciranjem«, kakor ga imenuje strokovnjak, ločiti razne snovi drugo od druge, ki se zde v navadni luči enake.

V ultraviolečni luči se svetli n. pr. malo drugače nego margarina, sveže meso drugače nego gnjilo, pravi dragulji spet drugače nego ponarejeni itd. Kriminalisti tako že dolgo uporabljajo ultraviolečno luč za dognanje ponaredov na dokumentih, slikah, bankovcih itd. Tudi neznane vsebine marsikaterih klobase postane očitna pod ultravioletnimi žarki, ki jih pri takih poskusih filtrirajo ali »precudijo« skozi primerna stekla, ki ne propuščajo močnejših vidnih žarkov.

Človeški in živalski organi kažejo v filtrirani ultraviolečni luči tako svojevrstno fluoresciranje, da se dajo na ta način s lahkoto ločiti mišice, jetra, obliži in razne žleze. Tudi kri so na ta način že preiskovali, pa doslej so obrabljali pazljivo le rdečim krvnim telescem, ki vsebujejo, kakor znano, mnogo železa in dajejo zato krvi pri preiskovanju s ultravioletnimi žarki enakomerno temnorjavo barvo. Ko

so železo odstranili iz krvnih teles, jim je uspelo odkriti več, na različnih načini fluoresciračih krvnih barvil.

V zadnjem času pa je prof. dr. Reche s liške univerze preiskoval pod ultravioletnimi žarki sokrvice serum, in je prišel do presenetljivih rezultatov. Sokrvice raznih oseb se je svetlikala v najrazličnejših barvah od rumene do vialne, ta je bila prozorna druga spet motna. Pri tem je opazil dr. Reche še to, da je kazala sokrvice zdravih oseb povsem neznane barve — sivo zeleno ali motno olivno — in malo svetline moči, serum bolnih oseb pa so imeli sijajne barve in močno svetlobo. Vrh tega je kazala vsaka bolezen svojo posebno, značilno barvo, ki se je njena tipičnost izkazala tudi v spektroskopu s določenimi črtami. Posebno jasno so se razlike javljale na fotografijah teh spektrov.

Vse to pomeni s drugimi besedami, da je zdravilna veda dobila v roke novo metodo za določanje bolezni, zlasti pa za njih zgodnjo diagnozo. Prof. Reche pravi sicer sam, da so njegove raziskave šele v začetnem štadiju in ne obeta nobenih čudežev, vendar bi bilo epohalnega pomena, če bi znanost uveljavila razmeroma preprosto, predvsem pa zelo zanesljivo sredstvo za odkrivanje bolezni.

Eva z banano

Po izsledkih naravoslovne vede je data Eva Adamu banano...

V Svetem pismu stoji, da je Eva s je-bolkom premamila Adama. Zdi se pa, da je jabolko po krivici prišlo do svoje dvomilne vloge v človeški zgodovini.

Jablana je namreč bila židom v starem veku prav tako neznanu drevo kakor Babiloncem, pri katerih se izročilo o sadežu greha prav tako najde kakor v Svetem pismu stare zaveze. Šele v Italiji so vzgojili divjo jablano v pohleven sad in tako je bila Italija dežela jablan v nasprotju z Grško, ki je bila dežela hrust. Izraelsko ljudstvo torej ni moglo nikoli postaviti jablane na sredo rajskega vrta Eden. Kakšen je torej prav za prav moral biti sad, ki je izzval tako usodopolne posledice za vesoljno človeštvo?

Naravoslovce A. Francé prihaja do sklepa, da je bil ta sadež po vsej priliki — banana. Banana je povsod v Jutrovi deželi tesno zvezana s predstavo rajskega vrta in je zato dobila naziv musa paradisiaca. V Indiji je banana poglavitno hranilo svečenike kaste, brahmanov. Prvo, kar dobi dojenček razen mleka v usta, je banana.

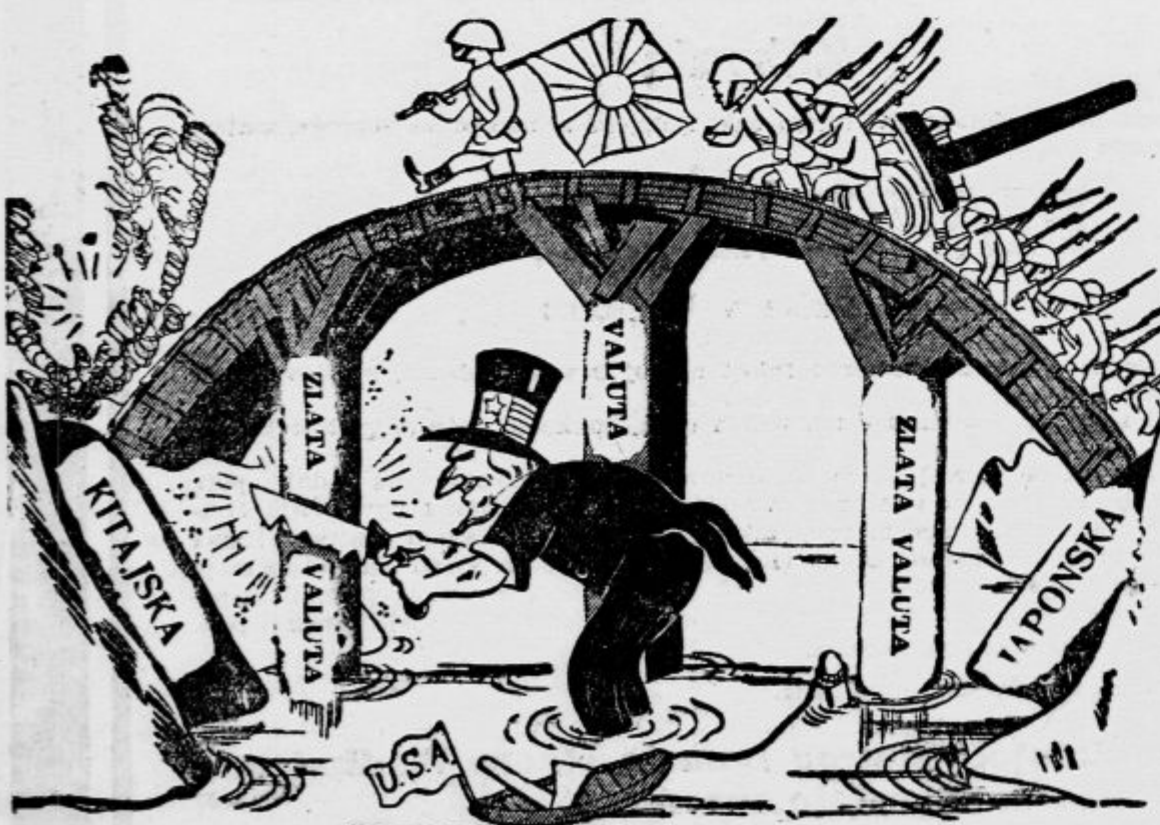
Pravljica, ki so s njo v sveti, uporabljajo čudovito prikazen, da je banana brez semena, ki se je izgubilo s kulturo.

O pradamovini banane ni mogoče povedati nič določenega, verjetno pa je, da je prišla k nam iz južne Azije. Na Ceylonu rasejo še danes divje banane v pragozdovih. Izven dvoma pa je, da je banana prastara kulturna rastlina in da seže kot taka v najstarejše dobe človeške zgodovine. Poznali so jo Babilonci prav tako kakor Izraelci. (Glej članek »Jabolko v verstvih in vražah« v pravkar izšli številki tedenske revije »Življenje in svet«.)

Sreča od nezakonske hčere

56-letna prodajalka cvetlic Koprivnjakova iz Berlina je doživela nepričakovano božično presenečenje. Pred kratkim so jo pozvali na berlinsko policijo, kjer so ji povedali, da je podedovala imetje po svoji nezakonski hčeri, ki je bila omožena s nekim grofom v Ameriki. Dedščina znaša 128.000 dolarjev.

Valutne težave na Japonskem

Zaradi močnega odtoka zlata, predvsem v Ameriko, je Japonska opustila zlato valuto in se bavi s inflacijsko politiko. V Londonu menijo, da je Amerika nemenoma odtegnila Japonski svoje kredite v protest proti japonski zasedbi Mandčurije.

Vagoni — hišice za weekend

Državne železnice v Nemčiji namenjajo nadomestiti stare lesene vagona s modernimi iz jekla. Doslej so nadomestili od 64.500 voz, ki so v prometu, samo 7.500 vagonov. Med lesenimi vagoni jih je približno 1.700 najstarejše konstrukcije, ker pa so iz prvovrstnega materiala, so še vedno uporabni.

Zato nameravajo nemške železnice ponuditi te vagona v stanovanjske svrhe, in sicer so pripravljene prodati takšen vagon za povprečno ceno 650 Din. V ustreznosti gredo železnice celo tako daleč, da so pripravljene postaviti vagon na tisto postajo, kjer ga želi kupec prevzeti.

Novejši vagoni, ki so deloma lesene konstrukcije, so nekoliko dražji od voz najstarejšega tipa, vendar pa ne presegajo v nobenem primeru dvojne cene starih vagonov. Uprava državnih železnic v Nemčiji ob po sodbi odločilnih činiteljev gotovo napravi dobro kupčijo, kajti v Nemčiji stane najpreprostejše zasidlo stanovanjske hiše iz lesa najmanj 1000 mark. V primeru s njim je vagon sicer nekoliko dražji, pa še 10- do 20-krat cenejši.

Kraljica Marija v Parizu

Naša kraljica (levo) pred hotelom na trgu Vendôme

Petnajst let nedolžen v ječi

Ameriški delavski voditelj Tom Mooney — ameriški Dreyfus

Tudi Amerika ima svojega Dreyfusa v osebi delavskega voditelja Mooneya, ki se razlikuje od svojega francoskega tovariša v usodi samo po tem, da ni tako senzacionalno visoko dramatičen, kakor je bila Dreyfusova zadeva.

Zgodovina tega dogodka je naslednja: 22. julija 1916 je bila pri neki paradi v San Franciscu vržena bomba, ki je zahtevala devet človeških žrtv. Naslednje dni je policija prišla Toma Mooneya, odličnega borca za delavske pravice, in K. Bil-

Obsodba vohuna

V Bukarešti so nedavno odkrili vohunsko afero ter aretirali majorja Varzaruja in štiri druge oficirje romunske vojske. Vojno sodišče je dokazalo obtožencem izdajstvo domovine v korist Rusiji in obsodilo majorja Varzaruja na dvajsetletno ječo in degradacijo. Tudi ostali obtoženci so bili obsojeni na večletno ječo.

Slika kaže degradacijo obsojenca na dvorišču neke vojašnice. Vojaški državni pravdnik je odvzel obsojenemu majorju vojaške znake. Obsojenec se je od razburjenja skoraj onesvestil. Za državnim pravdnikom stojijo ostali obsojeni vohuni.

Družina in dom v Sovjetski Rusiji

Sen bodočnosti: nadomestilo za srečo sedanosti

V noveli nekega mladega ruskega pisatelja sreča neki modri v vozi svojega doma dekle, ki jo pozna po videzu kot stanovalko v isti hiši, in jo nagovori: »Kako bi bilo, državljanka... v svoji sobi bi lahko zakuril majhen ogenj, srečala bi čaj in bi bilo zelo prijetno, naravnost poetično.«

Nato mu odgovori dekle: »Torej tako vam ugajam! Take ste saljubni vame na sam pogled!«

V zapadni meščanski komediji bi imela podoben učinek nenadoma poudarjena briljantna ogrlica ali biserna verižica; tu, v tem svetu, zadostuje malo toplote v peči v majhni sobi, malenkost udobnosti. Udobnost ima v Rusiji isti veliki pomen kakor dragulji in biseri izven Rusije.

To je vse zaradi tega, ker sistem sam na sebi prezira dom in družino kot buržoazno udobnost, kot nedovoljeno popustljivost nagonu do užikov v posamezniku. Kajti takšna majhna veselja odvrtajo kolektivnega človeka od »svetega« in »važnega«.

Sistem sicer ni sankcionalna boja proti družini v takšnem obsegu kakor boji proti veropovednosti in ni ustanovil proti njej jasno določenih zakonov, vendar ji je na-

sproten in družina propada, tudi če se niti ne očita ne bori proti njej. Neodržna pa se vrši boj proti družini že s tem, da povzra režim starše in otroke vsak dan in vsako uro na deo za državo in družbo in otroci kakor starši sledijo vsak čas zapovedi te močnejše avtoritete ne glede na obzire in dolžnosti do doma in družine.

V tem pogledu je nova država skoraj tako intrinzična kakor katoliška cerkev, ki zahteva vso osebnost duhovnika zase in statuta celibat.

To je razumljivo, kajti nova država je v vsem svojem stremjenju naperjena proti zasebni lastnini, ki je v meščanski državi v oski, medsebojni svesti družina. V meščanski državi povečuje lastnina, ki gre v prid družini in se v družini podeduje družinski čuti, s družinski čuti je spet potoda za možitev lastnina.

Neki Američan je prav dobro označil položaj v tem pogledu v sovjetski Rusiji in v Ameriki s naslednjimi besedami: »Tudi mi imamo otroški vrtec in stanovanjsko hišo za mnoge ljudi s skupno kuhinjo. A mi imamo oboje za najbolj bogate in najbolj revne. V Rusiji pa početa biti to nacionalni ustanovi, to je ustanovi za vse.«

Ali je samo stanovanjska miselnost v Rusiji vzrok za današnji Rus v meščanski hiši svojega doma? Kako pa bo potem, ko bo ta miselnost s vsemi drugimi odpravljen, kakor naznanjajo po vseh straneh in vogalih lepak s številnimi in grafirani statistiki o bodoči Rusiji? Kajti s pozitivom na delo za bodočo Rusijo, ki bo imelo vse mogoče izvore energije, industrijsko in poljedelsko proizvodnjo v domači hiši na pretek, tolaži danes sistem 160 milijonov v miselnosti in garanje obsojenih ljudi. Bodočnost je ta nadomestila za srečo za nedostanke sedanosti.

Nekega dne pa bo ta bodočnost sedanost, poljedelstvo bo dajalo kruh, mесо in usnje, industrija obkolo in tisoč potrebščin vsakdanjega življenja. Življenje ne bo več revno — tako obiljubila sistem. Ali bo sta tedaj družina in dom še nadalje »grala današnjega podrejenega vloga — ali pa se bo vtihtapilo v življenje spet to, kar velja danes za simptom buržoaznega poželenja po udobnosti?

Filadelfija insolventna

Mestna uprava Filadelfije sporoča, da je mesto insolventno, ker so se razbila pogajanja z bankami za potrebne kreditne operacije. S tem je ostalo 25.000 nameščenec brez dohodkov. Namestu plač izdaja mestna uprava svojim nameščenim začasná nakazila, prepušča pa njihovi lastni pripravnosti, da si s njimi pomagajo in dobijo na te listke denar ali pa kreditirane življenjske potrebščine.

Smuk!

Šmuckarske druse kroji po mori in nametljivo krilnega kodna najceneje trvdka

Drago Schwab, Ljubljana

Iz uredniškega koša

Kneževci. V neki tukajšnji gostilni so šele pred kratkim dobili telefon. Nekega dne je prišel gostilničarjev sinček k očetu in mu sporočil, da je telefon pozvonil. Oče je poslal malega nazaj, rekoč, da pride takoj. Dečko se je ustavil pred stopnicami in zaklical v prvo nadstropje, kjer je aparat: »Oče pride takoj!«

Četrtilč državni predsednik

Dr. Motta

je bil z veliko večino izvlečen za švicarskega zveznega predsednika

Kdor ljubi, tudi kaznuje...

»Torej, dobro! pa nas obiščite čim bolj pogosto. Vselej vas bomo sprejeli kakor svojega lastnega sina!«

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. št. 1. Odobrena od zdravstvenega odsaka pod št. 1793—20 kot zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez pošt.nine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radičeva (Duga) ul. 32.

Posiljamo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Za Božič in za novo leto obdarujte svoje miljence s

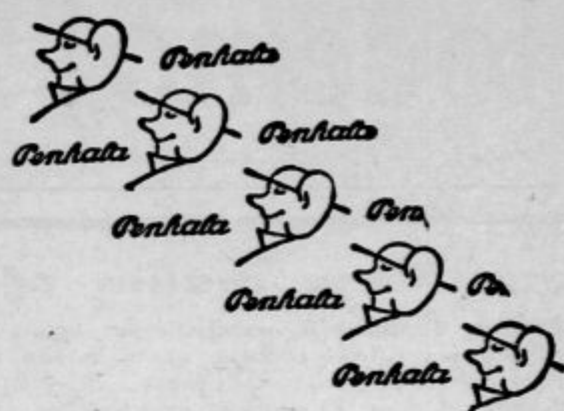
Penkala

zlatim nalionim peresom

Spomin je dolgotrajen, ker ustvarja Penkala zlato nalivno pero zadovoljstvo. Zahtevajte ob priliki nakupa samo Penkala izdelke z zaščitno znamko.

321a

Božična darila

v veliki izbiri si oglejte

v slaščičarni Košak

Prešernova ulica

Cenjenim posetnikom so na razpolago vse vrste vedno svežih slaščic. Sprejemajo se naročila na najfiniješe specialitete, kakor razne kreme, sladole, parafit itd. 15532

Cene izredno nizke!

Na novo vpeljana kava, čaj, čokolada. Ob nedeljah in praznikih odprto tudi popoldne

Znana gostilna v Mariboru

L. VLAHOVIČ

naznanja svojim cenj. gostom in ostalemu občinstvu, da bi

znižala s 1. januarjem 1932 CENE ABONMAJU

in sicer stane:

kosilo in večerja Din 10.-- samo kosilo pa Din 6.--

Priznana izborna kuhinja!

Za obilen obisk se priporoča 15550

L. VLAHOVIČ.

VATA

za odeje in v tablah najboljše in najcenejše. Zahtevajte vzorce in cenik.

TOVARNA VATE Maribor, Dravska 15

Kozmetički zavod

Zagreb, Jelačićev trg 6/1. Naga telona in obraba po najnovejšem sistemu s najmodernejšimi aparati. Odstranjevanje sojedcev, solnih in drugih pog. Odpravljanje vseh vrstnih lisic s elektroizol. Elek. trična in ročna masaz obraba in telona. Parafin. obliki, manikura in pedikura. Sprejem vaje. Toplo se priporoča Magda Pap, diplomirana kozmetičarka.

Zlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite barbarske sole Mark 6 o višje. Predpevce, pare za leme, kletke, krmo, ptičja dravila. Velezanimiv cenik z dragocenimi navodili pošlje brezplačno Growsucht Heydenreich, Bad Suderode 150. Harz.

PERJE

kokoše, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

„Jutro“ svojim čitateljem za Božič in Novo leto

Slovenska hiša brez knjig je zlasti pozimi kakor družina brez dobre matere. Kakor ljubi svoj dom, svojo zemljo, svoj kraj, tako ljubi naš človek knjigo; brez nje bi bil dom pust in hladen. Te, v našem človeku ukoreninjene ljubezni do knjig se je „Jutro“ vedno zavedalo, zato je ob vsaki primerni priliki poskrbelo svojim cenjenim naročnikom in čitateljem knjige poceni. Tudi za letošnjo sezono daril hoče nuditi svojim prijateljem cenen nakup knjig, ki bo gotovo vsakomur, zlasti onim, ki so prizadeti od posledic gospodarske krize — in teh je, žal le premnogo — še bolj dobrodošel nego kdaj prej.

Po zelo znižani ceni (povprečno preko 50 %) si iz treh zbirk svobodno lahko izberete katero koli knjigo, ki jo želite in sami sestavite zbirko za najmanj 50 oziroma 100 Din. Knjige se dobe broširane ali vezane. Znižana cena je v seznamu knjig navedena. Izvenljubian-skim naročnikom se po sporočilu, katere knjige si je kdo izbral, takoj naznaniti poština in dopolnje položnica za poravnavo plačila. Po poravnavi se knjige nemudoma odpošljejo.

Znižane cene veljajo le v dobi od
29. novembra do 15. januarja

Nakup se vrši z naročilnico, ki se izreže iz Jutra, in le proti takojšnjemu plačilu. Knjige se dobe v Upravi „Jutra“ ali v „Tiskovni zadruzi“ v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3. Zunanji naročniki naj nalepijo naročilnico na dopisnico in jo pošljejo izpolnjeno na Upravo „Jutra“ v Ljubljani. Če bi prostor na naročilnici ne zadostoval, naj napišejo naročilo v pismu.

NAROČILNICA

Podpisani naročam iz letošnje „Jutrove“ božične knjižne akcije naslednje knjige iz _____ zbirke: _____

Knjige naj bodo broširane, vezane. (Neželeno prečrtajte.) Naznanite mi poštino in pošljite naložnico, da pošljem takoj naročnino s poštino vred.

Ime naročnika (čitljivo): _____

Seznam knjig po znižani ceni

I. zbirka

Izbere se lahko katerakoli knjiga iz te ali II. zbirke. Naročilo mora znašati najmanj 100 Din brez poštine.

Tavčar Iv. Izbrani spisi Urejuje dr. Iv. Prijatelj.

Vsak zvezek broširan mesto 84.— Din sedaj le 42.— Din, v platno vezan pa Din 58.—

II. zvezek: Soror Pia — Tat — Čez osem let — V Karlovcu — Gospod Ciril — Mrtva srca.

III. zvezek: Otok in struga — Tiberius Pannonicus — Kuzovci — Janez Solnce — Vita vitae meae.

IV. zvezek: Grajski pisar — 4000 — V Zali — Izgubljeni Bog.

V. zvezek: Izza kongresa.

VI. zvezek: Cvetje v jeseni — Visoška kronika.

Jurčič Jos. Zbrani spisi Urejuje dr. Iv. Prijatelj.

II. zvezek: Broširan le 18 Din mesto 36.— vezan 34.—

Spomini starega Slovenca — Tihotapec — Jurij Kobila — itd.

III. zvezek: Cens kot za II. zvezek.

Klosterski žolnir — Deseti brat.

IV. zvezek: Broširan le Din 36.— mesto Din 72.— vezan Din 52.—

Golida Hči mestnega sodnika itd.

V. zvezek: Broširan le Din 42.— mesto Din 84.— vezan Din 58.—

Simona Jenka zbrani spisi. — Uredil dr. Glonar.

Broširan le Din 18.— mesto Din 36.— vezan Din 34.—

Podlunbarskega zbrani spisi Uredil dr. Slebinger.

Vsak zvezek broširan le Din 35.— mesto Din 70.— vezan Din 50.—

I. zvezek: Gorski potoki — Tovarš Damjan.

II. zvezek: Potresna povest — Vojvoda Pero.

Jakopičev jubilejni zbornik S slikami.

Broš Din 30.— mesto Din 110.— vezan Din 90.—

Album slovenskih književnikov.

Broš Din 70.— mesto Din 130.— vezan Din 100.—

Shakespeare Dramatična dela Prevod Ot. Zupančič.

7 zvezkov broširanih Din 100.— mesto Din 176.— vezani Din 150.—

Boccaccio Dekameron 100 novel s slikami 3 knjige.

Broširana le Din 80.— mesto Din 168.— vezana Din 128.—

Stenjkiewicz Z ognjem in mečem.

Broširana Din 40.— mesto Din 80.— vezan Din 54.—

Stenjkiewicz Potop I in II del.

Broširana Din 100.— mesto Din 210.— vezana Din 128.—

II. zbirka

Izbere se lahko katera koli knjiga. Naročilo mora znašati najmanj Din 50.— brez poštine. V oklepaju cene za vezane knjige.

Zupančičev jubil. zbornik Din 20.— (Din 34.—).

Cankarjev zbornik Din 10.— (Din 20.—).

Debeljak Solnce in senca Din 3.— (Din 10.—).

Jenko S. Pesmi Din 3.— (Din 10.—).

Pretnar. V pristanu Din 10.— (Din 20.—).

Zbaničnik Pesmi Din 5.— (Din 12.—).

Feyerl Tik za tronto Din 6.— (Din 12.—).

Lah. Angelin Hidar Din 10.—

Lah. Knjiga spominov Din 15.— (Din 25.—).

Milčinski Drobiz Din 7.— (Din 12.—).

Novačan. Samostilnik Din 15.— (Din 22.—).

Sorli Zadnji val Din 15.— (Din 25.—).

Goncourt. Dekle Eliza Din 5.— (Din 12.—).

Cervantes. Tri novele Din 4.— (Din 12.—).

France. Pingvinski otok Din 5.— (Din 12.—).

Barbusse. Ogenj Din 10.— (Din 20.—).

Andrejev. Plat zvona Din 5.— (Din 10.—).

Strug. Jutri Din 5.— (Din 10.—).

Andrejev. Povest o sedmih obešenih. Din 5.— (Din 10.—).

Coster. Ulenspiegel in Lam Dobrin. Din 20.— (Din 36.—).

Vajansky. Leteče senca Din 10.— (Din 18.—).

Fogazzaro. Svetnik Din 20.— (Din 36.—).

Kuš. Dalmatinske povesti Din 3.— (Din 10.—).

Stare. Lisjakova hči Din 3.— (Din 10.—).

Dolenc. Izbrani spisi. Din 5.— (Din 12.—).

Stritar. Sodnikovi Din 5.— (Din 14.—).

Zeyer. Tri legende o razpeli Din 10.—

Puškin. Kapetanova hči Din 10.— (Din 18.—).

Kersnik. Cviklami Din 10.— (Din 18.—).

Kersnik. Agitator Din 10.— (Din 18.—).

Pastuškin. Križev pot Petra Kupljenika. Din 8.— (Din 16.—).

Zbaničnik. Zrtve Din 10.— (Din 20.—).

Hearn. Knjiga o Japonskih Din 14.— (Din 22.—).

Kmetova. Večerna pisma Din 8.— (Din 16.—).

Kunaver. Zadnja pot kapitana Scota Din 18.— (Din 30.—).

Maupassant. Povesti iz dneva in noči Din 15.— (Din 25.—).

Meško. Kam plovemo Din 17.— (Din 27.—).

Sven Hedlin. V azijskih puščavah Din 18.— (Din 30.—).

Tolstoj. Rodbinska sreča Din 13.— (Din 20.—).

Luš Kozak. Boj za Mont Everest Din 18.— (Din 30.—).

Kersnik. Testament Din 9.— (Din 16.—).

Brežnik. Junaki prekooceanskih poletov Din 18.— (Din 30.—).

Hašek. Pustolovščine vojaka Švejka I. Din 23.— (Din 32.—).

Hašek. Pustolovščine vojaka Švejka II. Din 23.— (Din 32.—).

Nansen. V noči in ledu Din 18.— (Din 30.—).

Vaštetova. Umirajoče duše Din 26.— (Din 36.—).

Ibsen. Gospa z morja Din 6.— (Din 12.—).

Novačan. Veleja Din 6.— (Din 12.—).

Novačan. Celiska kronika Din 20.— (Din 28.—).

Pregelj. Azazel Din 7.— (Din 14.—).

Derč. Dojenček njegova negovanje in prehrana. Din 3.—

Pitamic. Pravo in revolucija Din 3.—

Ogris. Borba za jugoslovansko državo. Din 5.—

Čorović. Rasa in vera v srbski prošlosti. Din 3.—

Goršič. Socialna zaštita dece in mladine. Din 5.—

Dr. Tičar. Boj nalezljivim boleznim. Din 8.—

Hobhouse. Liberalizem. Din 6.—

Dr. B. Vošnjak. U borbi za ujedinjeno nacionalno državo. Din 60.—

(80.—).

Bon ton. Knjiga o lepem vedenju. Din 40.— (Din 56.—).

Anton Melik. Jugoslavija I. in II. del. Din 40.— (Din 50.—).

Dr. F. Veber. Znanost in vera Din 15.—

L. Cermelj. Materija in energija v sodobni fiziki. Din 16.—

Seidel. Moderna izobrazba. Din 8.— (Din 12.—).

Prijatelj Ivan dr. Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma

Din 12.—

Stiberny. Simon Gregorčič. Din 5.—

Veber France dr. Uvod v filozofijo. Din 12.—

Doyle. Napoleon Bonaparte Din 20.— (Din 32.—).

Čehov A. Sosedje in druge novele. Din 2.— (Din 10.—).

May Karel. Old Surehand dve knjigi. Din 60.— (Din 92.—).

Dr. Melik. Kolonizacija Ljubljanskega Barja. Din 20.—

III. zbirka

1. Dolgouhi Jernejček.

2. Princesa v pomaranči.

3. Koko in druge živalske zgodbe.

4. Mihec in princ Lenuhar.

5. Čarobni studenec.

6. Božične pripovedke.

7. Vilinske gosli.

8. O srečnem krojaču pa še druge pravljice.

Vseh 8 knjig stane broš. s poštino vred Din 50.—, vezane Din 80.—

IV. zbirka

1. Levstik Vladimir, Deček brez imena.

2. Milčinski F. Tolovaj Mataj in druge slov. pravljice.

3. Sorli Ivo. Bob in Tedi, dva neugnanca.

4. Filip Dom. Kako so se vrage ženili.

5. Milčinski. Zgodbe kraljeviča Marka.

6. Zmaj Jovan. Kalamandarija.

7. Waščetova Ilka. Pravljica.

8. Zmaj Jovan. Pisani oblaki.

9. Sorli Ivo. V deželi Čirmurcev.

Vseh 9 knjig stane vez. s poštino Din 100.—

V. zbirka

Sheff. Hči papeža. prej Din 30.—, sedaj Din 20.—.

Heller. Blagajna vlikega vojvode. prej Din 15.—, sedaj Din 8.—.

Ferrere. Gosarji. prej Din 20.—, sedaj Din 8.—.

Ferrere. Veliki inkvizitor prej Din 20.—, sedaj Din 8.—.

Hire. Lucifer prej Din 30.—, sedaj Din 10.—.

Leblanc. Tigrovi zobje prej Din 30.—, sedaj Din 10.—.

Veridicus. Pater Kajetan prej Din 30.—, sedaj Din 10.—.

Dumas. Zvestoba do groba prej Din 45.—, sedaj Din 10.—.

Curwood. Onkraj pragozda prej Din 20.—, sedaj Din 8.—.

Rouge. Misterija. prej Din 30.—, sedaj Din 10.—.

Hubicki. Roman zadnjega cesarja Habsburžana. prej Din 40.—, sedaj

Din 10.—

London. Roman treh src. prej Din 40.—, sedaj Din 10.—.

Brayere. Hektorjev meč. prej Din 18.—, sedaj Din 8.—.

Zevacco. Papežinja Favsta. prej Din 45.—, sedaj Din 15.—.

Curwood. Lov na ženo. prej Din 30.—, sedaj Din 10.—.

Seliger. Brat. Ugrabljeni milijoni. prej Din 35.—, sedaj Din 15.—.

Oppenheim. Milionar brez denarja prej Din 20.—, sedaj Din 8.—.

Staroslav. Gostilne v stari Ljubljani prej Din 15.—, sedaj Din 6.—.

Melik. Do Bitolja in Ohrida prej Din 16.—, sedaj Din 6.—.

Grey. Zvezna cesta. prej Din 35.—, sedaj Din 15.—.

Wetmann. Rdeča kokarda prej Din 35.—, sedaj Din 15.—.

Stclair. Zlati panter prej Din 25.—, sedaj Din 10.—.

Zevacco. V krepkih inkvizicije prej Din 60.—, sedaj Din 40.—.

Priollet. Seržant Diavolo prej Din 40.—, sedaj Din 30.—.

Hough. Možje prej Din 40.—, sedaj Din 30.—.

Keynhoe. Gusar v oblakih prej Din 28.—, sedaj Din 20.—.

Bernede. Beltegor prej Din 24.—, sedaj Din 18.—.

Richter. Rdeča megla prej Din 20.—, sedaj Din 8.—.

Vezava za vsako knjigo. stane Din 10.—, poština pa Din 2.—

Naročite takoj, da
dobite pravočasno!

Hočemo! **SANA čokolado** Hočemo!

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“
v Mariboru, v Celju, v Novem mestu,
v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo
tudi naročila na male oglase in inserate

Motorno kolo

no, komaj 12.000 km vo
ženo, zelo ugodno
predi. Macibat. Mlinak

Avtomobil
Spa. in Praga 35 HP
cevi naprodaj. Priprave
za gasilce. Fran Krista
Dunajska c. 54. 59048-

Avto »Pontiac«
General Motor, 5 sedišnih
skoraj nov, prodam s
poveljno. Vprašanja
Jugoslovenske Orenstet
Koppel d. d., Zagreb. Pl
16. 57.99-

Motorno kolo
250-500 cm³ OHV, dob
ohranjeno kupim. - P
nudbe na oglasni edele
»Jutra« pod šifro »Motors
kolo«. 50125-4

nje, poceni prodaja. Na
slov pri podružnici »Jutra
v Celju. 09-236-
Kolesa
Žensko kolo
dobro ohranjeno pred
Matija Mencelj, Hanaška

Pohištvo
Jedilno opravo
kupim. Ponudbe na oglaš.
oddelek »Jutra« pod »J

Spatnice
 In ardega in mehkega
 ter kuhinjske oprave
 niski ceni prodaja
 sprejema naročila. Joz
 Kurnik, mizar, Zg. 59068

Opravo
kape, kredence, stola, om-
ro, jardiore i grealor
kshinjakc opravo, radi-
etc., saradi smrti po niz-
ceni proda Schrey, Gled-
liaka ulica 12/1. 59007-

Pohľadstvo

Lepé spalnice	Dňa	23
omare		4
postelje		2
kuh. opravy		10
kuh. kredence		5
Izba, dvere, pohľadstvo		

Novo spalnico
česnjevo, masivno, pe-
nitirano, po ugodni ce-
ni prodaja Joža Vižin.

Prehrana

12 letno deklico
brez matere, želodnega
pridne in poštene ter s

želi njen oče saopati d
bro situirani družini, k
tera bi jo z veseljem
dobrim namenom sprej
v dobro vzgojo po dog
voru. Cenjene ponudi
na podružnico »Jutra«
Trbovljah pod »Dob
vzgoja«. 56982

je stala,

BOŽIČNI NAKUP

PRAKTIČNA IN OSEBNA DARILA

Nogavice otroške
Nogavice damske
Rokavice damske
Jopice otroške
Majice moške ali damske
Trike spodnje perilo komad
Volnene jopice otroške
Volnene jopice damske
Nogavice moške

od Din 4.—naprej
Din 7.50, 9.—, 12.—
od Din 15.—naprej
od Din 30.—naprej
od Din 24.—naprej
od Din 24.—naprej
Din 30.—
Din 75.—
Din 4.—, 5.—, 6.50, 9.—

Rokavice moške
Srajce
Robci

Din 15.—
Din 29.—, 35.—, 39.—
Din 1.50, 2.50, 3.—

Čevlji otroški
Čevlji ženski nizki, z zaponko
Čevlji moški, črni visoki
Galoše moške
Ženske snežke z baržunom

Din 25.—
Din 100.—
Din 150.—
Din 68.—
Din 75.—

Ženske snežke brez baržuna
Copate otroške
Copate ženske
Copate moške
Gamaše

Din 65.—
Din 25.—
Din 38.—, 42.—
Din 46.—
Din 24.—

P'ščici damski
Plašči damski s plišom
Pižame moške

Din 300.—
Din 340.—
Din 190.—

Nekaj izmed 1000 ljubkih malenkosti

Nastavki iz kina srebra
Zardineri iz kina srebra
Košarice iz kina srebra
Žlice in vilice iz kina srebra komad
Noži iz kina srebra komad
Kavne žlice iz kina srebra komad
Krožnik za torte iz stekla
Mali krožniki iz stekla
Skleda za kompot iz stekla

od Din 30.—naprej
od Din 32.—naprej
od Din 30.—naprej
Din 11.50
Din 19.25
Din 5.50
Din 13.—
Din 3.—
Din 13.—

Skodelica za kompot iz stekla
Vaze iz stekla
Pepelniki iz stekla
Doze za maslo iz stekla
Doze za sladkor iz stekla

Din 3.—
od Din 8 naprej
Din 5.—, 5.50, 6.50, 8.—
Din 9.50
Din 11.—

Skodelice za črno kavo
Skodelice za belo kavo
Skodelice za čaj

Din 4.50
Din 7.50
Din 8.—

Vaze od Din 6.—naprej
Ogledala za britje s čopičem Din 12.—
Ročne torbice otroške Din 7.—, 9.—, 12.—, 14.—
Ročne torbice damske Din 27.—, 30.—, 34.—, 42.—
Ročne torbice damske usnjate Din 50.—, 65.—
Manikir kasete Din 25.—, 30.—
Kovčegi Din 14.—, 18.—, 22.—
Česalne garniture Din 50.—, 60.—

Obilo vsakovrstnih najcenejših igrač v priznani specialni izbiri!

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26

Izrezati in pri nakupu predložiti.

STRITARJEVA 1-3

Pianino »Förster«
s krasnim glasom, nov,
proslavljen za polovico ce-
na. Dobro, Tattenba-
chova 21, Maribor.
50012-26

Majhen gramofon
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbo na oglasni oddelek
»Jutro« pod »Do 130«.
50053-26

Čelo
poceni prodaja. Pratačova
ul. 10, prtlj. levo. 50076

Pianine — Pianine
»Häuschelt« - Ber-
na dobiti od 12.000.— Din
dalje pri Warbinek, Ljub-
ljana, Gregorčičeva ul. 3.
50085-26

Jazz boben
(Schlagwerk) še nov, zelo
ugodno in poceni prodaja.
Na oglasni pri IV. Pesek v
Sp. Radač pri Mariboru.
50762-26

Lep klavir
kupim. Ponudbo na oglasni
»Jutro« pod »Sifro«.
»Kratek«. 50091-26

Gramofon
dobro ohranjen kupim. —
Ponudbo na oglasni oddelek
»Jutro« pod »Gramofon«.
50122-26

Klavir
(Flügel) zelo dobro ohran-
jen, napredaj v Stanjevi-
čevi ul. 8, Beograd. 50211-26

Dobra vijolina
napredaj v Židovski stezi
št. 4/II. 50210-26

Kratek klavir
in pianino
oba skoro nova, ugodno
prodaja Lambert, Ljubljana,
Gradišče 17. 50213-26

Kratek klavir
(Stutzflügel) dobro ohran-
jen, ugodno prodaja. —
Narlov v oglasnem »Jutru«
»Jutro«. 50214-26

Informacije

Zahvala
Ob svoji selitvi iz Ra-
dca na Jagjenec se
zahvalim vsem svojim
odjemalcem in prijateljem
za zaupanje in prika-
zanost, da mi tudi v
prihodnje ostanite na-
klonjeni in mi boste
izkazovali isto zaupa-
nje kakor doslej v Ra-
dcah. Na večkratno ve-
selo videnje na Jag-
jenec! Sime Janc.
50173-31

Pridelki

Kislo zelje
ovo, prvotno rezano,
in cele glavice za sarmo,
v sodkih v vsaki množini
po najnižji ceni, po naro-
čju dobavljajo Gustav Er-
dar, Kolejarska št. 10,
Ljubljana. Telefon št. 25-91
294-33

Krompirja in sene
več vagonov lahko kupite
v našem srozu v Litiji. —
Postavljeno na železniške
postaje Vel. Loka, Mirna
in Litija. Cena krompirja
od 1 Din naprej, seno 75
para naprej. Pismeno ali
ustmeno se zgledati pri
posredovalcu Alojz Fakin,
Sr. Križ pri Litiji. Razpo-
slava postojim in železni-
com po povzetju.
50032-33

Zdravega krompirja
ekoli 1600 kg po dogovoru
prodaja M. Ervar, Vače pri
Litiji. 50706-33

Govejega sene
finega 8000 kg prodaja Ste-
fan Košir, Zagorje ob Savi.
50897-33

Stroji

Stroji!
Zaradi preureditve obrata
prodaja stroje, popolnoma
uporabne in brezhibne, po
najnižji ceni — in sicer:
8.40 po 650 Din, 8.50 po
1300 Din, 8.60 po 1500 Din.
Izvolite si osebno ogledati,
gotovo boste našli stroj, ki
bo za Vašo porabo tako
za izdelovanje nogavic
kakor vseh drugih pletenih
predmetov. Pišite na na-
slov: Kati Vajt, Celje.
305-29

Kroš. šivalni stroj
znamke Pfaff, malo rah-
ljen, z veliko mazo, radi
opazite obliki poceni pro-
da. Lojze Raspočnik,
Medija-Isake. 50138-26

Zakaj kupuje
splošna lesna obrt
samo

Teichertove stroje?
Ker so najboljši in
najcenejši.

Gledališka ulica 12.
5073-20

Motor za žaganje
drv z vozom
in en motor 8 Ks prodaja
Fran Kristan, Dunaška c.
54. 50046-29

Industrijske stroje
razne, rabljene, kupim.
Opis s ceno na oglasni od-
delek »Jutro« pod »Pišite
takoj«. 50119-20

Šivalni stroj
nov, pogrešljiv, letos
meseca julija stal 4000
dinarjev, zaradi nepri-
čakovane selitve v Sr-
bijo prodaja za 2000 di-
narev. Zg. Siska 204,
pri gasilskem domu.
50182-29

Dragocenosti
Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje Rafnerja dra-
gih kovin. Ljubljana,
Hilarska ulica 36, vhod
iz Vidovanske ceste
pri gostilni Možina. 70

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Črne — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3
77

Razno
Telefon 2059
Premog
suha drva
»gačnik. Bohoričeva št. 8

Pozor, ženini
in neveste!
MODROCE
posteljne mreže, že-
lezne zložljive poste-
lje, otomane, spalne
divane in fotelje nudi
najceneje

RUDOLF
RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava,
blago za modroce in
preveko pohištva v
veliki izbiri po naj-
nižji ceni. 328

Najnoveša sluzinska pa-
letna železna sesto prak-
tična slohiva postelja s
tapediranim madracem —
praktična za vsako hišo,
hotele, za putujoče oso-
be in nočne službe. Sta-
ne Din 390.—. Razpo-
slava postojim in železni-
com po povzetju.

Lesena alužinska patent-
na zelo praktična sloh-
iva postelja s tapedi-
nim madracem. — Stane
Din 290.—

spaljni.
fotelj
stane
Din 1300

Liegestuhl praktičen za
ležanje in sedenje. Sta-
ne Din 150.—

Po tem imam čisto zo-
bano perje kg po Din
48.— čisto belo gosje
kg po Din 130.— in čisti
pah kg po Din 250.—

L. BROŽIČIČ, ZAGREB
Hica št. III.

»Original Lutz« peč
ING. GUZELJ, LJUBLJANA — SSKA
BELJAŠKA 4. — TEL. 3252.

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Kupuje se najboljša
domača
čevlje
znamke
Jara
LOVARNA
TRŽIČ
Prodajalna
Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Palace Hotel
Beograd
Hotel prvega reda,
lega edinstveno in
mirna. Z okrogom na
križu nove cene.
Sobe po 50 Din,
s kopaljo 90
Din. Za daljše bi-
vanje cene po spe-
cialu. — Menu
od 20 Din naprej.
Novo ravnanje
F. Lautenschlager
iz Pešči Palata-Alene
13946

Čevlji
na obroke
Tempe
Salendrova ulica 6

Če nas ne obiščete
zahtevajte potnika
Naša reklama —
naša poštena beseda!
peer

Prijatelj
perila
MERIMA
SIDRO 72
Sidro
MERIMA
1839

Šepa božična darila
najceneje nudi
STANKO JAPELJ,
zlatar
Dunaška cesta št. 9
Kupuje staro zlato in briljante po najvišjih
dnevni cenah. 15627c

Taka vročina!
Pa samo enkrat sem naložil in ravnal
po navodilu. Se pozna, da je res

Kupuje se najboljša
domača
čevlje

Gospodje

Oglejte si našo zalogo, ne bode Vam žal!

Srajce, bele modne in športne, kravate, zimsko perilo, pletene vestije in puloverje, rokavice, nogavice

kupite najugodnejše pri šterk nasl.

Miloš Karničnik, Ljubljana, Stari trg 18

C. Scandili

Mesto mrtvih v Jukatanu

Romeo

Preiskal sem vso sobo, a razen majhnih prašnih sledov nisem ničesar našel.

»Vrata so bila zaklenjena?«

»Da, vso noč. Ključ je tičal znotraj. Tudi vrata so bila odprta, ko sem se zbudil.«

Jasno je bilo, da se je moral strelec že minulo noč, ko smo bili v clauderškem gradu, vtihotapiti v hišo in v sobo. A kje je bil skrit? Omar, ki bi se bile zdele pripravne v tak namen, ni bilo videti. Pogled mi je obstal na široki otomani.

»Odriniva to reč!« sem ukazal.

In res! Vtiski v mehki, dolgodlakli preprogi, na kateri je stala otomana, so pričali, da je nekdo del časa ležal pod njo.

Očividno je bila stvar taka: skrivnostni Indijanec se je bil prikradel v hišo in proti jutru odprl okno; nato se je splazil skozi vrata na hodnik, v prtičje in v park. Tam je splezal na drevo in od ondot sprožil puščico.

Urno sem se oblekel in šel v park. Pravilnost moje domneve se je takoj izkazala. Rahli, komaj vidni odtisi nog so me privedli do velikega hrasta. Splezal sem na drevo ter skozi vrzel med kosatimi zgornjimi vejami razločno zagledal posteljo in nad njo stiko, v kateri je tičala puščica. Razdalja je bila kakih dvajset metrov.

Nič drugega nisem mogel kakor počakati, da mine prihodnjih trinaest dni. Vrnil sem se k Jamesu, da mu to povem.

Ko sem se približal vratom spalnice, sem začul v njej razgovor. Ali ni bil to Iridin glas? Seveda. Razločno sem slišal njene besede:

»Nu, zastra me recimo, da ničesar ne ve; tem bolje, da mi je težko verjeti. Ti poiščeš po tem takem na 'Eagle'. Jutri zvečer priredim vrtno veselico. Bodite to pot posebno previdni, James. Če ne bi bil Ned takrat eno noč prezgodaj začel izkrcavati, bi bila veliko bolj brez skrbi. Kar verjeti ne morem, da Stornish ne bi bil več proizvedoval po nem. Tam v Jukatanu ga je gotovo spoznal.«

»Videl ga je mrliča.«

»Nedov obraz je tako značilen, da ga tudi mrtvega še spozna.«

»Morda naju je strašno nalagal. Res je treba, da smo to pot zelo previdni.« je rekel zdaj tudi James.

Slišal sem bil dovolj! Urno sem jo ubral nazaj po stopnicah.

Na mehkih preprogah, ki so pokrivalo hodnik, ni bilo čuti mojih korakov. Tiho sem smuknil ob ograji v prtičje in se previdno ozrl, ali me ni kdo videl. Vse je bilo tiho. Prisluhnil sem. V tistem trenutku, ko bi Iris odprla vrata, sem hotel kar moči glasno kreniti po stopnicah navzgor. Nekaj časa sem moral še čakati.

Tedaj vendar!

Iris je bila vendarle kriva!

Prav za prav je bilo to samo potrditelj mojih domnev in slutni, a vendar me je zadelo kakor udarec. Zato tudi commander Smith snoči ni imel uspeha: nameravali so priti šele jutri zvečer, ko bo imela Iris svojo vrtno veselico in Viole in Kamila ne bo doma in bo — toliko da se nisem zasmejal — vrli Smith dvoril lepi Iridi, namestu da bi bil na preži.

Seveda! Zdal mi je padla mrena z očl. Vse mi je postajalo čedatje bolj jasno in vozal se je razpletal.

Tudi takrat, ko sva se bila v parku clauderškega gradu spopadla z Nedom Mortanom — tudi takrat je Iris priredila vrtno veselico. A Ned je bil takrat že prejšnjo noč začel izkrcavati blago in jaz sem ga bil presenetil.

Vendar — čudno: misel, da sem tik pred ciljem, mi zbujala v meni veselja. Trudna tesnoba mi je zalivala srce.

Zgoraj so se oglasila vrata. Siloma sem se zbral. Detektiv ne sme meti srca. Hitro sem se vzpel po stopnicah. A najbrže se je hotela Iris ogniti srečanja z menoj, zakaj le od daleč mi je pokimala z glavo, nato je pa izginila v eno izmed svojih sob.

Sel sem k Jamesu in mu povedal izsledke svojih opazovanj. Nekam zelo raztresen se mi je videl. —

»Se tisto dopoldne sem obiskal commanderja Smitha.«

»Drevi lahko mirno spite. A jutri naj bodo vaši ljudje pripravljeni. Porok sem vam, da ne bo zaman. Vi sami pa pridite k miss Wellesleyevi na vrtno veselico.«

»Ali ste zvedeli kaj novega?« je radovedno vprašal.

»Dovolj, da vas morem zadovoljiti. Poslal vam bom Dicka Colderja,« sem odvrnil in odšel.

Ta dan je bila Iris spet tista kakor nekdanj. Popoldne sva bila v clauderškem gradu. Rad bi bil že zvedel, kako misli priti James na 'Eagle', a vse moje prizadevanje je bilo zaman. Vsekako je bila ladja nekje v bližini floridske obale, tako da je mogla s čolnom poslati ponj. Ali je morda rabil motorni čoln? Saj je bilo vse eno. Zdal ni šlo več za take malenkosti. Dick je po mojih navodilih že poučeval policijo.

Mreža se je zadrževala.

XIII. POGLAVJE

Sodni dan

Tisto noč, kako uro po polnoči, me je prišel John buditi. Že sem hotel jezno zarenčati nad njim, ko sem zagledal Kamila, ki je stal zraven sluge ob moji postelji. Njegov obraz je bil tako resen, da sem se ustrašil.

»Za Boga, Kamil, kaj se je zgodilo?« sem vzkliknil.

»Da, Stefan, nekaj se je zgodilo. Spremi me v grad!« je odvrnil in v njegovem glasu je drhtela razburjenost, ki jo je komaj krotil.

»Viola?«

»Ne, Stefan, Viola ni nič. Počuti se dobro in mirno spi. Namenjeno je bilo meni.«

Urno sem se oblekel, ne da bi ga še kaj vprašal. Nato sva odhitela po nočni cesti in prišla skozi park v grad.

»Tak povej že, kaj je!« sem mu le prigovarjal.

»Najprej sam pogled, Stefan, in potem mi ti povej,« je bil odgovor.

V hiši ni bilo opaziti ničesar nenavadnega. Kamil me je tiho odvedel po stopnicah in nato v svojo spalnico, ki je bila v prvem nadstropju. Neslišno je odklenil vrata in stopila vsa v sobo. Lač je gorela v njej.

»Rej! Ali poznaš tole?«

Pokazal je na svojo posteljo. Na belem pregrinjalu je ležala nekakj podolgastega. Sam svojim očem ne verujoč sem stopil bliže.

Strupena puščica, ena tistih indijanskih s kovinasto konico, ki sem jih že dovolj dobro poznal, je ležala na belem pregrinjalu. Dobro sem si jo ogledal. Nedvomno je bila to ista puščica, ki je grozila tudi Jamesovemu življenju. Previdno sem jo spet odložil in se obrnil h Kamilu, ki me je napeto ogledoval.

»Ali si se takoj zbudil?«

»Slišal sem, kako je tik zraven moje glave nekakj udarilo v steno, in prestrašen poskočil. Živci so mi v pragozdu nekoliko opešali. Ko sem prižgal luč, je ležala na postelji puščica. Nekaj časa sem mirno ležal, češ, da se zberem in pomislim. Nato sem se oblekel in hitel pote.«

»In zdaj pričakuješ, da ti jaz povem, kdo je izstrelil to puščico?«

»Da.«

Stopil sem k oknu.

»Če se prav spominjam, imaš ponoči okno zmerom odprto?«

»Da.«

»Ali so bila vsa tri krila tega okna odprta?«

»Da.«

„Ribana“, ter razno zimsko in fino perilo, trpežne nogavice, rokavice, bluže, torbice, moderne pletenine, si pred nakupom

oglejte pri šterk nasl.

Miloš Karničnik, Ljubljana, Stari trg 18

Dame

Velika izbira otroških potrebščin!

Primerna darila za božič in novo leto

„ALKO“

LIKERJI — BRANDY — VERMOUTH — RUM — ZGANJE

15412

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 13

Na KOLIZEJ NA
VELIKO DROBNO

PRAKTIČNO BOŽIČNO DARILO

na vsako gospodinjico

ZLOZLJIVA LIKALNA MIZA „KOBEL“
CENA SAMO DIN 220.—

Jugoslav. patent št. 1867
Zastopniki (zastopnice) oz. preprodajalci se iščejo za vso Jugoslavijo.
Imetnik patenta in edini izdelovatelj likalne mize za Jugoslavijo
Servat Makotter, trgovina s pohištvo Maribor
Krekova ulica 6.
15538

Iščemo zastopnike

za vsa večja mesta Slovenije za zavarovanju slinčni posel na provizijo in fiksum. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »523«. 15590

Za božične praznike

priporočam cenjenemu občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnih slaščic, bonbonov, božičnih okrasov ter dnevno svežega peciva.

Naročila od preproste do najfinišne izdelave se izvršujejo točno po želji cenjenih naročnikov.

Se priporoča z odličnim spoštovanjem

SLAŠČIČARNA „OLGA“

Aleksandrova cesta — pasaža „Viktorija“
15414

NAMIZNA JABOLKA

po Din 2.10 se dobe pri

pri **Gospodarski zvezi**

15363

Za Božič

nudim izbrana namizna vina, vseh vrst butelke, pristno žganje, likerje, sveže delikatese itd.

Cenjenemu občinstvu se priporoča

SREČKO OGRIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra ceta 13.
15409

+35° C poleti in -20° C pozimi — to je velika razlika v temperaturi. Uvideli boste, da pozimi ne morete uporabljati iste vrste Mobiloil-a, kakor poleti. Pogonski pogoji za največ vozil so preveč različni. Menjajte zato pravočasno olje. Naše Mobiloil priporočilno kazalo Vam pove za Vaše vozilo pravilno zimsko vrsto

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY D. D.
ZAGREB

Ne pozabite
si pravočasno preskrbeti
za božične praznike in
novo leto najnovejšo

gramofonske plošče
moderne gramofone

Največjo izbero Vam nudimo
ednolepe specialne trgovine
za gramofone
JUGOSPORT
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 34
15386

Za zdrave
in lepe zobe

negovalno sredstvo — čisto, blago in izdatno, katero prodre v vse razpoke, odstrani zob nadležno rumeno plast, čisti in osveži usta, a zobem daje biserni sijaj in beloto.

ERASMIC
SAVON DENTIFRICE

KESD 151-078

THE ERASMIC COMPANY LIMITED, LONDON, ENGLAND

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh

